

A 2105-2014

**TERSTOND
TER BESLISSING**

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane
de minister

Programma DG Herstel
Schade

Persoonsgegevens

nota

Aanbieding Kamerbrief schaderoutes

Datum
31 mei 2024

Notanummer
2024-0000339266

Bijlagen
1. Kamerbrief schaderout
2. Actieve openbaarmakir

Aanleiding

Vandaag vergadert de MR over verzending van de Kamerbrief update aanpak schaderoutes. Bij deze ontvangt u de brief zoals hij naar de Kamer verzonden wordt, indien de MR akkoord gaat.

Besispunten

- U (staatssecretaris TD) wordt verzocht akkoord te gaan met het versturen van de bijgevoegde Kamerbrief na akkoord van de MR van 31 mei 2024. U doet dit door de Kamerbrief te ondertekenen.
- U (beiden) wordt verzocht akkoord te gaan met het actief openbaarmaken van deze en bijgevoegde eerdere nota's, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Kernpunten

- In deze set zitten twee nota's in aanvulling op de set die u (staatssecretaris TD) eerder ontvangen heeft. Daarvan is één nota een nota die eerder nog ontbrak, en is de andere nota een retourversie van de minister in plaats van de schone nota. Indien u akkoord gaat, vervangt de retourversie de schone versie in de set die naar de Kamer gestuurd wordt.

Toelichting

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

akkoord

Doc nr.	Datum	Titel doc.	Lakgronden
1	4-9-2023	Nota-stasTD-Beslisnota Versneld Duidelijkheid voor Ouders	Persoonsgegevens
2	18-9-2023	Nota-stasTD-Nota schadekader SGH	Persoonsgegevens
3	7-11-2023	Nota-stasTD-Vorbereiding bespreking VDVO 9 november 2023	Persoonsgegevens
4	28-11-2023	Nota-stasTD-Ter infonota bespreking 30 november	Persoonsgegevens
5	6-12-2023	Nota-stasTD-Beslisnota VDVO 2023	Persoonsgegevens
6	12-12-2023	Nota-stasTD-Ter infonota bespreking vdvo 14 december	Persoonsgegevens
7	15-1-2024	Nota-stasTD-Ter infonota voortgang VDVO	Persoonsgegevens
8	17-1-2024	Nota-stasTD-Verbeterproces forfaitair schadeherstel SGH	Persoonsgegevens
9	25-1-2024	Nota-stasTD-Toegang SGH-pilot bij IB-bezwaar	Persoonsgegevens
10	31-1-2024	Nota-stasTD-SGH-reactie op nota van 17 januari 2024	Persoonsgegevens
11	11-2-2024	Nota-stasTD-Voortgang VDVO 12 februari	Persoonsgegevens
12	14-2-2024	Nota-stasTD-Stand van zaken schaderoute SGH	Persoonsgegevens
13	12-3-2024	Nota-stasTD-Ter infostukken 14 maart 2024	Persoonsgegevens
14	2-4-2024	Nota-stasTD- Gedupeerde ouders met een O/GS-tegemoetkoming in aanvullende schaderoutes	Persoonsgegevens
15	2-4-2024	Nota-stasTD- Vorbereiding gesprek met CWS-voorzitter	Persoonsgegevens
16	2-4-2024	Nota-stasTD- Besluitvorming organisatie Regieroute VSO	Persoonsgegevens
17	23-4-2024	Nota-stasTD- Bespreking digitale route 24 april	Persoonsgegevens
18	3-5-2024	Nota-stasTD- Bespreeknota opschaling SGH	Lopende onderhandelingen;Persoonsgegevens
19	8-5-2024	Nota-stasTD-Opschaling SGH-route	Persoonsgegevens
20	16-5-2024	Nota-stasTD-Opschalingsbesluit SGH	Lopende onderhandelingen;Persoonsgegevens
21	17-5-2024	Nota-min- Voorstel aanvullende schaderoute SGH (FIN-1)	Persoonsgegevens
22	21-5-2024	Nota-stasTD-Voorwaarden voortzetting SGH-route	Lopende onderhandelingen
23	21-5-2024	Nota-min- Voorwaarden voortzetting SGH-route	Persoonsgegevens

14-09-2023

SLG
M.D.

TER BESPREKING – DINSDAG 5 SEPTEMBER

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen & Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Beslisnota Versneld Duidelijkheid voor Ouders

Datum
4 september 2023

Notanummer
2023-0000200621

Bijlagen
-

Aanleiding

U ontvangt bijgevoegd document in het kader van 'Versneld Duidelijkheid voor Ouders'. Deze documenten worden op dinsdag 5 september met u besproken.

Bespreekpunten

Wanneer en hoe wilt u communiceren over de start en voortgang van de pilot?

- I. Een aparte brief wordt naar de Kamer en de media gestuurd wanneer de eerste ouders ingestroomd zijn in de pilot (waarschijnlijk rond 18 september), naast een update van de ontwikkelingen in de 15^e VGR.
- II. In de 15^e VGR wordt een alinea opgenomen over de ontwikkelingen van de pilot. Er wordt niet apart gecommuniceerd naar de kamer/media bij de start van de instroom. Optioneel kiest de u een ander moment (bijv. bij de eerste schikkingen) om de media op te zoeken.

Toelichting

Binnenkort start, indien aan de randvoorwaarden voldaan is, de instroom van de eerste 50 ouders in de pilot voor de aanvullende schaderoute. Er is een aantal opties verkend om de voortgang over de pilot aan de kamer (en potentieel in een nieuwsbericht) over de voortgang te communiceren. Wij stellen de volgende twee opties voor:

- I. Een aparte brief wordt naar de Kamer en de media gestuurd wanneer de eerste ouders ingestroomd zijn in de pilot (waarschijnlijk rond 18 september), naast een update van de ontwikkelingen in de 15^e VGR.
- II. In de 15^e VGR wordt een alinea opgenomen over de ontwikkelingen van de pilot. Er wordt niet apart gecommuniceerd naar de kamer/media bij de start van de instroom. Optioneel kiest de Staatsecretaris een ander moment (bijv. bij de eerste schikkingen) om de media op te zoeken.

N.B. belangrijk is dat er goede afspraken gemaakt worden met de externe partijen (o.a. SGH) over de gekozen communicatielijnen. De opties zijn nog niet afgestemd met hen op dit moment. Hieronder volgt een toelichting van de opties inclusief de bijbehorende voor- en nadelen.

Het communicatieteam (woordvoering & communicatie VDvO) heeft aangegeven dat optie I de voorkeur heeft. Stichting Gelijkwaardig Herstel heeft aangegeven liever een publieke aankondiging te doen 'wanneer we verder onderweg zijn', en in eerste instantie alleen naar deelnemende ouders te communiceren.

Wanneer nota?

Optie I: Een aparte kamerbrief rondom start instroom naast de communicatie in de 15^e VGR

De Staatsecretaris stuurt een aparte kamerbrief met daarin:

- Wat er de afgelopen maanden achter de schermen is gebeurd;
- Dat de pilot nu van start gaat;
- Wat het doel daarvan is;
- Dat dit nu nog alleen op uitnodiging is zodat we kunnen leren van de gang van zaken en van de verwachte resultaten,
- Dat het streven is dat de route van de SGH vanaf 1 januari 2024 voor alle gedupeerden met een hogere schade dan vergoed in de integrale beoordeling, die niet in bezwaar zijn daartegen, opengaat.

Vervolgens maakt het Ministerie in samenwerking met Stichting Gelijkwaardig Herstel hiervan een nieuwsbericht. Zo nodig (dus reactief) verzorgen de Stas en de SGH woordvoering hierover los van elkaar.

Tijdens het debat over de 15^e VGR of met een aparte kamerbrief (en potentieel nieuwsbericht) communiceren we vervolgens ook over de eerste getekende schikkingen, afhankelijk van het exacte moment van de eerste schikkingen.

Voordelen

- Positief nieuws wordt op korte termijn vanuit de Stas gebracht, waardoor snel zichtbaar wordt dat het kabinet de afhandeling van werkelijke schade actief aan het versnellen en verbeteren is;
- Het Ministerie communiceert actief over de samenwerking met de meerdere partijen (waaronder Stichting Gelijkwaardig Herstel) en laat daarmee op korte termijn zien dat verschillende perspectieven meegenomen worden;
- Door de actieve manier van communiceren kunnen we bijdragen aan verwachtingsmanagement: i) gedurende de pilot willen wij een aantal specifieke doelen leren, en ii) momenteel is er nog geen aanmelding mogelijk maar gaat instroom op uitnodiging. Hiermee proberen we te voorkomen/verminderen dat gedupeerden enkel informatie ontvangen over de pilot via sociale mediakanalen en mondeling, waardoor andere verwachtingen kunnen ontstaan.
- Ook proberen we door duidelijke communicatie te voorkomen dat ouders UHT gaan bellen. Dit blijft een inschatting, vandaar dat het ook juist een risico kan zijn dat ouders meer gaan bellen. Zie punt 2 bij risico's;
- Er is meer grip op de timing aangezien de VGR haar eigen ritme heeft.

Nadelen/Risico's

- Ondanks dat er hard gewerkt is aan de ontwikkeling van de pilot, is het nog niet zeker of en wanneer de eerste gedupeerden een schikking tegen finale kwijting zullen ondertekenen. Hierdoor zouden onbedoelde verwachtingen kunnen ontstaan, wat ook tot teleurstelling en wantrouwen kan leiden;
- Door het grote bereik van een nieuwsbericht zullen mogelijk gedupeerden toch, ondanks het gepoogde verwachtingsmanagement, UHT bellen voor vragen over de pilot. UHT heeft aangegeven hier niet de capaciteit voor te hebben.

Optie II: Geen aparte brief rondom de start van de instroom, enkel in 15^e VGR communiceren

Enkel in een passage in de oplegbrief van de 15^e VGR (29 september) wordt gecommuniceerd over de laatste gang van zaken aangaande de start van de pilot.

Daarin herhalen dat we in de volgende VGR zullen rapporteren over afgesloten VSO's¹. Optioneel kiest de Staatsecretaris een later moment (bijv. bij de eerste schikkingen) om een aparte brief naar de Kamer te sturen en de media op te zoeken.

Voordelen

- Het kabinet vestigt geen/minder aandacht op de pilot voordat er resultaten (d.w.z. schikkingen getekend) geboekt zijn. Er kunnen onverhoopt namelijk toch dingen in de eerste weken niet volledig gaan volgens de verwachtingen, waardoor ouders mogelijk teleurgesteld kunnen worden wanneer er vroeg gecommuniceerd is;
- Door nog niet actief te communiceren over de start is de verwachting dat minder ouders op korte termijn UHT gaan bellen met vragen over deelname aan de pilot. Ook hier blijft dit een inschatting, vandaar dat het ook juist een risico kan zijn dat ouders meer gaan bellen. Zie punt 3 bij nadelen/risico's.

Nadelen/Risico's

- Het duurt langer voordat het Kabinet uitgebreider kan communiceren over het werk dat achter de schermen verricht wordt om schadeafhandeling voor gedupeerden te versnellen;
- Gedupeerden zullen voornamelijk informatie ontvangen via sociale mediakanalen en mondeling, waardoor andere informatie verspreid kan worden (bijvoorbeeld dat aanmelding voor de pilot open is). Naast dat dit tot teleurstelling kan leiden, kan daarmee ook het beeld worden bevestigd dat de overheid niet te vertrouwen is;
- Door deze informatie die online verspreid wordt zouden gedupeerden ook juist naar UHT kunnen bellen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Toezegging Kamerstukken II 2022-2023, P, nr. T2000000025

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

**Programma DG
Herstelbeleid**

Persoonsgegevens

nota

Nota schadekader SGH

Datum
18 september 2023

Notanummer
2023-0000207206

Bijlagen
geen

Aanleiding

Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH) ontwikkelt momenteel een onafhankelijk opgesteld kader ten behoeve van de grootschalige regionale pilot Versneld Duidelijkheid voor Ouders (VDVO). Voor enkele posten die zijn opgenomen in het SGH-schadekader brengt de uitwerking gevolgen met zich mee die de vraag oproepen of alle ouders via deze route geholpen zouden kunnen worden. Dit is in de eerste plaats een afweging voor SGH, maar raakt ook uw rol als politiek verantwoordelijke. Deze nota zet de gevolgen uiteen en schetst de eventuele maatregelen die de stichting in dit kader overweegt.

Kernpunten

- Het schadekader is opgesteld door de SGH in samenwerking met gedupeerde gezinnen, schade-experts en de advocatuur. Het schadekader wordt onafhankelijk gevalideerd.
- Het schadekader van de versnelde VSO-route verschilt van de aanpak van de Commissie Werkelijke Schade door:
 1. het gebruik van louter forfaitaire bedragen;
 2. een andere wijze van invulling van aannemelijkheid van causaliteit; en
 3. een lichtere bewijslast voor ouders voor het aannemen van schade dan via de CWS route.¹
- Het leeuwendeel van de schadeposten in het schadekader van SGH leent zich goed voor de beoogde versnelde en grofmazige aanpak. Het gaat om relatief eenvoudig vast te stellen schade met aannemelijk te maken causaliteit.
- Er is een aantal meer complexe schadeposten die zich minder makkelijk lenen voor een grofmazige route en die door de vaststelling ervan in een vso-traject mogelijk gevolgen hebben voor latere (aanvullende) privaatrechtelijke aansprakelijkheid van de Staat. Dat ligt deels aan de gevoeligheid en ingrijpendheid van de gebeurtenis zelf, deels aan de ingewikkelder te onderbouwen (causale) relatie tot de KOT-problematiek. Tegelijkertijd gaat het bij deze schadeposten om ingrijpende gebeurtenissen in het leven van gedupeerden waardoor het vergoeden van deze posten kan bijdragen aan de behoefte aan afsluiting en verwerking door ouders. Daarnaast draagt de onafhankelijkheid bij aan het gevoel voor ouders dat zij in hun belang worden geholpen door een organisatie die niet de overheid is.
- De bewuste posten hebben betrekking op twee thema's, namelijk:

¹ Bij een beperkt aantal schadeposten wordt de ouder verzocht een stuk ter onderbouwing aan te leveren, de toelichting van de ouder (en het feitenrelaas wat daaruit volgt) is leidend.

1. Drie posten ten aanzien van het gezin: Uithuisplaatsing, Ondertoezichtstelling en Suïcide.
 2. Drie posten ten aanzien van Inkomensschade.
- De SGH beoogt via de VSO-route en digitale route een snelle, simpele en grofmazige aanpak van aanvullende schade. In de brief van juni 2023 is geschreven: "De werkelijke schade route via CWS blijft bij uitstek de plek waar ouders heen kunnen met hoge of complexe aanvullende werkelijke schadeposten, waarvoor een hoge mate van juridische schade-expertise nodig is."
 - In de totstandkoming van het kader lijkt de stichting zo veel mogelijk tot een allesomvattend kader te willen komen dat recht doet aan alle soorten schades die ouders ondervonden kunnen hebben, en aan de behoefte die ouders hebben om in eigen regie tot versnelde afwikkeling te komen.
 - Of het schadekader (volledig) toepasbaar is op de digitale route is nog niet geïnventariseerd en valt buiten de kaders van deze nota. Hierover wordt u later geïnformeerd.
 - De ambtelijke stuurgroep zal – onder andere op basis van een verdere uitwerking van het huidige schadekader – u binnenkort adviseren over de start van de pilot. U ontvangt hierover nog een nota.
 - In de toelichting worden de mogelijke gevolgen van het huidige kader uiteengezet, net als hoe de SGH daar op dit moment overweegt mee om te gaan, evenals enkele alternatieven/oplossingen.

Toelichting

Toelichting op het schadekader

- Het schadekader van de SGH is opgebouwd langs vijf leefgebieden: Werk, Wonen, Financiën, Gezin en Zorg. De schadeposten zijn in tegenstelling tot de CWS niet verdeeld in materiële en immateriële schadevergoeding, maar een combinatie van beide.
- Er is dus geen sprake van 1-op-1 vergelijkbaarheid met de CWS. Dit is te rechtvaardigen door de beoogde snelheid en grofmazigheid waar ouders voor kiezen in deze route, maar heeft wel gevolgen die hieronder nader worden toegelicht.
- Uitgangspunt is vertrouwen op het verhaal van de ouder. Voor eenvoudige schadeposten die relatief snel en met weinig bewijs aangenomen kunnen worden, is redelijk zeker dat wordt voldaan aan de eerder gestelde randvoorwaarden:
 1. voldoet aan de Wht, incl. de vereisten voor omgang met causaliteit en (hoogte van) de schade;
 2. afwijking van de CWS is uitlegbaar;
 3. past binnen het civiele schadevergoedingsrecht.
- Voor een aantal schadeposten ligt dat anders. Hoewel het opnemen van deze posten strikt genomen niet in strijd is met de uitgangspunten van het civiele schadevergoedingsrecht, knelt het wel met de randvoorwaarden. Het aannemelijk maken zoals bedoeld in de Wht vereist namelijk een "conditio sine qua non"-verband. Bij deze maatstaf moet het gaan om een gebeurtenis (lees: terugvorderingen van de Belastingdienst/Toeslagen) zonder welke de schade niet zou zijn opgetreden. Dit verklaart mede de verschillen tussen de CWS en onderhavig kader.
- Samengevat kan dit verschil in de toepassing van het schadekader leiden tot ongerechtvaardigde ongelijke behandeling tussen gedupeerden, overcompensatie, comptabele onrechtmatigheid of onzekerheid (AR en ADR)

en gevolgen voor civielrechtelijke aansprakelijkheid van de Staat en uitholling van de procespositie van de Staat in ruime zin. Daarnaast is er een reële zorg dat dit kader leidt tot hogere instroom, zowel bij dit traject, de CWS, als bij de civiele rechter. Daarbij zal naar verwachting de invulling van dit schadekader de minimumnorm van de vervolgtrajecten bepalen.

- De SGH hanteert de volgende waarborgen om het risico op het ontbreken van schade te minimaliseren:
 1. De vraagstelling die leidt tot het feitenrelaas is indirect. De ouder krijgt geen lijst of tabel van schadeposten met de vraag deze in te vullen.
 2. Er is sprake van afstand tussen de ouder en de schade-analist. Alleen bij mogelijke vragen van de schade-analist is direct contact met de ouder noodzakelijk
 3. Als er sprake is van schade over meerdere jaren (bijv. inkomensschade gedurende een langere periode) worden deze schadeposten enkel toegekend na overleg in breder teamverband.

Hoewel vertrouwd moet worden op de ouder, kan het zijn dat waarborgen 1 en 2 niet meer goed werken wanneer ouders het schadekader al kennen.

Thema 1 – posten ten aanzien van gezin

Naast het forfaitair vergoeden van (mentale) gezondheidsschade, of schade door verbroken vriendschappen, relaties of familiebanden, zijn er een drietal schadeposten opgenomen die betrekking hebben op emotionele (immateriële) schade als gevolg van een ingrijpende gebeurtenis binnen het gezin, te weten:

1. Emotionele schade door inperking van ouderschap (zoals een ondertoezichtstelling) – €5.000 per kind;
2. Emotionele schade door ongewenste onthechting van ouder en kind (zoals een uithuisplaatsing) - €10.000 per betrokken ouder voor ieder betreffend kind;
3. Overlijden door suïcide - €7.500 per nabestaande in het gezin.

Gevolgen en oplossingen

Ad 1&2. Jeugdbeschermingsmaatregelen.

- De ouders te maken hebben gekregen met jeugdbeschermingsmaatregelen, al dan niet ten gevolge van de KOT-affaire, vormen vanzelfsprekend een kwetsbare groep die individuele aandacht verdient. Op het eerste gezicht is de CWS daarvoor de logische route.
- Hoewel de genoemde posten ook in het CWS schadekader worden benoemd heeft dat tot op heden niet tot een schadevergoeding geleid. Het vereiste causale verband ("sine qua non-verband") blijkt civielrechtelijk moeilijk aannemelijk te maken doordat veel andere factoren een rol hebben.
- De Commissie Hamer (J&V) is dit jaar ingesteld om onderzoek te doen naar "de samenhang tussen de toeslagenaffaire en uithuisplaatsingen en de rol van de overheid daarbij." Zij heeft nog niet gerapporteerd. Deze schadeposten lopen hier dus op vooruit en zouden de commissie mogelijk voor een voldongen feit kunnen stellen.
- Het tekenen van een VSO met genoemde schadeposten, op grond van het forfaitaire kader van de stichting, betekent in civielrechtelijke zin dat de Staat het causale verband *wel* aannemelijk acht op grond van (kort gezegd) de chronologie van gebeurtenissen en het verhaal van de ouder.

- Dat zou een noviteit zijn en kan de nodige effecten (reflexwerking) hebben op de procespositie van de Staat. De Staat heeft het causale verband tot op heden immers nog nooit erkend
- De belastingdienst is onlangs door gedupeerde ouders aansprakelijk gesteld voor materiele en immateriële schade ten bedrag van circa € 5 miljoen, waaronder de post uithuisplaatsingen. De schadestaat is recent ingediend. Het is onzeker tot welk bedrag een civiele rechter bereid is te gaan. Tot op heden zijn dergelijke bedragen niet gangbaar in Nederland, maar indien het schadekader openbaar beschikbaar is zal een civiele rechter de bedragen van de stichting waarschijnlijk als minimumnorm beschouwen (vanwege het gelijkheidsbeginsel).
- Een enkele VSO afsluiten op grond van het forfaitaire kader kan genoeg zijn voor precedentwerking. Er zijn naar schatting meer dan 2000 kinderen uit huis geplaatst bij gedupeerde ouders.
- Gedupeerden met jeugdbeschermingsmaatregelen die al bij de CWS zijn geweest, en daar geen vergoeding kregen, zullen – wanneer blijkt dat het gelijkheidsbeginsel is geschonden – opnieuw beoordeeld moeten worden volgens de maatstaven van onderhavig schadekader en mogelijk alsnog gecompenseerd moeten worden.

Ad 3. Suicide

Overlijden:

- Net als bij jeugdbeschermingsmaatregelen vormen de ouders die te maken hebben gehad met suicide in de familiesfeer – al dan niet ten gevolge van de KOT-affaire – een groep die te maken heeft gehad met onbeschrijflijk leed.
- Er lijkt bij het opstellen van het kader geen rekening gehouden te zijn met de wettelijke nabestaanden-regeling die nabestaanden al compensatie biedt. De stichting onderzoekt nog of er overlap van deze schadepost met de nabestaandenregeling is.
- Er spelen veel factoren bij een overlijden. Zonder te ontkennen dat de toeslagenproblematiek daarin ook een rol heeft kunnen hebben, betekent toekenning van deze schadepost dat het causale verband dus wordt aangenomen. Het betekent concreet dat de overheid het aannemelijk acht dat er een (“sine qua non”)-verband bestaat tussen de toeslagenaffaire en de dood van een gezinslid (niet enkel de gedupeerde zelf) indien dat overlijden chronologisch volgde op de KOT-terugvorderingen en de ouder dit zo beschrijft (c.q. het feitenrelaas).
- Dat heeft in grote lijnen dezelfde juridische gevolgen als hierboven geschetst ad 1 & 2.

Oplossingen en alternatieven.

Bovenstaande gevolgen zouden kunnen worden gemitigeerd door:

- gedupeerden die aanspraak maken op schadeposten die niet voldoen aan de wet en/of waarbij de verschillen met CWS-route niet uitlegbaar zijn volledig door te verwijzen naar de CWS. Ook om recht te doen aan hun individuele schade die niet goed middels een forfait gevat kan worden, en anderzijds om de gewenste versnelling te bereiken.
- gedupeerden voor deze posten door te verwijzen naar de CWS, terwijl voor de overige posten een “deel”-VSO wordt afgesloten tegen finale kwijting.

- gedupeerden voor deze posten door te verwijzen naar de VSO-regieroute, waar op basis van het beoordelingskader van de CWS meer complexe schadeposten worden behandeld (al dan niet na "deel"-VSO).
- Te wachten met een beslissing over het openstellen van de forfaitaire route voor ouders die een schadevergoeding voor deze posten willen ontvangen totdat de Commissie Hamer heeft gerapporteerd.

Ter afronding van het kader overweegt de stichting op dit moment de volgende opties:

1. De drie posten inclusief hoogte bedrag handhaven in het schadekader en beter expliciteren dat het om forfaitaire bedragen gaat waarin alle omstandigheden zijn verdisconteerd, waaronder de problemen met onderbouwing van causaliteit, maar ook de complexe aard van de cumulatieve problematiek die ten grondslag ligt aan de opgelopen schade.
 - Bij deze drie schadeposten is een direct causaal verband lastig te beargumenteren en te rechtvaardigen. Hoewel een evaluatie plaatsvindt van het causale verband middels het feitenrelaas, is een volledige toeschrijving aan de KOT-problematiek vermoedelijk zeer zelden mogelijk. Met deze overwegingen is al rekening gehouden door de stichting in het opstellen van bedragen.
 - De bedragen in het schadekader zijn lager dan het bedrag dat zou kunnen worden uitgekeerd indien er een direct causaal verband wordt aangetoond, waardoor er al gecorrigeerd is voor het feit dat de onderbouwing in het feitenrelaas waarschijnlijk onvoldoende is voor het beargumenteren van een direct causaal verband. Dit kan explicieter worden gemaakt in de beschrijving van deze drie posten.
2. Voor deze drie posten een zwaardere toets voor het wege van de aannemelijkheid van causaliteit hanteren, uit te voeren door een casuïstiektafel met onafhankelijk experts.
 - Dit sluit aan bij de complexiteit van dit type schadeposten, die zich immers naar hun aard al minder goed lenen voor een zuiver forfaitaire aanpak (zoals hierboven aangeduid).
 - De praktische haalbaarheid van deze maatregel is echter onzeker. Voor ouders die geconfronteerd zijn met deze gebeurtenissen komt de doelstelling van versnelling van de schade afwikkeling naar verwachting in het geding. Ook zou de werkwijze zou kunnen gaan lijken op de werkwijze van de CWS.
3. Tijdens de pilotfase regelmatige kalibratie (vergelijken en afstellen) van het schadekader aan een nader te bepalen standaard. In plaats van een oplossing op individuele basis (bijv. via een casuïstiektafel als bij optie 2) wordt per 50 schadestaten het schadekader door de stichting met externe deskundigen en eventueel met input van het ministerie gekalibreerd. De kalibratie kan bijv. leiden tot een aanpassing in de benodigde onderbouwing voor de zware schadeposten.
4. Tot slot overweegt de stichting de optie geen aanpassingen te maken aan de bewoording in het schadekader of de manier van toetsing/kalibratie van deze drie posten, dus om het kader in de huidige vorm toe te passen. De pilot wordt gebruikt het schadekader te testen in de praktijk, en eventueel aangepast na evaluatie met schade-experts en betrokken ouders.

De ruimte voor wijzigingen wordt beperkt door het gelijkheidsbeginsel en de te verwachten precedentwerking in civielrechtelijke zin. Optie 1 en 4 lijken vanwege de 'sine qua non' vereiste niet verenigbaar met de eisen die de Wht stelt aan het aannemelijk van een causaal verband.

Thema 2 – posten ten aanzien van inkomensschade

Het gros van de schadeposten wordt eenmalig toegekend. Er zijn echter drie posten die van dit principe afwijken, namelijk:

1. Niet of minder kunnen werken – €20.200 jaarschade met een maximum van 10 jaar;
2. Doorgewerkt zonder (of minder) inkomen - €7.000 jaarlijks zonder maximum;
3. Woning in eigen bezit kwijtgeraakt - €5.000 jaarlijks met een maximum van 10 jaar;

Het jaarlijkse karakter van deze schadeposten kan lijden tot sterke afwijking van de huidige CWS-bedragen met rechtsongelijkheid als gevolg. Ter illustratie:

- Bij 85% van de CWS-dossiers doet de ouder een verzoek om vergoeding voor inkomensderving, terwijl bij 22% daadwerkelijk schadevergoeding wordt toegekend.
- De hoogte daarvan is gering. Bij slechts 9 van de 100 dossiers bedraagt de toekenning voor inkomensverlies meer dan €20.000 in totaal.
- Van de 100 registreerde CWS-dossiers is vermogensschade voor verlies van een woning slechts eenmaal toegekend (voor €15.000).
- Het gros van de CWS-vergoeding gaat naar inkomensschade (ca. €380.000 over 100 adviezen) en vervangende opvang (ca. €200.000 over 100 adviezen). Deze twee posten dekken 70% van de cumulatieve geadviseerde materiele schadevergoeding over 100 adviezen.

Mogelijk kan in de uitwerking van het kader worden meegenomen dat bij schadeposten over een langere periode – na bijvoorbeeld drie, vier of vijf jaar – een hogere bewijslast wordt gevraagd van de ouder. De pilot zal moeten uitwijzen of dit in de praktijk noodzakelijk blijkt.

Daarnaast zouden gedupeerden die aanspraak maken op schadeposten die niet voldoen aan de wet en/of waarbij de verschillen met CWS-route niet uitlegbaar zijn, volledig doorverwezen kunnen worden naar de CWS. Ook om recht te doen aan hun individuele schade die niet goed middels een forfait gevat kan worden, en anderzijds om de gewenste versnelling te bereiken.

Tot slot: juridische en comptabele consequenties op een rij

Het werken met deze systematiek brengt in zijn algemeenheid, maar zeker bij de bovengenoemde posten een aantal inherente risico's met zich mee. Deze zijn al in een eerder stadium naar voren gebracht en ook op hoofdlijnen in de Kamerbrief en beslisnota van 23 juni genoemd:

- Het voorgestelde schadekader wijkt op een aantal vlakken af van de beoordelingskaders die door CWS gehanteerd worden. Daarmee ontstaat een reëel risico op ongerechtvaardigde ongelijke behandeling van gedupeerden (schending gelijkheidsbeginsel).
- Ook bestaat het risico op overcompensatie voor een groep waarvan de (omvang van de) schade anders onderbouwd wordt of waarbij de aannemelijkheid sneller wordt aanvaard. Ook vertoont een aantal schadeposten in het SGH-schadekader enige overlap met andere regelingen in de Wht. Zo bevat het SGH-schadekader schadeposten voor overlijden, terwijl daarin reeds wordt voorzien door de nabestaandenregeling en regeling voor overleden kinderen.
- In het herstelmodel wordt nog niet aangegeven hoe de validatie door de schadebeoordelaar zal plaatsvinden. De inschatting is momenteel dat de kans groot is dat onzekerheden en/of onrechtmatigheden zullen gaan ontstaan bij de comptabele rechtmatigheids-verantwoording. Een bijkomend gevolg is dat dit ook een verhoogd risico kan geven op mogelijk oneigenlijk gebruik van de regeling (naast onnodige overcompensatie). Zodra het validatieproces is verstrekt kan een kwantitatieve inschatting worden gegeven van de grootte

van de hier genoemde risico's. Het is op dit moment dus nog niet mogelijk om u hierover te adviseren.

- De waarborgen voor het leveren van onderbouwing en het voorkomen van een overcompensatie zijn bewust laag. Dat wordt deels gemitigeerd door het feitenrelaas via een schrijver, maar dat sluit niet uit dat het schadekader in korte tijd online gedeeld wordt en dus "publiek bezit" wordt en strategisch gedrag met zich mee kan brengen.
- Het is de vraag of met een enkel bewijsstuk voor alle posten voldoende aannemelijk wordt dat in alle gevallen sprake is van causaliteit. Bij de CWS en in het algemeen bij schadevergoedingen wordt geconstateerd dat er vaak meer oorzaken zijn voor een verlaging in het inkomen. Dit wordt dan ook gecheckt.
- Het schadekader sluit op het gebied van causaliteit niet voor alle posten voldoende aan bij de eisen van de Wht. Op basis van de Wht komt aanvullende schade voor vergoeding in aanmerking als de gedupeerde aannemelijk maakt dat die is veroorzaakt *doordat* de gedupeerde met de toeslagenproblematiek te maken heeft gehad. Dat betekent dat op zijn minst sprake moet zijn van een *conditio sine qua non-verband*. Het door SGH gehanteerde kader sluit in ieder geval voor de hierboven genoemde posten niet aan bij die causaliteitsvereisten van de Wht. Deze risico's zijn slechts gedeeltelijk te mitigeren, omdat ze voor een groot deel inherent zijn aan de forfaitaire wijze waarop binnen VDvO aanvullende schade vergoed wordt.
- Om tot een rechtmatige uitbetaling te komen in het kader van de VDvO-pilot moet deze passen binnen de kaders van de Wet Hersteloperatie Toeslagen. Het is waarschijnlijk dat de VDvO-pilot door de Algemene Rekenkamer als (comptabel) onrechtmatig wordt aangemerkt of dat in individuele zaken de rechtsgeldigheid van vso's zal worden aangetast. Door de AR is aangegeven dat de kans groot is dat ze de regeling in brede zin als onrechtmatig/ onzeker zal verklaren als zij vindt dat het bestuursrecht op ongerechtvaardigde wijze wordt doorkruist.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ag-11-2023

gltuoo

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Vorbereiding bespreking VDVO 9 november 2023

Datum

7 november 2023

Notanummer

2023-0000252502

Bijlagen

geen

Aanleiding

Op uw verzoek wordt u eens in de drie weken in een overleg bijgepraat over het project Versneld Duidelijkheid Voor Ouders (VDVO). Aanstaande donderdag vindt dit overleg plaats. In deze nota treft u een agendavoorstel en aanvullende informatie ter achtergrond.

Kernpunten

Donderdag worden met uw goedkeuring de volgende punten besproken:

1. Stand van zaken Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH)
2. Stand van zaken Commissie Werkelijke Schade (CWS)
3. De digitale route en de rol van SBN
4. Het centrale aanmeldportaal
5. De brief over de ministeriële verantwoordelijkheid van prinses Laurentien

1 Toelichting – Stand van zaken SGH

Op 28 september 2023 heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd dat de pilot van de SGH van start is gegaan.

Instroom

- Per afgelopen vrijdag 3 november hebben meer dan 250 gedupeerden zich aangemeld voor de SGH-herstelroute. Van deze groep zijn 130 gedupeerden succesvol in contact gebracht ('gematcht') met een luisterend schrijver en is begonnen met het opstellen van het feitenrelaas. Er zijn op dit moment nog geen VSO's ondertekend.
- Veel ouders die zich aanmelden voor deze route kunnen niet deelnemen omdat ze een bezwaarprocedure hebben lopen bij UHT. Vooraf is de voorwaarde opgenomen dat deelnemende ouders geen bezwaar hebben lopen.
- Vanwege de grote aantallen ouders met bezwaar is een mini-pilot gestart van maximaal 15 ouders die een bezwaar hebben lopen op lichte gronden (bijvoorbeeld administratieve fout of vanwege foute tenaamstelling). Doel is te bezien in hoeverre het bezwaar ook zonder formele bezwaarprocedure kan worden opgelost zodat de ouder kan instromen in de pilot.

Voortgang

- Het ondertekenen van de eerste VSO's is afhankelijk van de kalibratieprocedure. SGH vergelijkt de resultaten van de eerste 50 schadebeoordelingen om consistentie in de evaluaties te waarborgen voordat

planning CWS
disas
rechtmatigheid

- de VSO's aan de gedupeerden worden voorgelegd. Pas na deze kalibratieprocedure ontvangt DGH de overeenkomsten.
- Deelnemers hebben de vrijheid het tempo van het proces (van match tot feitenrelaas tot schadestaat tot VSO) zelf te bepalen, waardoor we op dit moment geen precieze inschatting kunnen geven van de doorlooptijden.
 - Wegens de verwachte doorlooptijden (met name bedenktijd voor de gedupeerden) en de latere start (onder andere vanwege de validatie van het schadekader), zullen later dan 1 januari 2024 meer dan 300 VSO's zijn ondertekend.
 - Om het aantal van 300 toch zo dicht mogelijk te benaderen wordt ingezet op het versnellen van de instroom. Dat moet zorgvuldig omdat ouders vrij zijn in hun routekeuze. Aan de communicatie hierover aan alle ouders wordt op dit moment gewerkt.

Prognose

- We streven er met deze extra inspanningen naar voor het einde van het jaar 500 gedupeerden bij de route te betrekken. Dit doet de stichting onder andere door ouders in ondersteuning bij het OTB en IPW en enkele gemeenten gefaseerd op deze route te attenderen. DGH assisteert door gedupeerden van de CWS-wachlijst over deze route te informeren.
- SGH zet vanwege de extra instroom actief in op het inzetten van extra capaciteit van coördinatoren (de klantmanager van SGH) en schade-analisten door externe inhuur om aan de vraag op korte termijn te voldoen.
- Ondanks de latere start streven we ernaar de evaluatie te starten kort na het kerstreces. Halverwege december beoordelen we of dit zinvol is op basis van de productie tot dan toe en de productieprognoses.

2. Toelichting – Stand van zaken CWS

Sinds oktober zijn de nieuwe voorzitter en van de CWS gestart. In goed overleg met DGH werken ze aan een plan van aanpak om de werkwijze van de CWS te vernieuwen en in te passen in een complementair schadestelsel waarin de CWS de meest complexe gevallen behandelt. Hierbij wordt er zorg voor gedragen dat de huidige productie van de CWS niet stilvalt. Uitgangspunt van het plan van aanpak is een afronding van werkzaamheden in het eerste kwartaal van 2027. We verwachten een plan van aanpak te hebben voor het kerstreces.

ind. plannings

Samenstelling CWS

Wat betreft de samenstelling van de Commissie en wisselingen daarin wordt u – indien gewenst – mondeling bijgepraat.

3. Toelichting – Digitale Route

In de kamerbrief van 2 juni 2023 is toegezegd de ontwikkeling van een digitale VSO-route te onderzoeken. De belangrijkste huidige vraagstukken zijn waar de uitvoering belegd gaat worden en op welke manier het forfaitaire schadekader van de SGH gaat worden toegepast.

Mogelijke varianten

Met betrekking tot het schadekader werken we aan twee varianten:

- Variant A: SBN valideert de aannemelijkheid van schade en causaliteit o.b.v. binaire checks voor een zeer beperkt aantal opengestelde schadeposten. In deze variant werken we alleen op basis van systeem informatie en minimale bewijslijst van de ouder.
- Variant B: SBN valideert schade o.b.v. binaire checks op basis van bewijsstukken en overheidsbronnen, gelijk als in variant A. Voor een deel van de posten wordt een uitgebreidere causaliteitstoets, bijv. o.b.v. een

geschreven verhaal, belegd bij een andere partij. We stellen het schadekader (minder) beperkt open.

Onzekerheden in uitvoering en schadekader

Daarnaast constateren we een aantal onzekerheden met betrekking tot de uitvoerder SBN in combinatie met beperkingen op het schadekader:

- SBN geeft aan afhankelijk te zijn van interne besluitvorming door aangesloten kredietbanken in het wel of niet accepteren van de opdracht voor uitvoering van de digitale route. Dit brengt grote onzekerheid met zich mee. De gewenste tijdslijn (live in april) is bovendien lastig te realiseren voor SBN.
- Uit analyses met SBN blijkt dat SBN zichzelf in staat stelt voor slechts 7 van de 25 schadeposten binaire checks uit te voeren. Hierdoor rijst de vraag of de digitale route zoals voorgesteld in variant A wel tot de beoogde mate van erkenning en/of reikwijdte leidt.

Voor variant B gelden nog een aantal (extra) onduidelijkheden met betrekking tot de andere uitvoerder, mogelijk Buitengewone Zaken Blauw (BZB) van de Belastingdienst, i.c.m. beperkingen op het schadekader:

- BZB geeft aan geen capaciteit van schade-experts voor de uitvoering van de uitgebreidere causaliteitstoets tot hun beschikking te hebben. Zij kunnen mogelijk wél benodigde processen inregelen met schade-experts vanuit DGH.
- Het is nog onduidelijk of deze variant tot een voldoende uitbreiding van het opgestelde schadekader kan komen.

Momenteel wordt voor een meer volledig beeld het gedeeltelijk of geheel beleggen van de uitvoering van de digitale route bij BZB en de bijbehorende beperkingen op het schadekader nader onderzocht.

Overwegingen bij beperkingen op het schadekader

Beperkingen op het schadekader worden enerzijds opgelegd om te kunnen voldoen aan het causaliteitscriterium en om het risico op verhoogde instroom en overcompensatie te voorkomen. Anderzijds kunnen te strenge beperkingen van het schadekader leiden tot een route waarin nauwelijks tot uitkering (na saldering) wordt overgegaan en/of de reikwijdte (doelgroep) voor de digitale route wordt beperkt tot een laag aantal gedupeerden.

4. Toelichting – Centrale aanmeldportaal

Wegens de komst van verschillende aanvullende schaderoutes bent u op 9 september 2023 akkoord gegaan met het ontwikkelen van een centraal aanmeldloket voor aanvullende schade.

In de ontwikkeling van het portaal houden we rekening met mijlpalen in lijn met de aanvullende schaderoutes. We beogen livegang van het portaal uiterlijk 1 april te realiseren.

Uitvoerder: BZB

In de Stuurgroep van 6 november jl. is de voorkeur uitgesproken de ontwikkeling en het beheer van het centrale aanmeldportaal te beleggen bij Buitengewone Zaken Blauw (BZB) van de Belastingdienst. Hiervoor zijn nog afspraken met de Persoonsgegevens noodzakelijk over gebruik van het online samenwerkingsplatform Pleio.

Vanwege de ervaring van BZB met het ontwikkelen en beheren van een soortgelijk portaal lijkt BZB de meest geschikte uitvoerder:

- BZB is – in tegenstelling tot potentiële alternatieve kandidaten – in staat het portaal binnen gewenste tijdslijnen op te leveren, inclusief waarborging veiligheid middels DigiD;

- BZB is een partij met eigen (onder)mandatering en valt formeel onder de Belastingdienst. Daardoor hebben ze toegang tot een aantal relevante systemen. Bovendien komt informatie samen in een door de overheid beheerde *cloud*. Afhankelijkheid van externe partijen verkleint hierdoor.
- BZB is op de hoogte van de huidige stand van zaken en heeft reeds contact met relevante stakeholders.
- Desondanks vormt het beleggen van het beheer bij de Belastingdienst ook een mogelijk risico door het lage vertrouwen vanuit gedupeerden in de Belastingdienst.

Een van de belangrijkste functionaliteiten is de keuzehulp die gedupeerden kunnen benutten vóór aanmelding van aanvullende schade. De keuzehulp wordt komende periode nader uitgewerkt.

5. Toelichting – Brief ministeriële verantwoordelijkheid

Op 26 oktober 2023 is deze brief voor het laatst met u besproken. Uw opmerkingen op de brief en de bijbehorende nota zijn daarna verwerkt en de meest recente versie is op 3 november geparafeerd door de minister. Het is de verwachting dat u begin deze week de geprinte brief ter ondertekening voorgelegd krijgt.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

W 29 - 11 - 2023

30/11
14.00 u

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Ter infonota bespreking 30 november

Datum

28 november 2023

Notanummer

2023-0000268179

Bijlagen

geen

Aanleiding

Op uw verzoek wordt u eens in de twee weken in een overleg bijgepraat over het project Versneld Duidelijkheid Voor Ouders (VDVO). Aanstaaende donderdag vindt dit overleg plaats. In deze nota treft u een agendavoorstel en aanvullende informatie ter achtergrond.

Kernpunten

Donderdag worden met uw goedkeuring de volgende punten besproken:

1. Stand van zaken Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH)
2. Stand van zaken Commissie Werkelijke Schade (CWS)
3. De digitale route
4. Het centrale aanmeldportaal

Daarnaast wordt u in de toelichting van deze nota kort geïnformeerd over de stand van zaken rondom de ex-partnerregeling.

1. Toelichting – Stand van zaken SGH

Instroom

- Per afgelopen vrijdag 24 november hebben meer dan 300 gedupeerden zich aangemeld voor de SGH-herstelroute. Van deze groep zijn 201 gedupeerden succesvol in contact gebracht ('gematcht') met een luisterend schrijver en zijn begonnen met het opstellen van het feitenrelaas.
- Ongeveer een derde van de ouders die zich aangemeld hebben voor deze route kunnen niet deelnemen omdat ze een bezwaarprocedure hebben lopen bij UHT. Vooraf is de voorwaarde opgenomen dat deelnemende ouders geen bezwaar hebben lopen. Het is de wens van de SGH deze ouders op enige manier wel in te laten stromen. DGH is in gesprek met de stichting over manieren te verkennen hen hierin tegemoet te kunnen komen.
- Daarnaast zijn we om de instroom te verhogen in een vergevorderd stadium met het aanschrijven van ouders in de CWS-wachtrij. We verwachten dat de CWS deze week de eerste brieven verstuurt om ouders in de wachtrij te attenderen op de SGH-pilot en ze uit te nodigen voor deelname. Ook zullen ouders die zich de komende tijd aanmelden bij de CWS in het bevestigingsgesprek geattendeerd worden op de SGH-pilot.

→ ar-wij tach
was genoeg
ouders
zonder
bevoor?

Voortgang

- Vanaf 8 december verwachten we de eerste concept-VSO's van de SGH te ontvangen, na kalibratie van de eerste 30-50 schadestaten. De ambitie is deze binnen twee weken te ondertekenen vanuit het ministerie, en terug te zenden naar de ouder voor de ondertekening. De eerste uitbetalingen zullen begin 2024 plaatsvinden.

2. Toelichting – Stand van zaken CWS

Met de CWS vindt goed en regelmatig overleg plaats over de verbetering van hun werkproces en andere onderwerpen op zowel operationeel als strategisch niveau.

- De voorzitter van de CWS geeft daarbij aan dat hij tijd nodig heeft met een concreet werkplan te komen met meetbare verbeterdoelen. Om hem daarin te assisteren, vinden deze en volgende week afspraken plaats om onder andere het werkproces van de CWS inzichtelijker te maken.
- De werkvoorraad van de CWS groeit rap, de afgelopen weken met ongeveer honderd aanmeldingen per week. De werkvoorraad van de CWS bevat ongeveer 2500 personen. Op termijn wordt deze voorraad mogelijk kleiner door uitstroom richting de SGH.
- Sinds vorige week beschikt de CWS over huisvesting en een vaste werkplek in Utrecht.

Samenstelling CWS

Met alle vertrekkende leden van de Commissie op één na is een VSO afgesloten. Indien gewenst wordt u hierover mondeling bijgepraat.

3. Toelichting – Stand van zaken digitale Route

Stand van zaken beleidsvorming

- In de bepaling van het beleid met betrekking tot de toepassing van het forfaitaire schadekader is kritisch gekeken naar de volgende vier criteria: rechtmatigheid, uitvoerbaarheid, doelmatigheid en doeltreffendheid, inclusief uitlegbaarheid richting gedupeerden.
- Uitgangspunt is op basis van de juridische grondslag van de pilot van de SGH-route te werk te gaan. In tegenstelling tot de SGH wordt niet om een verhaal gevraagd, maar wordt de nadruk gelegd op harde bewijsstukken uit overheidssystemen en vanuit de ouder zelf waaruit schade en causaliteit aannemelijk gemaakt worden (o.b.v. volgtijdelijkheid, consistentie en samenhang);
- Schadeposten waarvan géén (direct of indirect) bewijs is voor het aannemelijk maken van schade en causaliteit worden niet opengesteld. Dit zijn posten met een persoonlijk of emotioneel karakter.

Schadeposten

- Concreet wordt voorgesteld voor de digitale route tien schadeposten voor iedereen open te stellen en drie schadeposten voor een specifieke groep (WSNP/MSNP, of aanvragers met ex-toeslagpartners) open te stellen. Schade en causaliteit kunnen aannemelijk gemaakt worden o.b.v. binaire checks, zonder aanvullende causaliteitstoets door schade-experts. Dit verlaagt complexiteit van de uitvoering en verhoogt de snelheid.
- In de bepaling van de uitvoerder (SBN of BZB) voor de digitale route is kritisch gekeken naar het perspectief van de gedupeerde, snelheid van de ontwikkeling, efficiëntie in de uitvoering en procesmatige risico's. Uit de uitvoeringstoets moet blijken welke uitvoerder het meest geschikt is.

- Het is de verwachting dat Buitengewone Zaken Blauw (BZB) meer bewijslast uit handen van de gedupeerde kan nemen, sneller kan ontwikkelen, efficiënter kan uitvoeren en minder procesmatige risico's kent. De rol van BZB is wel afhankelijk van de doorgang van het aanmeldportaal.
- Tijdslijnen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van de nota op 9 november (livegang in april). Ouders zullen voor dit moment worden betrokken bij het ontwikkelen van deze route.

4. Toelichting – Centrale aanmeldportaal

Op 24 november heeft een gesprek plaatsgevonden tussen DGH en de Belastingdienst om de ontwikkeling van het aanmeldportaal bij Buitengewone Zaken Blauw (BZB) te beleggen. Momenteel worden hiervoor twee uitvoeringstoetsen uitgevoerd: Één binnen de Belastingdienst (en haar standaard architectuur) en één binnen BZB. Uit deze toetsing moet blijken wat de mogelijkheden zijn voor gewenste oplevering van het portaal begin april.

- Overleg met de CWS over het aanmeldportaal verloopt goed. Deze week wordt ook contact gezocht met de SGH.
- Belangrijke technische functionaliteiten zijn, per processtap:
 1. Geïnformeerd worden: Rekentool voor bepaling aanvullende schade door gedupeerden en informatie voor routekeuze,
 2. Aanmelden: Verificatie identiteit en ontvankelijkheidscheck bij aanmelding (waarvoor aanvraag bij UHT loopt)
 3. Wachten: Technisch beheer van de wachtrijen voor de individuele routes.
- Communicatiebedrijf Leene ondersteunt momenteel in de creatie van de communicatiecontent.
- Tijdslijnen zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van de nota op 9 november (uiterlijke livegang in april).
- Het portaal zal al voor deze tijd getest worden. Daarnaast zullen ook ouders al voor dit moment worden meegenomen in de ontwikkeling van het portaal.

*Doorkanalen
feel*

Toelichting – Ex-partnerregeling

In aanvulling op de stand van zaken VDVO kan u het volgende worden medegedeeld over de aanvullende schaderegeling voor ex-toeslagpartners.

Dilemma

- De bestuursrechtelijke route blijkt lastig op korte termijn op te zetten: UHT/CWS heeft de capaciteit niet en de markt wil niet.
- We constateren daarnaast dat in Q1 2024 2.000 ex-toeslagenpartners zijn aangeschreven waarvan een groot deel mogelijk door wil naar een schaderoute.
- SGH wil de ex-toeslagenpartners in behandeling nemen. Echter, er ligt een juridische blokkade voor een pilot omdat het zicht op een bestuursrechtelijke route ontbreekt.
- Om uit deze impasse te komen ontvangt u op korte termijn een nota met een plan van aanpak. Uitgangspunt daarbij is ex-toeslagpartners zo min mogelijk op te houden bij de vergoeding van aanvullende schade door ze zo snel mogelijk toegang te bieden tot de SGH-route wanneer deze live is.

Communicatie ex-partners

- Mogelijk leidt deze bestuurlijke stand van zaken tot onrust of onduidelijkheid bij ex-toeslagpartners. U bent geïnformeerd over de communicatie richting deze groep in de nota van 14 november. Daarbij wordt onder andere gebruik

gemaakt van de uitnodigingsbrief voor de ex-partnerregeling, de website van UHT en contact met diverse stakeholders.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

AD 10-12-2020

14/12
12/12

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Beslisnota VDVO december 2023

Datum

6 december 2023

Notanummer

2023-0000275702

Bijlagen

1. Schadekader digitale route
2. Agenda bijeenkomst 14/12

Aanleiding

Op 30 november bent u tijdens de reguliere bespreking VDVO geïnformeerd over een aantal besluiten in het kader van het project Versneld Duidelijkheid voor Ouders (VDVO) die aan u zouden worden voorgelegd. Bij deze ontvangt u de beslispunten. De voorgelegde beslispunten zijn in de stuurgroep VDVO van 5 december besproken en overeengekomen. Ze worden met u doorgenomen tijdens het overleg van 14 december. Een conceptagenda van dit overleg is als bijlage toegevoegd.

Beslispunten

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met:

1. Het verder ontwikkelen van de digitale route, bestaande uit:
 - a. De voorgestelde wijze van toetsing op aannemelijkheid van schade en causaliteit op basis van binaire checks op aangeleverde bewijsstukken en overheidsbronnen, zonder geschreven toelichting.
 - b. Het openstellen van tien schadeposten van het (forfaitaire) schadekader.
 - c. Het openstellen van drie extra schadeposten van het (forfaitaire) schadekader voor een specifieke groep, waarbij het feit dat iemand onderdeel is van die specifieke groep geldt als indirect bewijs voor aannemelijkheid van schade en causaliteit van desbetreffende posten.
2. Het beleggen van de uitvoering van de digitale route bij Buitengewone Zaken Blauw (BZB) van de Belastingdienst.
3. Het uitvoeren van tussenevaluatie voor de SGH-pilot in januari en eind januari te bepalen wanneer de eindevaluatie plaats moet vinden.
4. Het geen toegang bieden tot de SGH-route aan ouders die reeds een werkelijke schade beschikking hebben ontvangen via CWS/UHT.
5. Het hanteren van het uitgangspunt dat het vaststellen van de schadestaat in slechts één route kan plaatsvinden.
6. In het geval van overstap van (een wachtrij voor) een route, een wachtrijplaatsing aan te bieden die hetzelfde is als de gedupeerde deze nieuwe route meteen had gekozen. Dat wil zeggen dat de gedupeerde op de wachtrijplek geplaatst wordt alsof hij/zij initieel voor die specifieke route gekozen had.
7. Het voorstel dat een gedupeerde zich voor de SGH- of digitale route alléén mag aanmelden wanneer hij/zij deze routes nog niet (gedeeltelijk) heeft doorlopen.

akkkoord
14-12-
2023

Kernpunten per beslispunt

Beslispunt 1: Het verder ontwikkelen van de digitale route

- Indien onvoldoende schadeposten worden opengesteld, wordt de reikwijdte en daarmee de omvang van de doelgroep van de digitale route te beperkt. Indien sprake is van een gebrek in de schade- of causaliteitstoets, lopen we het risico op overcompensatie en een potentieel aanzuigende werking. De digitale route beoogt een balans tussen deze twee risico's te vinden.
- De invulling van causaliteitstoets bij de digitale route verschilt met die van de overige routes vanwege de aard van de digitale route:
 - o Gedupeerde bevestigt voor het indienen van de schadestaat dat hij/zij alléén posten indient welke verband houden met de toelagenaffaire;
 - o Gedupeerde dient (eventueel aanvullende) bewijsstukken in waaruit volgtijdelijkheid, samenhang en/of consistentie blijken. Deze worden gecombineerd met overheidsbronnen;
 - o Gedupeerde bevestigt bij het tekenen van de VSO de waarheid te hebben gesproken en akkoord te gaan met de uitkomst.
- In tegenstelling tot de SGH-route wordt in de digitale route niet om het verhaal van de gedupeerde gevraagd. De focus ligt op harde bewijsstukken. Daarbij wordt opgemerkt dat het nog onzeker is of de toets op causaliteit voldoende is ingevuld om alle risico's in relatie tot onrechtmatigheid en overcompensatie volledig te mitigeren.
- In de digitale route zien we de mogelijkheid verschillende schadeposten open te stellen die zich voor deze route lenen en waarvoor harde bewijsstukken waarschijnlijk aanwezig zijn.
 - o We stellen voor (ten minste) tien schadeposten voor iedereen open te stellen. Deze posten zijn geselecteerd op basis van aan te leveren bewijsstukken en overheidsbronnen en zijn door middel van binaire checks te valideren. De maximale waarde van de open te stellen posten is 36.500 euro, op basis van eenjarige toekenning;
 - o We stellen voor daarnaast drie schadeposten voor de groep met zware financiële problematiek (o.a. WSNP/MSNP) open te stellen. Van deze drie, worden twee posten mogelijk ook opengesteld voor gedupeerden die aanspraak maken op meerdere posten uit het leefgebied financiën (zoals bijv. beschermingsbewind, faillissement). De exacte drempelwaarde wordt nader onderzocht. De maximale waarde van de drie posten is 14.500 euro, op basis van eenjarige toekenning.
 - o De schadepost 'Invloed op mentaal welzijn' is mogelijk op alle gedupeerden in deze route van toepassing, omdat de binaire check bestaat uit het vaststellen van een IB. Dit is een risico dat gemitigeerd wordt door het feit dat het gekoppelde bedrag van 3.000 euro in veel gevallen net zo hoog of lager uitpakt als/dan het te salderen bedrag van immateriële schadevergoeding uit de IB. We onderzoeken of we het te salderen bedrag in het aanmeldportaal kunnen opnemen zodat de ouder vooraf in kan schatten wat het bewandelen van de digitale route betekent.
- In hoeverre er vraag is vanuit gedupeerden voor digitale afhandeling van de aanvullende schade wordt momenteel onderzocht.
- Het beleid met betrekking tot de toepassing van het schadekader in de digitale route zal nog worden herbeoordeeld, bijvoorbeeld naar aanleiding van de evaluatie van de SGH-pilot.
- Het schadekader van de digitale route is als bijlage toegevoegd.

Beslispunt 2: Beleggen van de uitvoering van de digitale route bij BZB

- De uitvoerder van de digitale route ontwikkelt en beheert het portaal, valideert de ingediende schadestatens en stelt de VSO's op. Welke rol de uitvoerder speelt in de service en ondersteuning aan gedupeerden wordt nader onderzocht.

- Mogelijke uitvoerders voor de digitale route zijn BZB en Sociale Banken Nederland (SBN). Voorstel is de digitale route bij BZB te beleggen. Daarvoor zijn de volgende argumenten:
 - o De ouder hoeft met BZB als uitvoerder minder bewijsstukken zelf aan te leveren;
 - o Tijdlijnen voor ontwikkeling door BZB zijn korter, omdat zij geen nieuw portaal hoeven te bouwen en geen controle- en verantwoordingsprotocol hoeven te ontwikkelen;
 - o Het is de verwachting dat de doorlooptijden bij BZB korter zullen zijn dan bij SBN.
- Aangezien we het belangrijk vinden de digitale route zo veel mogelijk onafhankelijk van de Belastingdienst uit te laten voeren, worden hier momenteel twee mogelijkheden voor onderzocht:
 - o BZB blijft officieel onder de Belastingdienst opereren, maar vult dit zo veel mogelijk onafhankelijk en met eigen mandaat in. BZB let daarbij op de 'look and feel' van de digitale route in relatie tot de huisstijl van de Belastingdienst;
 - o BZB opereert onder een andere DG (bijv. Toeslagen) onder leiding van het BZB-managementteam, waardoor zij officieel onafhankelijk van de Belastingdienst zijn.
- Tot BZB formeel akkoord is met de uitvoering van het aanmeldportaal en de digitale route, zullen we de gesprekken met SBN voortzetten.
- BZB is op 5 december met een positieve uitvoeringstoets gekomen met betrekking tot de digitale route. Er wordt nog gewerkt aan verscheidene uitvoeringsaspecten. Met name de DPIA zal op korte termijn moeten worden vastgesteld.
- Beoogde livegang is april 2023.

*uitloop
wanneer
waarvan
afhankelijk*

Beslispunt 3: Tussenevaluatie SGH-pilot

- We verwachten dat we begin januari onvoldoende VSO's hebben om te starten met een grondige evaluatie ter voorbereiding van het opschalingsbesluit. Echter hebben we wel al een grote hoeveelheid informatie over de voorkant van het proces, zoals de tevredenheid van ouders over het opstellen van het feitenrelaas, wacht- en doorlooptijden van verschillende processtappen en beschikbaarheid van schrijvers en schadeanalisten. Ook zullen we de eerste inzichten hebben in de wijze van toekenning van schadeposten en de conversie van schadestaat naar (concept) VSO.
- Op basis hiervan kunnen we in januari een tussenevaluatie uitvoeren en dit gebruiken om met SGH potentiële verbeteringen al in de lopende pilot te implementeren. Op basis van de tussenevaluatie bepalen we wat een logisch moment is voor de finale evaluatie en het opschalingsbesluit.
- We monitoren de diversiteit van de pilotgroep in termen van vindplaats, reikwijdte vergoeding, en IB-gegevens, om vooringenomenheid in de conclusies te vermijden.

Beslispunt 4: Herbehandeling na werkelijke schade

- Het gaat hier om de groep die al een WS-beschikking hebben ontvangen via CWS/UHT, maar voor wie op voorhand nog geen mogelijkheid was voor de SGH-route te kiezen.
- Argumenten voor het aanbieden van de SGH-route als optie voor deze groep gedupeerden zijn:
 - o het bevorderen van de keuzevrijheid voor het individu;
 - o gelijke behandeling door toegang tot de SGH-route voor alle gedupeerden;
 - o tegemoetkoming in de verschillende werkwijzen tussen routes en versnelling van de bezwaarafhandeling wanneer mensen die in bezwaar tegen een WS-beschikking zijn, zouden wisselen naar SGH;

- o tegemoetkoming in het gevoel niet-gehoord of niet-erkend te zijn door meer ruimte voor een persoonlijk verhaal.
- Argumenten tegen het aanbieden van deze optie zijn:
 - o miskennis van de WS-beschikking als volledige afdoening en onherroepelijk besluit van het bestuursorgaan;
 - o het bestaande traject biedt voldoende opties. Deze groep gedupeerden kan in bezwaar en beroep op de WS-beschikking;
 - o afwijking van het doel om gedupeerden die nog geen schadevergoeding hebben ontvangen snel tegemoet te komen, omdat je ook mensen gaat helpen die al een beschikking hebben;
 - o een onwenselijke doorkruising van bestaande (bestuursrechtelijke) trajecten;
 - o mogelijke ondermijning van de beleidskaders en onvoorziene gevolgen voor toekomstige besluiten en routes.
- Daarnaast is vanuit het perspectief van de ouder geen reden aan te nemen dat de SGH-route een antwoord biedt op de ontevredenheid over hun WS-beschikking. Wanneer men ontevreden is over de hoogte van de immateriële schadevergoeding (een veel voorkomende bezwaargrond) biedt het SGH-kader geen soelaas, omdat o.a. de halfjaarlijkse immateriële vergoeding van €500,- geen onderdeel is van het schadekader van SGH. Andere veelvoorkomende bezwaargronden zijn berust op vervangende materiële opvangkosten, reiskosten, medische kosten en de kosten van leningen. Ook voor deze bezwaargronden biedt het SGH-kader vaak geen uitkomst, m.u.v. vervolgschade gerelateerd betalingsachterstanden en schuldeiserbezoeken.
- Hierom wordt u geadviseerd te besluiten het niet mogelijk te maken na een CWS/UHT-beschikking alsnog voor de SGH-route te kunnen kiezen.

watkes?

Beslispunt 5: Schadestaat in één route

- Argumenten voor het gecombineerd behandelen van schade in meerdere routes:
 - o Tegemoetkoming individuele wens. Een combinatie van routes kan, door middel van maatwerk, leiden tot betere aansluiting op het werkelijke schadebeeld van de gedupeerde.
- Argumenten tegen het gecombineerd behandelen van schade in meerdere routes:
 - o Niet in lijn met doel van het forfaitaire traject: Combinatie van routes gaat voorbij aan het doel van versnelling via grofmazige schadevaststelling.
 - o Willekeur: ongelijkheid tussen dossiers door combinatie van trajecten, leidend tot variërende schadevergoedingen binnen één route.
 - o Ongelijkheid: mogelijke bevoordeling van de SGH-route of digitale route ten opzichte van CWS.
 - o Vertraging: belasting van CWS/UHT met complexe dossiers voor een enkele post, zonder directe vermindering van tijdsbesteding per dossier vanwege verplicht te doorlopen processtappen.
 - o Complexiteit: toevoeging van complexiteit aan het schadestelsel, afhankelijk van operationalisering.
- De vertraging in de behandelsnelheid per individu en het collectief is een zwaarwegend argument tegen een gecombineerde schadebehandeling. De meeste tijd in de huidige processen wordt besteed aan administratieve taken zoals het opvragen en doorlopen van dossiers, voeren van gesprekken, en het stellen van aanvullende vragen.

Beslispunt 6: Wachtrijplaatsing op initiële aanmelddatum.

- Als een gedupeerde besluit over te stappen (vanuit de wachtrij of vanuit behandeling) van een route, moet worden bepaald welke wachtrijplek bij/zij krijgt bij de nieuwe route. Voorstel is dit op basis van de initiële aanmelddatum te bepalen. Dit betekent dat de gedupeerde op de wachtrijplek

geplaatst wordt die hetzelfde is als hij/zij initieel voor die specifieke route gekozen zou hebben. Redenen hiervoor zijn:

- o Door één simpele regel te hanteren voor wachtrijplaatsing na overstap, vergroten we uitlegbaarheid richting gedupeerden.
- o Gedupeerden worden door dit beleid niet benadeeld óf bevoordeeld voor het maken van een routekeuze die men achteraf anders wil;
- o Voor overstap naar CWS is dit juridisch juist, gezien deze route het wettelijke uitgangspunt is voor een aanvraag voor vergoeding van aanvullende schade.

Beslispunt 7: heraanmelding na intrekken aanvraag

Indien een gedupeerde na het intrekken van de aanvraag voor aanvullende schade zich opnieuw wil aanmelden, is de keuze voor de SGH- of de digitale route alleen mogelijk indien de gedupeerde deze trajecten nog niet (ook zonder tekenen van de VSO) heeft doorlopen. De optie voor heraanmelding bij de CWS-route staat altijd open, mits de ouder geen WS-beschikking heeft getekend.

- Wanneer de gedupeerde zich opnieuw aanmeldt, krijgt hij/zij een officiële nieuwe aanmelddatum op basis waarvan de wachtrijplek wordt toegewezen. Dit betekent dat deze gedupeerde weer achter in de rij moet aansluiten.

Toelichting bij beslispunt 1: het verder ontwikkelen van de digitale route

Randvoorwaarden en uitgangspunten digitale route

Er zijn een aantal randvoorwaarden die breder, in kader van integraliteit van het schadekader, zijn bepaald:

- Gedupeerden worden vóór aanmelding van aanvullende schade voldoende geïnformeerd over het aanvullende schadeproces en (verschillen tussen) de verschillende aanvullende schaderoutes, volgens het integrale stelsel;
- Gedupeerden hebben altijd de mogelijkheid over te stappen naar de CWS-route, zoals dat in de wet is vastgelegd.

hor
insecula?

De volgende uitgangspunten staan centraal:

- We bedienen een groep gedupeerden die de aanvullende schade route zelfstandig willen, of met zelfgekozen begeleiding kunnen bewandelen, en voorkeur hebben voor een grofmazige, snelle behandeling;
- We gebruiken het forfaitaire schadekader van de SGH, waarbij we posten openstellen die zich voor deze route lenen;
- We toetsen de route (gaandeweg) op uitlegbaarheid richting gedupeerden en inpasbaarheid binnen de integrale aanvullende schade aanpak.

Juridische grondslag digitale route

- Juridische grondslag en de wettelijke basis voor betalingen is voor de digitale route gelijkwaardig aan die van de begeleide VSO-route. De VSO zal tot finale kwijting leiden, wat inhoudt dat een gedupeerde ouder geen enkele vordering meer heeft op de Staat (zowel via de VSO-routes als de bestuursrechtelijke route).

Mitigeren van risico's

De geïdentificeerde risico's worden als volgt gemitigeerd:

- Rechtmatigheid:
 - o Gebrek in de toets op aannemelijkheid schade: Mitigatie door het selecteren van posten o.b.v. aanwezigheid (direct of indirect) bewijs voor het aannemelijk maken van schade en causaliteit.
 - o Gebrek in de toets op aannemelijkheid causaliteit: Mitigatie door, naast de blijk van ~~volgtijdelijkheid~~ samenhang en/of consistentie uit de bewijsstukken, gedupeerde te laten bevestigen alléén posten in te dienen die verband houden met de KOT-problematiek.

- Doelmatigheid:
 - o Verhoogde instroom: Mitigatie door gedupeerden vooraf correct te informeren over hun aanmelding van aanvullende schade op basis van het te salderen bedrag. Gedupeerden komen er daarnaast gedurende het opstellen van de schadestaat zelf achter wat het maximaal mogelijk uit te keren bedrag is. Aanmelding voor de digitale route is pas officieel ná het indienen alle bewijsstukken van de schadestaat. Hierdoor blijft verhoogde instroom naar verwachting beperkt.
 - o Overcompensatie: Mitigatie door risico's gerelateerd aan posten met een relatief hoog forfaitair bedrag zwaarder te wegen dan bij andere posten. Door het forfaitaire schadekader te hanteren zal er echter een verschil blijven tussen de werkelijk geleden schade en compensatie (zowel een positief als negatief verschil).
 - o Oneigenlijk gebruik en misbruik: Mitigatie door te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot handhaving bij fraude.
- Doeltreffendheid:
 - o Gebrek mate van erkenning: Mitigatie door gedupeerden te vragen alleen voor de digitale route te kiezen wanneer hij/zij tot de gewenste mate van erkenning denkt te komen (zonder ruimte voor het verhaal), en hen hier vooraf goed over te informeren. De kans dat gedupeerden later besluiten over te stappen naar de CWS-route blijft aanwezig, met een inefficiëntie in het integrale aanvullende schadeproces als gevolg.
- Uitvoerbaarheid:
 - o Inefficiënties in de uitvoering: Mitigatie door het selecteren van posten welke door middel van binaire checks kunnen worden gevalideerd. Deze checks worden mogelijkerwijs gedeeltelijk geautomatiseerd.

Er zijn twee gevallen waarbij we schade en causaliteit aannemelijk maken op basis van aanvullend of indirect bewijs:

1. Bij het aanvragen van slechts een enkele post zonder indicatie van financiële problemen. Bijvoorbeeld wanneer de gedupeerde geen financiële problemen had en besloot te verhuizen, met hogere huur als gevolg, kan het verband tussen de hogere huur en de toeslagenaffaire in twijfel worden getrokken. Om dit te bewijzen, zal de gedupeerde aanvullend bewijs moeten aanleveren waaruit een indicatie van financiële problemen blijkt.
2. Bij subjectieve posten die worden opengesteld voor een specifieke groep (zie afbeelding op pagina 2). Bijvoorbeeld wanneer een gedupeerde waarvan we weten dat hij/zij in WSNP/MSNP traject heeft gezeten 'verlies op gelijke kansen' aanvraagt. Harde bewijsstukken voor 'verlies gelijke kansen' zijn lastig te vinden. In dit specifieke geval zou WSNP/MSNP als indirect bewijs kunnen worden beschouwd voor de post 'verlies gelijke kansen'.

Toelichting bij beslispunt 3: Tussenevaluatie SGH-pilot

In de beslisnota Versneld Duidelijkheid Ouders – VSO-route van 23 augustus heeft u akkoord gegeven op de volgende uitgangspunten voor de evaluatiecriteria:

- Proces draagt bij aan versnelling:
 - o 300+ gedupeerden tekenen in 3 maanden een VSO en kunnen het financieel herstelproces afsluiten;
 - o Meerderheid van deelnemers tekent VSO (>50%);
 - o Proces kan doorlopen worden in max. 8 weken.
 - Tempo van de gedupeerde is hierbij bepalend: langere doorlooptijd is mogelijk op wens van de gedupeerde.

- Proces is schaalbaar naar 1000+ deelnemers. Daarbij is onder andere van belang:
 - Feiten- en proceschecks zijn uitvoerbaar op grotere schaal;
 - Logistieke en digitale infrastructuur zijn schaalbaar;
 - Er is voldoende expertise en mankracht te vinden;
 - Geen ongewenste neveneffecten.
- Gedupeerden ervaren eigen regie en zijn tevreden met de ondersteuning in het proces;
- Er is voldoende animo voor deelname aan de route, zonder signalen van disproportioneel verhoogde instroom;
- Het proces is zo in te richten dat de capaciteitsbelasting op ketenpartners (met name UHT en CWS) beheersbaar is;
- Financiële uitkomsten passen binnen het juridisch kader, en verschillen in bedragen van losse posten of eindbedragen t.o.v. de CWS zijn goed uitlegbaar en proportioneel;
- Het langetermijnproces is ingericht op een wijze waarbij rechtmatig uitbetaald kan worden op grote schaal.

Toelichting bij beslispoint 4: Herbehandeling na werkelijke schade

De helft van de gedupeerden die een WS-beschikking hebben ontvangen gaan daartegen in bezwaar. Veelvoorkomende bezwaargronden zijn:

- De immateriële schadevergoeding is te laag;
- De inkomensschade is ten onrechte afgewezen of beperkt in tijd;
- Er is geen vergoeding/een te lage vergoeding toegekend voor leningen/schulden;
- De vervangende opvangkosten en daaraan verbonden extra reiskosten worden ten onrechte afgewezen;
- De schade ten gevolge van de verkoop van de auto of de sieraden is ten onrechte niet vergoed;
- Medische kosten zoals tandartskosten, fysiotherapie en de psycholoog zijn niet vergoed.

witug

Het bieden van toegang aan de SGH-route voor deze groep ouders kan tot significante versnelling van de schadeafhandeling bij bezwaar leiden, indien het SGH-traject daadwerkelijk een uitkomst biedt voor deze groep. Echter zal de SGH-route, naar verwachting, voor veel van bovenstaande bezwaargronden niet altijd een uitkomst bieden. Het SGH-schadekader onderscheidt niet tussen immateriële en materiële schadevergoeding. Hoewel inkomensschade is opgenomen, wordt deze niet op werkelijke waarde geschat. De andere invulling van de toets op causaliteit kan wel van invloed zijn op de frequentie van toekenning van inkomensschade. Kosten zoals vervangende opvang, reizen, medische behandelingen en leningvergoedingen zijn uitgesloten. Het kader vergoedt vervolgschade door bijvoorbeeld schuldeisersbezoeken, betalingsachterstanden en beslaglegging. Ook het verlies van materiële en bezittingen van emotionele waarde en een post voor immaterieel leed uit medische schade is opgenomen.

Wegens de afwijkende vorm van toetsing en de verschillende kaders zal er per definitie wel een verschil zitten in de werkelijke schadeberekening en de forfaitaire berekening. In sommige gevallen zal de forfaitaire berekening hoger uitvallen. Al met al zal een herbehandeling via de SGH-route waarschijnlijk slechts voor een deel van de bezwaren enige uitkomst bieden. Het alsnog toegankelijk maken van de SGH-route kan gedupeerden mogelijk wel tegemoetkomen in het gevoel van niet-erkenning en niet-gehoord worden, door ruimte te bieden voor persoonlijke verhalen.

Toelichting bij beslispoint 5: Schadestaat in één route

Argumenten voor het behandelen van schade in meerdere routes:

- Tegemoetkoming aan de wens van het individu: Indien een akkoord op een enkele schadepost de gedupeerde weerhoudt van akkoord op de gehele schadestaat kan een combinatie van routes een uitweg bieden. De schadepost waarop geen akkoord is kan m.b.v. het CWS-schadekader in detail worden uitgewerkt en toegekend, om zo de schadestaat beter te laten aansluiten op het schadebeeld. De ouder wordt niet altijd financieel tegemoetgekomen, de werkelijke schadeberekening kan immers ook lager uitvallen

Argumenten tegen het behandelen van schade in meerdere routes:

- Samenhang van de werkwijze: De forfaitaire werkwijze beoogt het bieden van een vergoeding voor het totale schadebeeld, niet per individuele post.
- Miskennis van de doelstelling van het forfaitaire traject: De forfaitaire routes pogen door middel van een forfaitair kader aanzienlijke versnelling te realiseren. Een combinatie van routes gaat voorbij aan deze doelstelling en introduceert vertraging in het schadestelsel.
- Vertraging in het stelsel: Ondanks dat niet alle zaken volledig door CWS behandeld hoeven te worden, is de verwachting dat de vraag naar dergelijke combinaties hoog zal zijn, wat CWS mogelijk belast met complexe en tijdrovende schadebeelden.
- Complexiteit: Een dergelijke ingreep voegt, afhankelijk van de operationalisering, complexiteit toe aan het schadestelsel.
- Willekeur: Door het combineren van trajecten ontstaat er een onoverkomelijke ongelijkheid tussen dossiers.
- Ongelijkheid: Gedupeerden gaan mogelijk standaard een forfaitaire route doorlopen om daar vervolgens op deelschade een werkelijke berekening te krijgen. Omgekeerd kan je deze flexibiliteit niet bieden: als een ouder een beschikking heeft kan hij/zij vervolgens niet nog op deelschade tot een VSO komen.
- Menging van type afhandeling: Bij het combineren van de routes ontstaat er een mix van juridische domeinen, wat juridische complicaties met zich meebrengt, en onduidelijkheid schept over welke wetgeving prevaleert bij conflicten en tegenstrijdigheden.

Indien een ouder ontevreden is met het schadevoorstel kan de ouder, alvorens te tekenen voor vaststellingsovereenkomst, overstappen naar de CWS-route voor een volledige herbehandeling van het schadebeeld. De route naar de civiele rechter is altijd open.

Toelichting bij beslispunt 6: wachtrijplaatsing op initiële aanmelddatum

Mogelijke opties voor overstap vanuit de wachtrij en/of behandeling zijn:

- a. Gedupeerde wordt vooraan de wachtrij van de andere route geplaatst;
- b. Gedupeerde wordt op de plek in de wachtrij van de andere route geplaatst o.b.v. initiële aanmelddatum (voorkeursoptie);
- c. Gedupeerde wordt op de wachtrijplek naar ratio geplaatst (dit geldt alleen voor overstap vanuit de wachtrij, bijv. van plek 20 t.o.v. 40, naar plek 5 t.o.v. 10);
- d. Gedupeerde wordt achteraan de wachtrij geplaatst.

Variante b is om de volgende redenen de voorkeursoptie:

- Variante a wordt als ~~onwenselijk~~ beschouwd. Voor overstap vanuit de wachtrij geldt dat deze weg mogelijkheid biedt de wachtrij van CWS te kunnen ontlopen. Voor overstap vanuit behandeling geldt dat de wachttijd voor gedupeerden met initiële routekeuze voor CWS steeds zal toenemen;
- Variante c wordt als te complex en lastig uitlegbaar ervaren, aangezien de positie door middel van een berekening moet worden bepaald;

- Variant d is in het geval van overstap naar CWS juridisch niet houdbaar, gezien aanmelding voor aanvullende schade juridisch gezien gelijk staat aan de aanmelding voor de CWS-route. Wanneer dit wél wordt besloten voor overstap naar andere routes, komt de uitlegbaarheid richting gedupeerden in het geding.

Voor- en nadelen voorkeursoptie b

Voordelen:

- Gedupeerden weten waar ze aan toe zijn doordat er één simpele regel wordt gehanteerd voor alle verschillende varianten van overstappen (vanuit wachtrij en behandeling, en naar verschillende routes);
- Gedupeerden worden niet benadeeld of bevoordeeld bij het maken van een initiële foute routekeuze. We benadelen gedupeerden niet door ze achteraan de wachtrij te plaatsen, en belonen hen niet door hen vooraan de wachtrij te plaatsen.

Nadelen:

- Gedupeerden krijgen mogelijk het gevoel zich versneld aan te moeten melden voor het verzekeren van de wachtrijplek;
- Gedupeerden krijgen, door te kiezen voor één regel voor alle varianten van overstap (tussen routes), geen extra stimulans voor het ontlasten van de CWS-wachtrij.

Toelichting bij beslispoint 7: heraanmelding na intrekken aanvraag

De voorgestelde maatregel heeft als doel:

- Te voorkomen dat gedupeerden het intrekken van hun aanvraag ('afmelden') als manier gebruiken om het voorgestelde beleid met betrekking tot overstappen te kunnen ontwijken;
- Te voorkomen dat gedupeerden die hun aanvraag hebben ingetrokken vóór de komst van de nieuwe routes, geen kans meer hebben zich opnieuw aan te melden.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Bijlage 1 kan tot het einde van de pilotfase niet openbaar gemaakt worden.

A# 13-12-2023

14112
13.
#000

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Ter infonota bespreking vdvo 14 december

Datum

12 december 2023

Notanummer

2023-0000280168

Bijlagen

1. Agenda 14 december

Aanleiding

Op uw verzoek wordt u eens in de twee weken in een overleg bijgepraat over het project Versneld Duidelijkheid Voor Ouders (VDVO). Aanstaaende donderdag vindt dit overleg plaats. Deze keer wordt met name de beslisnota van 8 december jl. besproken. In deze nota treft u aanvullende informatie over de voortgang van VDVO.

Kernpunten

In deze nota zijn de volgende punten opgenomen:

1. Stand van zaken Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH)
2. Stand van zaken Commissie Werkelijke Schade (CWS)

U heeft bij het vorige overleg gevraagd om een overzicht van hoe de verschillende schaderoutes zich tot elkaar verhouden. Een beschrijving van de complementariteit van het schadestelsel is daarom toegevoegd onder de toelichting. De gebruikelijke punten 'digitale route' en 'aanmeldportaal' zijn onderwerp van de beslisnota van 8 december.

1. Toelichting – Stand van zaken SGH

Instroom

- Per afgelopen maandag 11 december hebben meer dan 350 gedupeerden zich aangemeld voor de SGH-herstelroute. Van deze groep zijn 236 gedupeerden succesvol in contact gebracht ('gematcht') met een luisterend schrijver en zijn begonnen met het opstellen van het feitenrelaas.
- Ten opzichte van de vorige bespreking op 30 november 2023 is dit een toename van ongeveer 50 aanmeldingen en 35 matches. Dit is consistent met het eerder geconstateerde gegeven dat ongeveer één derde van de aangemelde ouders niet in aanmerking komt voor de SGH-route wegens bezwaar.
- Om de instroom te verhogen worden twee concrete acties ondernomen: delen van de wachtrij van de CWS worden uitgenodigd voor de SGH-route en gemeenten worden meer en actiever geïnformeerd over de mogelijkheden ouders aan te melden voor de SGH-route.
- De SGH is voldoende in staat een verhoogde instroom op te vangen. Er zijn ruim 850 aangemelde schrijvers waarvan meer dan de helft reeds gecertificeerd.

Voortgang

- Op dit moment zijn 22 schadestaten opgesteld. Ouders met deze schadestaten hebben zes weken de tijd deze schadestaten in te dienen en te laten converteren naar een concept-VSO.
- Indien ouders hiervan gebruik maken, worden de eerste VSO's maandag a.s. verwacht. Het is tevens de verwachting dat deze VSO's dan nog dit kalenderjaar getekend kunnen worden. Uitbetaling vindt dan plaats in januari.
- Vanwege de doorlooptijden voor het checkproces bij DGH/UHT, en de bedenktijd van de ouder, verwachten we later ingediende VSO's begin januari te tekenen.

2. Toelichting – Stand van zaken CWS

Met de CWS vindt goed en regelmatig overleg plaats over de verbetering van hun werkproces en andere onderwerpen op zowel operationeel als strategisch niveau.

- Op 1 december bevonden zich ongeveer 2700 mensen in de werkvoorraad van de CWS. Het is de bedoeling dat deze voorraad krimpt naarmate ouders uitgenodigd worden voor de SGH-route.
- De CWS is begonnen met het uitnodigen van gedupeerden voor de SGH-route. Het is nog niet bekend hoeveel ouders hiervan gebruik maken.
- Vanaf het nieuwe jaar verwachten we meer consistent gegevens aan te kunnen leveren over de wachtrij, doorlooptijden en het aantal mensen in de wachtrij dat nog in bezwaar is. Hierover wordt op dit moment gesproken met UHT en de CWS.
- Contact tussen de SGH en de CWS verloopt goed. Op 19 december organiseren beide organisaties een gezamenlijke sessies over hun schadekaders.

Wat is nu
aantal
adversen
per week?
planning/
prognose

3. Toelichting – Complementariteit schadestelsel

In het 'oude' stelsel was voor een gedupeerde die vergoeding voor aanvullende schade wenste één weg open: die van de CWS. Het project VDVO heeft beoogd daar een schadestelsel van te maken waarbij de ouder de keuze heeft over de manier waarop zijn of haar schade berekend wordt. Elke schaderoute voorziet in verschillende mogelijke behoeften van de ouder. De schaderoutes bij elkaar vormen op die manier een 'complementair schadestelsel'. April 2024 is het beoogde moment waarop dit schadestelsel volledig functioneel is.

In het complementaire schadestelsel meldt een gedupeerde met aanvullende schade zich bij het aanmeldportaal inclusief keuzehulp. Daar vloeien vier vervolgroutes uit voort:

- De gedupeerde met behoefte aan snelle en grofmazige aanpak op basis van forfaitaire schadeberekening kan kiezen voor:
 - o De digitale route voor een berekening zonder het doen van het eigen verhaal;
 - o De SGH-route voor een berekening met het doen van het eigen verhaal.
- De gedupeerde met behoefte aan een grondige aanpak op basis van werkelijke schadeberekening kan kiezen voor:
 - o De CWS-route voor een eenzijdige beschikking met mogelijkheid voor bezwaar/beroep;
 - o De regieroute-VSO voor een VSO met ruimte voor onderhandeling als gelijkwaardige partner.

Op dit moment delen de CWS-route en de regieroute-VSO een schadekader, en deelt de digitale route een deel van het schadekader van de SGH. Naarmate de SGH-route verder ontwikkeld is, zullen deze kaders beter op elkaar afgestemd worden.

Over de mogelijkheden tot herbehandeling en overstappen neemt u nog een besluit.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

AA-01 2024

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Ter infonota voortgang VDVO

Datum
15 januari 2024
Notanummer
2024-000008707
Bijlagen
geen

Aanleiding

Op uw verzoek wordt u eens in de twee weken in een overleg bijgepraat over het project Versneld Duidelijkheid Voor Ouders (VDVO). Het overleg van 17 januari is geannuleerd. Desondanks ontvangt u wel een periodieke update van relevante feiten en cijfers.

opnieuw
inplannen

Kernpunten

De volgende punten worden doorgenomen:

1. Stand van zaken Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH)
2. Stand van zaken Commissie Werkelijke Schade (CWS)
3. De digitale route en het centrale aanmeldportaal

1. Toelichting – Stand van zaken SGH

Instroom

- Per maandag 15 januari 2024 hebben 452 gedupeerden zich aangemeld voor de SGH-herstelroute. Van deze groep zijn 254 gedupeerden succesvol in contact gebracht ('gematcht') met een luisterend schrijver en zijn begonnen met het opstellen van het feitenrelaas.
- Van de 452 gedupeerden zijn er 118 in de 'nieuwe aanmelding'-fase. Dit is de fase waarin gedupeerden een account aanmaken in het portaal van SGH en nog gematcht moeten worden.
- Ongeveer een derde van de ouders die zich aangemeld hebben voor de SGH-route kunnen niet deelnemen omdat ze een bezwaarprocedure hebben lopen bij UHT. Er wordt gewerkt aan een beslisnota om hier een oplossing voor te vinden.
- Om de instroom te verhogen schrijft de CWS ouders in hun wachtrij aan. Per deze week zal de CWS 200 brieven gestuurd hebben. Ook worden ouders die zich de komende tijd aanmelden bij de CWS in het telefonische bevestigingsgesprek geattendeerd op de SGH-pilot.

uitleg.

Voortgang

- Inmiddels zijn er 12 VSO's getekend en hebben de eerste uitbetalingen plaatsgevonden.
- 75 feitenrelazen zijn afgerond en worden doorgerekend.
- Eind februari verwacht de SGH tussen de 169 en de 260 feitenrelazen te hebben doorgerekend waarna - na check door DGH - een VSO opgesteld kan worden. Daarbij moet worden opgemerkt dat de SGH uitgaat van de huidige

uitleg
waarmee
dit aantal
en niet
meer?

termijnen die ouders nemen voor het proces. Het is nog geen zekerheid dat deze termijnen consistent blijken voor een bredere groep ouders.

1 artikel.

2. Toelichting – Stand van zaken CWS

- U heeft de voorzitter en [] P-gv. van de CWS afgelopen donderdag 11 januari gesproken. Daarbij heeft de voorzitter aangegeven in Q1 2024 een plan te kunnen aanleveren om de CWS te verbeteren en de productie te verhogen.
- Met [] P-gv. is afgesproken dat in dit werkplan ook een plan van aanpak met betrekking tot ex-toeslagpartners zal worden opgenomen. Over de behandeling van nabestaanden worden afspraken gemaakt.
- De CWS zoekt uit of het aantal aanmeldingen per week sinds 1 januari is gedaald. Dit aantal liep in de laatste maanden van 2023 rap op, vermoedelijk omdat gedupeerden en hun gemachtigden dachten dat de aanmeldtermijn zou verlopen. Dit vermoeden wordt nu getoetst.
- Per 1 januari bedraagt het totale aantal aanmeldingen bij CWS 3104, waarvan 450 dossiers zijn afgerond en 2279 op enig punt in het proces in een wachtrij staan. Het is mogelijk dat een deel van de mensen in deze wachtrij wel al aangemeld is bij SGH. Daarvoor wordt op korte termijn een bestandsvergelijking georganiseerd.
- Over de weken 49 t/m 52 is het behandeltempo gemiddeld 1 casus per week geweest. Daarbij is gecorrigeerd voor de kerstdagen.
- Het werven van nieuwe leden van de Commissie komt nog niet op gang. De Commissie bestaat nu met name uit leden die deze positie tijdelijk is aangeboden. Hierover wordt in de komende periode het gesprek met CWS verder gevoerd.

Met CWS, de regieroute-VSO en SGH wordt eind januari een kalibratiebijeenkomst georganiseerd om de eerste uitkomsten van de SGH te leggen naast die van de regieroute-VSO en CWS.

3. Toelichting – Digitale route en centrale aanmeldportaal

- BZB heeft de opdracht voor het portaal en de digitale route officieel geaccepteerd en is begonnen met de bouw van het portaal.
- Onafhankelijkheid van de Belastingdienst wordt o.a. geborgd door het domein van DG Toeslagen (i.p.v. de Belastingdienst) te gebruiken voor de DigID-koppeling. Op deze manier komt de gedupeerde nooit op de website van de Belastingdienst terecht. Meer maatregelen voor de borging onafhankelijkheid van BZB-Belastingdienst worden nader uitgewerkt.
- Komende periode wordt het eerder voorgestelde beleid rondom de toepassing van het schadekader in de digitale route herbeoordeeld aan de hand van de eerste resultaten van de SGH-pilot en -evaluatie. Een belangrijk criterium zal de geschatte omvang de potentiële doelgroep zijn.
- De eerder met u gecommuniceerde tijdlijn met livegang van zowel digitale route als aanmeldportaal in april, is krapper geworden. Dat komt met name door vertraging in de besluitvorming binnen BZB en overlappende werkzaamheden met overige projecten.
- Met BZB wordt gekeken naar versnellingsopties. Een mogelijke optie is het individueel ontwikkelen van het portaal en de digitale route. Een argument hiervoor is dat hoe eerder het portaal live gaat, des te eerder aanmeldingen tussen CWS en SGH beter worden afgestemd.

wak

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A18.01.2024

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid

Persoonsgegevens

nota

Verbeterproces forfaitair schadestelsel SGH

Datum

17 januari 2024

Notanummer

2024-0000012073

Bijlagen

Aanleiding

De pilotevaluatie van de aanvullende schaderoute via Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) is eind december gestart. De eerste inzichten uit deze evaluatie worden in een 'tussenevaluatie' met u gedeeld. Deze nota betreft de geleerde lessen met betrekking tot het forfaitaire schadestelsel van de SGH. De overige lessen – met name op het gebied van het proces van de SGH – ontvangt u komende week.

Kernpunten

- De eerste inzichten uit de SGH-pilot zijn voor een deel zeer positief, maar leiden voor een ander deel tot enkele zorgen.
- Met name de toepassing van het schadekader behoeft mogelijk verbetering. In de lerende praktijk van de pilot is het zaak dat zo snel mogelijk uit te zoeken en indien nodig bij te sturen.
- Om de zorgen zo snel mogelijk te mitigeren zijn enkele acties ondernomen, met name:
 - o Een 'pas op de plaats' van maximaal twee weken waarin geen nieuwe schadestaten worden aangeboden aan deelnemende ouders;
 - o Sessies met de SGH om per schadepost na te gaan of deze op de juiste manier wordt toegepast;
 - o Een kalibratiesessie met CWS, regieroute-VSO en de SGH;
 - o Een nieuw advies van de validatiecommissie van de stichting.

Toelichting

- De SGH-pilot loopt sinds september 2023. Deze pilot is opgezet vanuit een 'plan, do, check, act'-principe, waarbij nieuwe inzichten leiden tot reflectie en waar nodig tot bijsturen.
- In de laatste week van december en de tweede week van januari zijn de eerste circa 30 schadestaten van de SGH-route gedeeld met het ministerie. Dit betreft een eerste groep van overwegend ernstig gedupeerden. Deze groep is nog te klein om er definitieve conclusies aan te verbinden over de route.
- Sinds de start van de pilot zijn een aantal positieve elementen van de SGH-route naar voren gekomen. Positieve inzichten zijn onder andere:

- Er zijn voldoende wekelijkse aanmeldingen om een stabiel proces in te richten. Dit aantal loopt op waardoor de waarschijnlijkheid toeneemt dat de SGH op termijn de CWS kan ontlasten;
- Doorlooptijden van het proces zijn kort. Gemiddeld hebben 'gematchte' ouders na 22 dagen een opgesteld feitenrelaas.
- De productiecapaciteit van SGH is groot waardoor veel ouders tegelijkertijd het proces kunnen doorlopen.
- Ouders zijn tevreden met het proces. 100% tekent de VSO.
- Desondanks geven de schadestaten – en met name de toepassing van een beperkt aantal posten – aanleiding tot zorgen die in deze nota staan uitgewerkt. Deze zorgen zijn met de SGH gecommuniceerd en hebben geleid tot de hieronder beschreven maatregelen en afspraken. De zorgen richten zich met name op:
 - De onderbouwing van het feitenrelaas lijkt vaak ontoereikend of onvoldoende meegenomen in de beoordeling, bijvoorbeeld bij inkomensschade en de (gedwongen) verkoop van woning. Dit leidt ertoe dat posten toegekend kunnen worden terwijl evident geen sprake is van (volledige) schade veroorzaakt door de toeslagenaffaire. Op dit punt zijn al verbeteringen doorgevoerd door de stichting.
 - Sommige schadeposten lijken zeer ruim te worden geïnterpreteerd en zijn daarom heel vaak toegekend. Dit gaat met name om verbroken familiebanden, doorwerken zonder inkomen en levensstandaard kinderen en verlies gelijke kansen. De brede definities die lijken te worden gehanteerd zijn daarmee op vrijwel iedereen van toepassing.
 - Sommige schadeposten zijn lastig te verifiëren in het huidige proces terwijl ze ondanks de demping relatief hoge bedragen betreffen. Dat gaat met name om het verlies van bezittingen en erfstukken en carrièregemis. Deze posten worden bij vrijwel alle ouders toegekend. Dit is kwetsbaar omdat een situatie kan ontstaan waarbij ouders weten wat te zeggen om met zekerheid een hoger bedrag te krijgen.
- Het gemiddelde bedrag van de schadestaten is op dit moment – mogelijk wegens bovengenoemde factoren – ongeveer EUR 140.000. Dit is significant hoger dan in de CWS, maar vergelijkbaar met de regieroute. Een andere mogelijke oorzaak is gelegen in het feit dat het casussen zijn met complexe en uitgebreide problematiek.
- Deze inzichten hebben geleid tot de volgende acties:
 - Samen met de SGH wordt per schadepost nagegaan of de schadepost op de juiste manier wordt toegepast (werkinstructies), of de schadepost bewijslast behoeft en zo ja, welke en waarvandaan, en of de schadepost zich leent voor de methode van de stichting.
 - We organiseren een uitgebreide kalibratiesessie op 31 januari met de SGH, CWS en de regieroute-VSO om verschillen in werkwijze te bespreken en te zien hoe we de methodes beter op elkaar kunnen afstemmen.
 - We vragen de validatiecommissie van de stichting uiterlijk eind januari bij elkaar te komen om te adviseren over eventuele aanpassingen in het kader en methode.
 - De SGH heeft behoefte aan een team binnen DGH dat op verzoek van SGH gericht benodigde informatie uit verschillende systemen

kan zoeken om schadeposten te onderbouwen. Dit wordt verder uitgewerkt.

- o Toelichting bij ontbrekende bewijsstukken, een beschrijving van de situatie van de ouder en een onderbouwing van afwijkende toepassing van een schadepost zullen standaard meegestuurd worden bij aanbieding van de schadestaat aan DGH. Het SGH-bestuur zal de kwaliteit en consistentie bij de eerste 100 schadevoorstellen controleren.
- Om deze acties goed te doorlopen kiezen we met ingang van 17 januari jl. voor een 'pas op de plaats' in het proces van maximaal twee weken, waarbij nieuwe schadestaten nog niet worden gedeeld met ouders. Om de extra VSO's na die twee weken alsnog tijdig te kunnen afdoen wordt extra capaciteit ingeregeld.
- Overleg met de SGH over deze acties verloopt goed en constructief.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A 31.01.2024

2/2 10.18

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Herstelbeleid
Schade

Persoonsgegevens

nota

Toegang SGH-pilot bij IB-bezwaar

Datum

25 januari 2024

Notanummer

2024-0000080078

Bijlagen

1. Bijlage I

Aanleiding

Gedupeerde ouders kunnen enkel deelnemen aan de pilot voor de aanvullende schaderoute via de Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH) indien geen bezwaarprocedure loopt tegen de beschikking Integrale Beoordeling (IB). 21% van de eerste ca. 700 aanmeldingen bij SGH heeft een bezwaarprocedure lopen. De lange wachttijd bij bezwaar weerhoudt deze ouders van een tijdige schadebehandeling bij SGH en van afsluiting van het (financieel) herstel.

Besispunten

U wordt geadviseerd het volgende te besluiten:

- Ouders met een nog lopende bezwaarprocedure (tegen hun IB-beschikking) toe te laten tot de pilot SGH-route;
- Deze ouders de kans te geven om gedurende de route zelfstandig te besluiten hun bezwaar al dan niet in te trekken. Er ontstaan twee scenario's:
 - Als het bezwaar niet gedurende de route wordt ingetrokken kan niet tot een definitieve VSO (schikking) gekomen worden omdat dit zich niet verdraagt met finale kwijting. Deze ouders kunnen hun deelname pauzeren totdat hun bezwaar is afgerond, of terugvallen op de CWS,
 - Als het bezwaar wel wordt ingetrokken gedurende de route geldt hetzelfde als voor de groep die zonder bezwaarprocedure was ingestroomd: de VSO wordt getekend door beide partijen en de afhandeling van schade komt tot definitieve afronding. In de VSO wordt dan een clause opgenomen die bovenstaand besluit weerspiegelt.

16-02-2024
akkoord

Kernpunten

- Tot dusver staat SGH officieel geen ouders toe die nog een bezwaar hebben lopen op de IB. In de praktijk bleek bij de eerste VSO's een deel toch een bezwaar te hebben lopen. Voor deze ouders is een passende oplossing gevonden die hen tegemoet kwam.
- In brede zin blijkt dat ouders die bezwaar hebben lopen, vaak bereid zijn dit in te trekken als financieel herstel nabij is.
- Ouders met een lopend bezwaar toelaten tot de SGH-route leidt tot betere aansluiting bij het toelatingsbeleid van CWS, versimpeling en versnelling van de uitvoering en mogelijk tot afname van het aantal bezwaren.

aandacht
voor
voldoende
waarbij

- Bij de evaluatie van de pilot zal de effectiviteit van dit voorstel als criterium meegewogen worden.

Toelichting

Deelnamebeleid

- Van de eerste twaalf ouders die in december een VSO hebben afgesloten bleek een deel bij de controle door DGH toch een bezwaarprocedure te hebben lopen. Deze ouders wilden hun bezwaar intrekken en doorgaan met de VSO. Om hen tegemoet te komen is een VSO opgesteld met een additionele clause waarin de ouder verklaart dat eventuele bezwaarschriften zijn ingetrokken dan wel als ingetrokken moeten worden beschouwd waarbij de ouder zich verplicht tot onverwijld intrekking voor zover dat nog niet is gebeurd.
- Op basis van ervaringen in de regieroute en recent in de SGH-pilot, blijkt dat veel gedupeerden onbekend zijn met de reden van hun bezwaar en geneigd zijn dit in te trekken als financieel herstel nabij is.
- Het toelaten van gedupeerden die in bezwaar zijn tegen de IB-beschikking kan leiden tot ca. 300 minder bezwaren¹ in 2024 als de route definitief opengesteld wordt. Dit zou eveneens de afwikkeling van schadevergoeding voor deze groep gedupeerden aanzienlijk versnellen.
- Het advies is het deelnamebeleid voor de pilot SGH-route te herzien:
 - Ongeacht de bezwaargrond kan elke gedupeerde ouder, die aan de overige deelname eisen voldoet, toegelaten worden tot de SGH-route;
 - Na het voltooien van de schadestaat heeft de ouder de volgende keuze:
 1. Het proces van schadeherstel tijdelijk pauzeren en de afhandeling van het bezwaar afwachten.
 2. Het bezwaar volledig intrekken, wat onvoorwaardelijk gebeurt en wordt bevestigd via een clause in de VSO. UHT wordt ingelicht.
 3. De keuze maken niet verder te gaan met de SGH-route en de schadeafhandeling voort te zetten via de CWS of de civiele rechter.
- Het tonen van een financiële doorrekening voordat een ouder beslist over het intrekken van het bezwaar, kan ertoe leiden dat een ouder financiële druk ervaart het bezwaar in te trekken. Tegelijkertijd vereist het huidige beleid dat een ouder het bezwaar intrekt zonder inzicht in de mogelijke financiële vergoeding. Ook dat beleid plaatst de ouder in een moeilijke positie met onvolledige informatie. De ouder kan druk ervaren van het bezwaar af te zien doordat hij/zij anders nog jaren moet wachten op financieel herstel.
- Na ontvangst van de schadestaat dient de ouder binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen over het al dan niet intrekken van bezwaar. De ouder kan dan besluiten te wachten op behandeling van het bezwaar voordat hij/zij overgaat tot opstelling van de VSO.

wilkes

Uitvoering

- Bij de aanmelding wordt onderscheid gemaakt tussen ouders die wel en niet in bezwaar zijn.

¹ O.b.v. een productie van 2500 VSO's in 2024 waarvan 21% in bezwaar is, waarvan ongeveer twee derde bereid is het bezwaar in te trekken.

1
Prioriteiten

- Ouders die niet in bezwaar zijn, volgen het reguliere traject zoals dat momenteel verloopt.
- Ouders die wel in bezwaar zijn worden aanvullend (schriftelijk) ingelicht over de eisen die worden gesteld aan deelname, en de consequenties van het intrekken van een bezwaar.
- De VSO-template wordt aangepast, specifiek met betrekking tot de clausule over de overeengekomen intrekking van het bezwaar. Bij de VSO met een ingetrokken bezwaar wordt uitgegaan van de 'feiten' zoals in de IB zijn vastgesteld. Ook ten aanzien van de jaren waarin sprake was van gedupeerdheid.
- De ouder heeft de regie over het proces. Als de ouder bereid is een overeenkomst te sluiten, is deze overeenkomst alomvattend en is het financieel herstelproces afgerond.

Afstemming met UHT

- UHT wordt ingelicht over de intrekking van het bezwaar. Op basis van de VSO, met additionele clausule, kan UHT het bezwaar daadwerkelijk intrekken.
- Als de ouder in het SGH-proces zit heeft UHT geen grond het bezwaarproces aan te houden. In het geval dat het bezwaar toevallig gelijktijdig behandeld wordt, kan het voorkomen dat een beslissing op bezwaar genomen wordt terwijl het SGH-traject wordt doorlopen. In zo'n geval kan de ouder de herziene beschikking afwachten alvorens het schikkingstraject te hervatten (o.b.v. de herziene beschikking). Naar verwachting is de kans dat dit voorkomt klein.

Gemachtigden

- De ouder maakt dit besluit zonder advies van de overheid of SGH. Dit kan wel in overleg met zijn/haar gemachtigde.
- Het gros van de gedupeerde ouders die in bezwaar zijn hebben toegang tot een gemachtigde (>85%) waarmee ze de afweging kunnen bespreken. De andere 15% heeft zelfstandig het bezwaar ingediend. Indien gewenst kan de ouder altijd advies inwinnen bij de gemachtigde.

Alternatieven

De volgende alternatieven zijn overwogen:

- Het volledig uitsluiten van ouders die in bezwaar zijn, zoals in het huidige beleid.
 - Dit alternatief draagt niet bij aan het verminderen van de werkvoorraad van IB-bezwaren, vertraagt de gehele hersteloperatie en resulteert in het uitsluiten van een significant aantal ouders van deelname aan de SGH-route. Ook wijkt dit beleid af van bestaand beleid bij CWS.
- Het behandelen van bepaalde type bezwaargronden binnen de SGH-route.
 - Dit alternatief vergt een integratie van processen tussen SGH en UHT, wat leidt tot uitvoeringscomplexiteit en breekt met het FIFO-principe van bezwaarbehandeling voor IB-bezwaren; dit kan resulteren in onevenredige toename van zaken bij zowel bezwaar als SGH-route.
- Het aanbieden van een additionele forfaitaire schadevergoeding als methode om bezwaren af te ronden ('schikken op bezwaar').

- Dit alternatief is nog onvoldoende onderzocht. Hoewel dit in bepaalde gevallen effectief kan zijn, kan het leiden tot een toename van bezwaren, ongeacht of deze gegrond zijn. In de praktijk zien we dat de uitbetaalde bedragen sterk variëren afhankelijk van het type bezwaar, waardoor het bepalen van een forfaitaire vergoeding niet eenvoudig is.
- Het toestaan dat een bezwaarprocedure doorloopt terwijl de ouder ook schikt.
 - Dit alternatief brengt juridische bezwaren met zich mee, vooral wat betreft de finale kwijting, en uitvoeringsbezwaren. Afhankelijk van de uitkomst van het bezwaar, moet de vastgestelde schadevergoeding of het gecompenseerde bedrag mogelijk achteraf worden herzien.

Tekst van de op te nemen clause in de VSO:

"Voor zover van toepassing: door ondertekening van deze vaststellingsovereenkomst zal de Gedupeerde vanaf de datum van ondertekening geen vervolg meer geven aan een aanhangige bezwaar- of beroepsprocedure tegen besluiten in het kader van de kinderopvangtoeslagaffaire en de hersteloperatie. Gedupeerde heeft door middel van ondertekening van deze vaststellingsovereenkomst te kennen gegeven het bezwaar/beroep in te trekken. Deze VSO kwalificeert als een schriftelijke intrekking in de zin van artikel 6:21 Awb. De Gedupeerde verklaart te begrijpen welke gevolgen het intrekken van het bezwaarschrift of van het (hoger) beroepsschrift heeft."

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

11-01-2024

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid
Directie Schade

Persoonsgegevens (P-gv.)

nota

SGH-reactie op nota van 17 januari 2024

Datum

31 januari 2024

Notanummer

2024-0000155089

Bijlagen

1. Gezamenlijke notitie St
2. Reactie SGH op nota 31

Aanleiding

In ongeveer twee weken bereikt de Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) het afgesproken limiet van duizend deelnemers. Op 17 januari heeft u een nota¹ ontvangen over de eerste bevindingen uit de pilot van de SGH en voorgenomen acties met betrekking tot de pilot. Naar aanleiding van deze nota en een overleg met P-gv. en P-gv. is de SGH gekomen tot een reactie, die in deze nota wordt toegelicht en geduid.

Kernpunten

- Ons uitgangspunt is en blijft het inrichten van een succesvolle alternatieve schaderoute, die bijdraagt aan de versnelling en verbetering van het schadevergoedingsproces.
- De gekozen route via de SGH is onorthodox en voor het Rijk nieuw. Goed opdrachtgeverschap is essentieel om van deze route in samenwerking een succes te maken. Onze analyse is dat de SGH deze relatie anders invult.
- Vervolgafspraken met de SGH zijn op korte termijn noodzakelijk, aangezien het afgesproken limiet van duizend deelnemers binnen twee weken gehaald zal worden.
- De SGH heeft een 'gezamenlijke notitie' opgesteld waarvan zij P-gv. en P-gv. uitnodigt namens u te tekenen. Deze notitie bevat genoeg aspecten van de samenwerking dat het feitelijk een hercontractering tussen SGH en de Staat betreft. De notitie is bijgevoegd en hieronder toegelicht.
- Ondertekening van het voorliggende document is omwille van de juridische, beleidsmatige, financiële en politieke implicaties momenteel geen optie.
- De SGH heeft tevens gereageerd op de inhoud van de nota van 17 januari, die als doel had u te informeren over onze observaties en afspraken met de SGH. De inhoud van deze nota blijft een getrouwe weergave van de analyse van DGH en is naar eer en geweten van de betrokken ambtenaren tot stand gekomen. Kwalificaties in de reactie en notitie teneinde van de Staat werpen we verre van ons.
- De voorliggende notitie en de onderliggende verschillen van inzicht tussen de Staat en SGH kunnen onderwerp van gesprek zijn bij het overleg dat gepland wordt tussen u en het bestuur en de Raad van Toezicht van SGH.

¹ 'Verbeterproces forfaitair schadestelsel SGH', 2024-0000012073.

Toelichting

Vooropgesteld zijn de eerste inzichten uit de SGH-pilot – zoals geanalyseerd door DGH – voor een belangrijk deel zeer positief. Met name het aantal meldingen, de stabiliteit van het proces, de relatief korte doorlooptijden en de productiecapaciteit van SGH stemmen hoopvol voor de toekomst van de route. Er is voornamelijk geen enkele reden aan te nemen dat ouders ontevreden zijn met het traject dat SGH hen aanbiedt.

Tevens deelt DGH met de SGH dat het slagen van de aanpak een gezamenlijke opgave is, en dat het vertrekpunt altijd gelegen is in het verhaal van de ouder. De financiële schadevergoeding is een uitkomst hiervan, geen sturingsinstrument. Desondanks is een meningsverschil ontstaan over de invulling van de verantwoordelijkheid van de Staat in dit proces.

Bovendien geldt voor de bevindingen uit de nota van 17 januari, die met name toezagen op de toepassing van het schadekader, dat deze grotendeels nog steeds de observaties weerspiegelen van DGH. De vijf recent aangeleverde VSO's versterken dat beeld. Daarbij moet opgemerkt worden dat in ieder geval het bijvoegen van bewijsstukken lijkt te zijn verbeterd.

Het SGH-bestuur heeft op 30 januari 2024 een notitie over dit onderwerp en een reactie op de nota van 17 januari per mail verstuurd aan P-gv. en P-gv.

P-gv. Deze notitie bevat onder andere de volgende punten:

- Dat de SGH-herstelroute zonder inmenging (direct en indirect) van de Staat tot stand is gekomen en zo ook wordt uitgevoerd. Verantwoording vindt uitsluitend plaats middels de wekelijkse leermonitor.
- Dat de Staat aanneemt van SGH dat de gedetailleerde en aangrijpende Feitenrelazen een zelfstandige rechtvaardiging vormen voor de aannemelijkheid van geleden schade in de toepassing van het herstelmodel.
- Dat de Staat erkent dat de omvang van het leed en de impact van de kinderopvangtoeslagaffaire op individuele mensen en gezinnen uitsluitend door SGH worden geanalyseerd en uitsluitend door haar worden vertaald naar geleerde lessen en aanpassingen in de uitvoering.

Op basis van een eerste lezing komen we tot de volgende observaties.

Beleidsimplicaties

- Een *Plan, do, check, act*-cyclus wordt op dit moment anders ingevuld door de Staat dan door de SGH. Gezamenlijk bijsturen op basis reflectie en geleerde lessen is heden niet mogelijk. Het doel van de Staat daarbij blijft – en is altijd geweest – bureaucratie en regeldruk eerder te verlagen dan te verhogen. In dat kader wordt gewerkt aan onder andere het loslaten van bezwaar op IB als diskwalificerende factor voor ouders om mee te doen, het toelaten van ex-toeslagpartners tot de SGH-route, het scheppen van duidelijkheid over toelatingscriteria in relatie tot CWS-behandeling en het faciliteren van aanmelding voor alle schadevergoeding middels een centraal portaal.
- Op basis van de uitgangspunten in de notitie (kopje Samenwerking) wordt de Staat begrensd in het ontwikkelen van initiatieven binnen de context van de hersteloperatie.

- ◊ De Staat (DGH) is verantwoordelijk voor de consistentie en samenhang in de hersteloperatie en als onderdeel hiervan de verschillende opties die ouders hebben voor het afhandelen van aanvullende werkelijke schade. Daarover wordt verantwoording afgelegd aan de Tweede Kamer. DGH vindt het van uiterst belang deze samenhang in opzet en uitvoering te blijven waarborgen, verwarring onder ouders te voorkomen, en met aanpassingen en/of verbetering te kunnen komen wanneer nodig.
- De SGH geeft in de reactie op de nota van 17 januari aan alleen zelfstandig vergelijkend materiaal te verzamelen en te analyseren, en daarmee niet in te gaan op een door DGH georganiseerde gezamenlijke kallibratiesessie tussen verschillende schaderoutes die nu actief zijn binnen de hersteloperatie. Daarbij blijft het volgende van belang:
 - ◊ De Staat is verplicht ouders duidelijk en nauwkeurig te informeren over de opties voor compensatie voor aanvullende schade, en de mogelijke consequenties van de verschillende manieren om tot deze compensatie te komen. Als SGH weigert hieraan mee te werken, kan de Staat deze verplichting niet waarmaken en daarover geen verantwoording afleggen.
 - ◊ De Staat dient de uitlegbaarheid van verschillen in uitkomsten van de verschillende manieren om schadecompensatie te ontvangen te waarborgen en dubbele uitbetalingen te voorkomen, om zo de effectiviteit en financiële integriteit van het herstel te beschermen.
- De SGH geeft aan in gesprek te willen met de Staat om ten minste te garanderen dat geen dilemma's of vraagstukken aangaande de SGH-route voor te leggen aan eigen ouder-initiatieven.
 - ◊ De Staat (DGH) is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van herstelbeleid voor alle gedupeerde ouders. De SGH is dat niet, en wordt ook niet zo gezien door alle ouders.
- Naast de voorliggende stukken spelen meer discussiepunten tussen de Staat (DGH) en SGH, waaronder het niet ontvankelijk verklaren van ouders voor de SGH-route die al een CWS-beschikking hebben ontvangen. Op deze punten kan op dit moment in samenwerking geen voortgang worden geboekt.

Financiële implicaties

- De Staat (DGH) acht het van belang dat de Staat de mogelijkheid heeft het doeltreffend en doelmatig gebruik van financiële middelen te controleren. De kans is aannemelijk dat bestaande gereserveerde middelen ontoereikend zijn voor een grootschalige uitvoering van de regeling.
 - ◊ De SGH geeft aan dat het forfaitaire karakter van het herstelmodel de begrenzing waarborgt van de financiële gevolgen van de SGH-herstelroute. Het is echter onduidelijk hoe hoog de totale financiële gevolgen van de SGH-herstelroute uitpakken indien opgeschaald wordt. Dat heeft onder andere te maken met het aantal aanmeldingen, de apparaatskosten en de compensatiebedragen; alle drie elementen die nog geëvalueerd worden.
- Bij een overschrijding van de huidige begroting dient de Kamer haar budgetrecht uit te oefenen.

Politieke implicaties

- Het primaire doel van de ontwikkeling van de alternatieve schaderoute dat steeds met de Kamer is gecommuniceerd, is een versnelling van de afhandeling van aanvullende schade. In welke mate de SGH-route bijdraagt aan versnelling zal voor de Kamer waarschijnlijk een relevant criterium zijn bij het uitoefenen van haar budgetrecht.
 - o Het is in beginsel positief dat het aantal aanmeldingen van de SGH toeneemt. Echter, indien na opschaling (veel) meer ouders zich melden dan geprojecteerd, overstijgt dit mogelijk de capaciteit van de SGH en leidt het in dat geval niet tot versnelling. Daar kunnen meerdere redenen voor zijn, waaronder mogelijk een aanzuigende werking ten gevolge van de huidige werkwijze. Omdat we op dit moment die inschatting niet kunnen maken, kunnen we op dit moment ook niet zonder meer aannemen dat opschaling van de SGH-route daadwerkelijk tot versnelling zal leiden. De nota van 17 januari zag er juist toe hier tijdig op te acteren. Indien pas aan de hand van de evaluatie duidelijk wordt dat opschaling niet bijdraagt aan versnelling, zou dat de politieke besluitvorming mogelijk bemoeilijken.
 - o Bovendien is het noodzakelijk dat – indien de SGH-route *de facto* een nieuwe generieke regeling blijkt en deze koers voortzet – hier een politiek besluit op wordt genomen.
- Onder de huidige DVD en voorliggende notitie blijft de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane politiek verantwoordelijk voor schadebeleid en -uitvoering.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A 1201-2024

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid
Schade

Persoonsgegevens (P-gv.)

nota

Voortgang VDVO 12 februari

Datum

11 februari 2024

Notanummer

2024-0000165302

Bijlagen

geen

Aanleiding

Op uw verzoek wordt u eens in de twee weken geïnformeerd over de voortgang van het project Verneld Duidelijkheid Voor Ouders (VDVO). Desgewenst kan de inhoud van deze nota met u besproken worden op een nader te bepalen moment.

Kernpunten

Op de volgende punten wordt u geïnformeerd:

1. Stand van zaken Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH)
2. Stand van zaken Commissie Werkelijke Schade (CWS)
3. De digitale route en het centrale aanmeldportaal

*bij
eerstudgang
overleg VDVO*

In een andere nota bent u voorbereid op het gesprek dat u in de ochtend van 14 februari heeft met het bestuur en de RvT van SGH. Om deze reden overlapt een deel van beide nota's.

1. Toelichting – Stand van zaken SGH

Instroom

- Per maandag 12 februari 2024 hebben 945 gedupeerde ouders zich aangemeld voor de SGH-herstelroute. Dit zijn er 198 meer dan twee weken geleden. Daarmee is het afgesproken maximale aantal van duizend aanmeldingen uit de dienstverleningsovereenkomst (DVO) bereikt. Met de SGH wordt overlegd wat dit voor gevolgen heeft voor het aanmeldloket.
- Van de 945 ouders zijn 401 'gematcht' met een Luisterend Schrijver. Dit zijn 116 meer dan twee weken geleden en betreft een aanzienlijke stijging.
- 12 ouders zijn in verschillende fasen van het proces – doch overwegend aan het begin – uitgestroomd.

Voortgang

- Inmiddels zijn 19 VSO's getekend.
- 138 feitenrelazen zijn afgerond en worden doorgerekend.
- Overleggen met SGH hebben de afgelopen week op 6 en 8 februari plaatsgevonden, waarvan de 8^e in aanwezigheid van P-gv. Dit waren nuttige overleggen, waarin is afgesproken dat:
 - o Nieuwe afspraken t.o.v. de reeds vastgestelde DVO wat betreft de SGH niet noodzakelijk zijn;
 - o De SGH zelf een evaluatie maakt, maar dat DGH met een eigen duiding van de evaluatie en de relevante cijfers komt om een politiek besluit mogelijk te maken;

- o Wekelijks overleg plaatsvindt met het SGH-bestuur en Persoonsgegevens
- Persoonsgegevens.
Daarnaast zijn de observaties van het ministerie wat betreft het risico dat de SGH-route een generieke regeling dreigt te worden gedeeld met de SGH. De SGH heeft daarbij aangegeven het worden van een generieke regeling niet als een wenselijke uitkomst te zien. Het gesprek hierover wordt spoedig voortgezet. Dit risico is reeds met u gedeeld in de nota's van 17 januari en 1 februari.
- Indien gewenst kunt u woensdag over de afspraken met SGH mondeling verder worden geïnformeerd.

2. Toelichting – Stand van zaken CWS

- Per 1 februari bedraagt het totale aantal aanmeldingen bij CWS 3412, waarvan 463 dossiers zijn afgerond en 2538 ouders op enig punt in het proces in een wachtrij staan. CWS heeft in januari gemiddeld 3 dossiers per week afgerond.
- Het aantal aanmeldingen is in januari gestegen ten opzichte van december 2023. Dit is een eerste indicatie dat deze stijging mogelijk duurzaam van aard is. In februari wordt deze ontwikkeling verder onderzocht.
- Met CWS is afgesproken dat een verbeterplan wordt opgeleverd in Q1 2024. CWS heeft aangegeven ervoor open te staan in eerdere stadia een kernpuntenversie en eerste concept te kunnen delen om ervoor te zorgen dat het plan zo veel mogelijk voldoet aan de wensen van het ministerie.
- Uw bezoek aan CWS wordt waarschijnlijk begin april gepland.
- Indien gewenst kunt u woensdag worden bijgepraat over de vorderingen die CWS maakt op het gebied van verbeteringen aan de organisatie.

mag ook eerder maken metis

3. Toelichting – Digitale route en centrale aanmeldportaal

- BZB is begonnen met de bouw van het portaal. De pilot voor de digitale route wordt verwacht in mei 2024 live te gaan.
- De tijdslijn van het centrale aanmeldportaal is niet veranderd ten opzichte van de eerder gecommuniceerde planning. Livegang in april is nog steeds het uitgangspunt.
- Conform de planning sluit de livegang van het portaal aan op een eventuele opschaling van de SGH-route. Op uw verzoek wordt gewerkt aan 'overbruggingsstrategie' voor het geval dat deze aansluiting niet naadloos blijkt.
- De intensieve samenwerking die noodzakelijk is tussen DGT, UHT, SR&B, BD, BZB en DGH verloopt goed.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

15/2-2024

15/2-2024

HEDEN
TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG
Herstelbeleid
Schade

Persoonsgegevens

nota

Stand van zaken schaderoute SGH

Datum
14 februari 2024

Notanummer
2024-0000165314

Bijlagen
geen

Aanleiding

In de nota's van 17 januari, 1 februari en voorbereidende nota's van 12 februari bent u geïnformeerd over risico's en gevolgen die de schaderoute via de Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) in huidige vorm met zich meedraagt. Deze risico's zijn grotendeels in de besluitvorming in juni en september reeds geconstateerd, maar worden steeds concreter. In deze nota wordt u hierover verder geïnformeerd.

Kernpunten

- Op dit moment is het te vroeg om een definitieve uitspraak te kunnen doen over in hoeverre onderstaande risico's zich voor zullen doen. Tegelijkertijd zijn er veel positieve signalen van de SGH op operationeel gebied en wat betreft oudertevredenheid. Desondanks zijn de risico's van dusdanige aard dat we het belangrijk vinden deze te onderkennen en aan u te communiceren.
- Op basis van 33 schadestaten¹ zijn de belangrijkste risico's op dit moment:
 - De mogelijkheid dat iedere ouder die zich meldt in vrijwel alle gevallen specifieke delen van het schadekader krijgt toegekend. Elke ouder die zich meldt heeft in dat scenario in theorie recht op een minimumbedrag van €32.000 dat in de praktijk vaak hoger zal uitpakken.
 - Een regeling die generiek uitpakt zou bovendien gevolgen kunnen hebben voor de IB-instroom, indien ouders met een positieve eerste toets maar die hebben afgezien van een IB zich alsnog willen aanmelden met als bedoeling in aanmerking te komen voor de SGH-route. In hoeverre dit risico zich kan materialiseren met oog op de aanmelddatum voor IB wordt uitgezocht.
 - Hierboven genoemde risico's leiden mogelijk tot vergrootte instroom bij het loket aanvullende schade. Dit kan nadelig uitpakken voor de snelheid waarmee ouders worden geholpen, terwijl een primair doel van de route juist versnelling was.
- Voor het afronden van een volledige evaluatie wordt gericht op 150 doorgerekende schadestaten. De SGH verwacht dit aantal vooralsnog eind februari te bereiken.

¹ N.B. dit zijn er minder dan het aantal afgesloten VSO's. Tussen het doorrekenen van de schadestaat en het wederzijds tekenen van de VSO kunnen enkele weken zitten.

- Bovenstaande risico's zijn grotendeels in de voorbereiding van de route voor het eerst gesignaleerd en sindsdien op basis van ontvangen schadestaten eerder meer dan minder gematerialiseerd. Het materialiseren is voor het eerst geconstateerd in de nota van 17 januari (zie bijlage).
- Om genoemde risico's te mitigeren is het noodzakelijk dat afspraken gemaakt kunnen worden met de SGH om nog in de pilotfase bij te sturen op de werkwijze, de onderbouwing van feitenrelazen en toepassing van het schadekader.
- *mitigatie* Tevens is het mogelijk genoemde risico's te blijven accepteren. Indien die risico's zich materialiseren, zou opschalen van de SGH-route in huidige vorm een keuze zijn voor een route die mogelijk afwijkt van de versnelling die eerder met de Kamer gecommuniceerd is. Dit heeft naast de reeds met u gedeelde bandbreedte van 0-1,2 mrd verdere opwaartse budgettaire gevolgen voor de begroting en is mogelijk onrechtmatig.
- Daarbij kan mee worden gewogen dat het uitgangspunt altijd geweest is dat deze route een succes kan worden. Er is een brede wens ouders beter te helpen en tegemoet te komen aan de variatie tussen ouders door verschillende schaderoutes aan te bieden.

Toelichting

Wat betreft de operationele voortgang van de route zijn de eerste inzichten zeer positief. De stabiliteit van het proces, de relatief korte doorlooptijden en de productiecapaciteit van SGH dragen bij aan een optimistische inschatting van de potentie van de route. Er is bovendien geen reden aan te nemen dat ouders ontevreden zijn met het traject dat SGH hen aanbiedt. Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen wordt het traject niet voltooid. Het ministerie en SGH delen het uitgangspunt dat het slagen van deze aanpak een gezamenlijke opgave is, waarin het verhaal van de ouder altijd het vertrekpunt is van het traject en financiële uitkomsten an sich geen sturingsinstrument vormen.

Contractuele voorwaarden aan toepassing kader

Bij de start van de SGH-route is (contractueel) als voorwaarde gesteld dat het SGH-kader voldoet aan de Wet Hersteloperatie toeslagen, binnen de uitgangspunten van het civiele schadevergoedingsrecht blijft en aansluit bij de kaders van de CWS. Er zijn inmiddels twee casussen bekend waarin schade wordt vergoed die niet in aanmerking komt voor vergoeding op grond van de Wht. Dit heeft te maken met het onvoldoende relateren van schade aan een precieze schadeveroorzakende gebeurtenis, zoals vereist door de Wht en het civiele schaderecht. Desgewenst kunt u hier mondeling of per nota meer informatie over ontvangen.

Uitvoerbaarheid van schadeafhandeling

Een analyse van de eerste gedeelde schadestaten laat zien dat de uitvoerbaarheid van de route op de huidige route onder druk kan komen te staan. In de praktijk zien we dat de combinatie van veel kleine posten en het zeer beperkt gebruik van onderbouwende stukken leidt tot een "minimumbedrag" van ongeveer €32.000 dat in alle gevallen tot dusver toegekend wordt. Dat bedrag is als volgt opgebouwd:

- Berekening van het bedrag:
 - In 100% van de gevallen worden de vijf posten: Emotionele impact van uitsluiting, fysieke klachten, invloed op mentaal welzijn, verbroken familieband/vriendschap en achterstand betaling toegekend. Dit resulteert in een 'minimum' forfaitair bedrag van €13.500.

- o In 96% van de gevallen worden de drie posten: Verlies gelijke kansen, schuldeiser aan de deur en ontoereikende waarborging levensstandaard kinderen toegekend. Dit telt op tot €9.500.
- o In 89% van de gevallen wordt de post: Verlies bezittingen toegekend. Deze post is €8.500.
- Dit is vrijwel altijd hoger dan het schadebedrag dat al in de IB is toegekend en zal dus ook na salderen leiden tot toekenning van een bedrag.
- Bovendien wordt tot nu toe altijd minimaal één post binnen Werk toegekend (in 81% van de gevallen twee posten en in 26% van de gevallen alle drie de posten). Dit zijn grote schadeposten met gemiddelde schadevergoeding van respectievelijk €70.000 (Werk variant A), €32.000 (Werk variant B) en €20.000 (Carrière gemis).
- Het minimumbedrag is hierdoor nadrukkelijk een theoretisch minimum. In de praktijk ligt dit getal doorgaans hoger.

Het is denkbaar dat het aantal ouders dat opteert voor een aanvullende schadevergoeding via de SGH hierdoor stijgt, aangezien het alleen in theoretische gevallen niet zou resulteren in een verhoging van de reeds uitgekeerde schadevergoeding in de IB. De mogelijke toestroom is op dit moment nog niet exact te becijferen, maar kan in het uiterste geval leiden tot een vrijwel volledige doorstroom van IB naar aanvullende schade.

Het concrete gevolg hiervan voor alle deelnemende ouders kan zijn dat zij weer in een wachtrij zullen belanden.

Toekenning in werk en wonen

Een zekere mate van over- of ondercompensatie is te verwachten in een schaderoute die werkt met een forfaitair kader. De systematiek van het schadekader staat daarom ook niet ter discussie. Wel is het zo dat de gevolgen van de huidige toepassing van het kader en de uitwerking van enkele specifieke schadeposten nu al leiden tot een toekenning van schadevergoeding die niet voorzien was bij het ontwerpen van de SGH-route. Voorbeelden hiervan zijn:

- De absolute inkomensdaling binnen een groep van vijf VSO's varieert van geen daling tot een daling van ~€6.000 per jaar. Het gemiddelde schadebedrag dat is toegekend bedraagt desondanks in deze gevallen ~€80.000 over een periode van maximaal zeven jaar.
- SGH kent in ruim een kwart van de dossiers een combinatie toe van Werk variant A, Werk variant B en Carrière gemis toe - terwijl het Herstelmodel stelt: 'Onder bijzondere omstandigheden kan sprake zijn van een combinatie van carrière gemis en Variant A of B.'
- Er zijn meerdere gevallen van dossiers waarin de geleden schade en financiële vergoeding ver uit elkaar lijken te lopen. Het is voor het ministerie zelden inzichtelijk hoe de vergoeding onderbouwd is. Dat geldt bijvoorbeeld voor:
 - o Een vergoeding van zeven volledige schadejaren aan inkomensschade (ca. €120.000) op basis van een arbeidsverleden van drie maanden.
 - o Eenzelfde bedrag, plus €20.000 aan carrière gemis, voor het gedurende zeven jaar lang niet werken op basis van een arbeidsverleden van één jaar.
 - o Het niet halen van een rijbewijs dat vergoed wordt met €20.000 aan carrière gemis.
 - o Eén casus waarin €80.000 aan inkomensschade werd toegekend aan een ouder die bij zowel de CWS als bij de RvS onvoldoende grond had om een direct causaal verband aan te nemen tussen de

toeslagenaffaire en de arbeidsongeschiktheid, die primair zijn oorsprong vindt in een longaandoening waar de ouder al langer aan leed.

- Het is onduidelijk welk type schade wordt vergoed binnen de categorie wonen en in welke mate ze overlappen. Zo wordt regelmatig zowel thuis kwijtgeraakt en noodgedwongen verhuizing – in enkele gevallen ook hogere huur – toegekend, terwijl deze gebeurtenissen een logisch gevolg van elkaar zijn.
- Noodgedwongen verhuizing wordt in ca. 75% van de dossiers toegekend en geldt vanaf een eenmalige verhuizing. Een gemiddeld huishouden verhuist eens per tien jaar. Het is onduidelijk hoe en of dit getoetst wordt.
- Dossiers waar sprake is van relatief kleine invorderingen (ca. €2.000) leiden alsnog tot toekenningen van meer dan €20.000 na saldering. Op zichzelf is dat geen problematisch gevolg, maar het versterkt wel de hypothese dat alle ouders die zich melden bij de SGH een aanzienlijk bedrag mag verwachten.
- Meerdere voorbeelden kunnen desgewenst mondeling worden toegelicht.
- Ook voor ouders is bovenstaande situatie niet wenselijk. Ondanks dat een zekere gelijktrekking van schadevergoedingen inherent is aan een forfaitair kader, kan het voor ouders die veel schade geleden hebben, bijdragen aan een gevoel dat zij in hun herstel tekort zijn gedaan indien het aan hen betaalde schadebedrag voor vrijwel alle ouders blijkt te gelden.

De hierboven genoemde ontwikkelingen worden door het ministerie ~~gemonitord~~ ten behoeve van besluitvorming over een eventuele opschaling in april. Onderdeel van de besluitvorming zal zijn het budgetrecht van de Kamer. Daarbij is steeds uitgegaan van de ontwikkeling van een schaderoute die tot versnelling leidt. Op dit moment is het een realistisch risico dat dit uitgangspunt na de evaluatie in april achterhaald blijkt, tenzij – met inachtneming van hun onafhankelijke positie – afspraken gemaakt kunnen worden met de SGH.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

wat wordt voorgesteld?
richting?
oplossing?

A. Bosman

*1413
1300 v.*

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Schade

Persoonsgegevens

nota

Ter infostukken 14 maart 2024

Datum
12 maart 2024

Notanummer
2024-000204417

Bijlagen
1. Lay-out aanmeldportaal

Aanleiding

Op uw verzoek wordt u eens in de twee weken geïnformeerd over de voortgang van het project Versneld Duidelijkheid Voor Ouders (VDVO). Het volgende moment is donderdag 14 maart.

Kernpunten

We stellen de volgende agenda voor op 14 maart:

1. Stand van zaken Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH)
2. Stand van zaken Commissie Werkelijke Schade (CWS)
3. Stand van zaken digitale route en aanmeldportaal.

Toelichting - SGH

Instroom

- Per maandag 12 maart 2024 hebben 1389 gedupeerde ouders zich aangemeld voor de SGH-herstelroute. Daarmee is het afgesproken aantal van 1000 ouders in de pilot ruim overschreden.
- Van de 1389 ouders zijn 682 'gematcht' met een Luisterend Schrijver.
- 13 ouders zijn in verschillende fasen van het proces - doch overwegend aan het begin - uitgestroomd.

Voortgang

- Er zijn 42 VSO's getekend. Drie ouders hebben ervoor gekozen de VSO niet te tekenen.
- 198 feitenrelazen zijn afgerond en worden doorgerekend. N.B. dit aantal is exclusief de 45 reeds doorgerekende schadestaten.
- De doorlooptijden bij SGH zijn sinds de start van de pilot toegenomen. Inmiddels doorloopt een ouder het proces in gemiddeld 129 dagen oftewel 18 weken, waarvan 8 weken noodzakelijk zijn voor de schadeberekening.
- Indien gewenst kan donderdag de stand van zaken met betrekking tot de SGH-evaluatie mondeling worden besproken. U wordt hierover verder geïnformeerd.

Toelichting - CWS

- Per 1 maart bedraagt het totale aantal aanmeldingen bij CWS 3557, waarvan 481 dossiers zijn afgerond en 2652 ouders op enig punt in het proces in een

wachtrij staan. CWS heeft in februari gemiddeld vier dossiers per week afgerond.

- In totaal hebben in februari 145 ouders zich gemeld bij CWS.
- Met CWS is afgesproken dat een verbeterplan wordt opgeleverd in Q1 2024 (streven is 1 april 2024). Er vindt overleg met CWS om ervoor te zorgen dat dit plan voldoet aan de verwachtingen van het ministerie.

Toelichting – Digitale route en aanmeldportaal

- De belangrijkste doelstelling van het portaal is het juist informeren van ouders. Informatie is begrijpelijk en toegankelijk en wordt via verschillende vormen aangeboden; geschreven informatie, overige vormen van content (bijv. video's) en tools.
- Tools die we beogen in te zetten zijn een rekenhulp en een routewijzer:
 - o De rekenhulp is gebaseerd op het forfaitaire schadekader van SGH en antwoordopties die relatie houden tot de CWS-route. Daarmee wordt inzicht gegeven in de verschillen tussen de SGH-, digitale en CWS-route op postenniveau.
 - o De routewijzer beoogt de ouder te helpen de verschillen tussen de SGH-, digitale en CWS-route goed te begrijpen. Dit doen we aan de hand van stellingen per thema, zoals type schade; hoogte van schadebedragen; snelheid en mate van contact.
- De rekenhulp en routewijzer worden pas volledig beschikbaar gesteld wanneer helderheid is over de toekomst van de SGH-route en wanneer zekerheid bestaat over het beleid rondom de toepassing van het schadekader in de digitale route.
- Daarbij blijft het uitgangspunt dat een livegang in april mogelijk is, met de kanttekening dat de exacte datum afhankelijk is van o.a. datakwaliteit vanuit UHT en het regelen van het DigiD-domein via DG Toeslagen.
- Om risico's rondom afbreuk, weerstand bij ouders en onterechte verwachtingen te mitigeren, streven we naar:
 - o Onafhankelijkheid: Omdat ouders mogelijk weerstand hebben tegen de Belastingdienst, borgen we de onafhankelijkheid van BZB ten opzichte van de Belastingdienst in de vormgeving (look & feel). Kleuren zijn gekozen o.b.v. neutraliteit t.o.v. andere overheidskleuren, zoals die van de Belastingdienst. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van het domein DG Toeslagen, dat ook zichtbaar is in de URL en bij DigiD-login.
 - o Toegankelijkheid en gebruikersgemak: Omdat niet iedereen een DigiD-login heeft of wil gebruiken, richten we een alternatieve vorm van aanmelding via post in. Daarnaast is het uitgangspunt zo veel mogelijk informatie vóór DigiD-login te plaatsen.
 - o Accuratie: Omdat de uitkomst van de rekenhulp en/of routewijzer bijdraagt aan keuzes die de ouder maakt, hanteren we maatregelen om deze zo accuraat mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door de uitkomst van de rekenhulp van 0 tot het geschatte bedrag te tonen. Daarnaast wordt bij de routewijzer een samenvatting van de geselecteerde voorkeuren weergegeven, in plaats van slechts één voorkeursroute. Dit voorkomt dat we de ouder onterecht adviseren.
- Om bovenstaande risico's verder te mitigeren, wordt de content op het portaal, rekenhulp en de routewijzer getoetst via verschillende oudergroepen.

- Voor de formele acceptatie van de volledige opdracht wordt momenteel de besluitvorming binnen de Belastingdienst bewandeld. Afstemming hierover vindt nog plaats.
- In de bijlage treft u een voorbeeld aan van het portaal. Indien u een demo wenst van het portaal is dat mogelijk.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

10/14.30

10-04-2024
bespreken

10-04-2024
betreft ouders
evaluatie SGH

Programma DG Herstelbeleid

TER BESLISSING

Aan
de Staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Persoonsgegevens

nota

Gedupeerde ouders met een O/GS-tegemoetkoming
in aanvullende schaderoutes

Datum
2 april 2024
Notanummer
2024-0000216724
Bijlagen

Aanleiding

Er hebben zich drie gedupeerde ouders bij SGH gemeld met uitsluitend een zogeheten O/GS-tegemoetkoming - opzet of grove schuld. Onverkorte toepassing van de huidige SGH-methode brengt voor deze groep het aanmerkelijke risico met zich mee dat de uitkomst knelt met zowel het bestuursrechtelijk kader (Wht) als met het civiele schadevergoedingsrecht. In totaal zijn er ongeveer 900 gedupeerde ouders met enkel een O/GS-tegemoetkoming. De vraag is welke schaderoute(s) binnen het integrale stelsel voor deze groep ouders het meest geschikt is. Deze nota verkent twee oplossingsrichtingen.

Besispunten

Gaat u er mee akkoord om ouders met uitsluitend een O/GS-tegemoetkoming te behandelen binnen de bestaande schaderoutes die reeds voor dergelijk maatwerk geschikt zijn, namelijk de CWS-route en de Regieroute VSO?

Kernpunten

- Bij de groep ouders met uitsluitend een O/GS-tegemoetkoming is het schadefeit de onterechte O/GS-kwalificatie. Hierdoor is er schade ontstaan en de Staat is hiervoor aansprakelijk.
- Om deze ouders in overeenstemming met het civiele schadevergoedingsrecht en de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) te kunnen compenseren, moet er een nauwkeurige toetsing plaatsvinden. Wij zien twee oplossingsrichtingen om dit te bereiken:
 1. SGH richt in overleg met DGH een aparte werkstroom 'O/GS' in waarbij een methodiek van meer maatwerk wordt gehanteerd om niet in de knel te komen met de Wht en/of het civiele schaderecht.
 2. Ouders met uitsluitend een O/GS-tegemoetkoming behandelen binnen de bestaande routes die reeds voor dergelijk maatwerk geschikt zijn, namelijk de CWS-route en eventueel de Regieroute VSO.
- Het voorstel is om te kiezen voor oplossingsrichting 2. Als u daarvoor kiest, dan krijgen de drie ouders die zich reeds hebben aangemeld voor de pilot SGH de mogelijkheid hun schade te laten berekenen via de Regieroute VSO. Daarbij wordt gezorgd voor een warme overdracht.

Toelichting

Achtergrond regeling O/GS

- De Wht kent een afzonderlijke regeling en maatstaf voor ouders met uitsluitend een O/GS kwalificatie (artikel 2.6 lid 3 Wht).
- Ouders konden door deze 'stempel' geen persoonlijke betalingsregeling krijgen en/of een schuldsaneringstraject werd geweigerd.
- Er zijn meerdere gebeurtenissen voorafgegaan aan de O/GS-kwalificatie die ouders mogelijk in problemen hebben gebracht, zoals een nihilstelling van de kinderopvangtoeslag (hierna: KOT), een terugvordering, een verrekening of betaling.
- Echter, uit onderzoek (integrale beoordeling) is gebleken dat er in die fase geen fouten zijn gemaakt. De vaststelling van het recht op KOT, de stopzettingen en terugvorderingen die voorafgingen aan de O/GS-kwalificatie, waren terecht.
- Het stroomschema biedt inzicht in de tijdlijn van een KOT-proces. De groene stappen zijn rechtmatig. In stap 5 ligt de fout van Toeslagen.

- De tijdlijn is relevant omdat de KOT werkt met een voorschotsysteem. Toeslagen controleert pas achteraf of voldaan is aan de voorwaarden voor KOT. Hierdoor werd de KOT vaak pas jaren later teruggevorderd. En tussen de stopzetting van de KOT en de O/GS-kwalificatie kan ook lange tijd zijn verstreken. Om conform het civiele schadevergoedingsrecht te komen tot toerekening van schade, dient deze tijdlijn inzichtelijk gemaakt te worden.
- Voor sommige ouders uit deze categorie geldt bovendien dat na een tijdje toch is meegewerkt aan bijv. een schuldsaneringstraject. Ook dit heeft implicaties voor de tijdlijn en causaliteit.

Risico's bij de huidige werkwijze

- Volgens het civiele schaderecht kan geen schade worden toegekend die is veroorzaakt door een terechte stopzetting of terechte terugvordering van de KOT.
- De SGH heeft er tot nu toe geen blijk van gegeven *bekend* te zijn met het onderscheid in de verschillende schadeveroorzakende gebeurtenissen (zoals te zien in het stroomdiagram), noch is geconstateerd dat dit enige rol heeft gespeeld in het opmaken van het feitenrelaas of het doorrekenen van de schade. De SGH beschikt alleen over een (deel van) de IB en met de informatie die daaruit te herleiden is, is het onmogelijk gebeurtenissen die we compenseren te onderscheiden van de gebeurtenissen die we *niet* compenseren.
- Daarnaast blijkt SGH in bijna de helft van de dossiers geen informatie te hebben over het beginpunt (de eerste negatieve handeling van Toeslagen). Juist bij de groep ouders met uitsluitend een O/GS-tegemoetkoming vormt dit een risico, omdat het beginpunt zich aan het einde van het KOT-proces bevindt. De kans op het vergoeden van schade vóór het plaatsvinden van de eerste negatieve handeling is daardoor nog veel groter dan bij de andere twee groepen gedupeerde ouders.
- De combinatie van de twee voorgaande punten zorgen ervoor dat het risico op vergoeden van schade zonder grondslag aanmerkelijk is. De rechtmatigheid en

uitlegbaarheid van toekenningen komen in het gedrang. Het eerbiedigen van het bestuursrechtelijk kader (Wht) en het civiele schadevergoedingsrecht zijn voor uiteraard twee belangrijke randvoorwaarden voor de pilot.

- Ook kan aanzuigende werking ontstaan. Van de 900 gedupeerde ouders met uitsluitend een O/GS-tegemoetkoming heeft zich tot nu toe slechts een zeer klein deel gemeld. Als de SGH-route wordt opengesteld voor deze categorie, is de verwachting dat deze groep zich zal aanmelden.

Oplossingsrichting 1: behandeling bij SGH

- Om de risico's te mitigeren zal SGH de onrechtmatige handelingen van Toeslagen moeten scheiden van overige schade feiten.
- Dit vraagt om een meer complexe analyse/onderbouwing die in de toelichting van schadeposten zichtbaar moet worden en wanneer geen strikte scheiding mogelijk is, de mogelijkheid om te werken met proportionele causaliteit (zodat toch nog enige schade kan worden toegekend).
- Indien het schadekader is ontworpen indachtig gedupeerdheid als gevolg van het onterecht stopzetten en invorderen van de KOT, dan is nadere validatie noodzakelijk voor toepassing van dit kader op deze specifieke categorie ouders.

Oplossingsrichting 2: behandeling bij CWS-route en Regieroute VSO

- Binnen het integrale schadestelsel zijn dit de routes die al zijn ingericht voor dergelijke complexiteit, met meer mogelijkheden voor maatwerk in de vaststelling van causaliteit (na een precieze analyse van de schadeveroorzakende gebeurtenissen). De aanpak binnen deze routes is in lijn met het civiele schadevergoedingsrecht en ook het onderscheid van de Wht wordt gevolgd. Bovendien is ouder via deze routes niet verbonden aan de beperkende werking van het forfaitaire schadekader.
- Het voorstel is om te kiezen voor oplossingsrichting 2. De drie ouders kunnen via een warme overdracht naar de Regieroute VSO, wat betekent dat de Regieroute VSO wordt geïnformeerd over de ontstane situatie, er een kennismakingsgesprek plaatsvindt met de behandelaar, ouder het feitenrelaas kan afronden en desgewenst kan inbrengen bij de Regieroute VSO. Zodoende kan ook in eigen huis ervaring worden opgedaan met schadetoekenning aan deze categorie.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A 05-04-2024

5/4 10.00

TER INFORMATIE

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Schade

Persoonsgegevens

nota

Vorbereiding gesprek met CWS-voorzitter

Datum

2 april 2024

Notanummer

2024-0000219804

Bijlagen

1. Concept verslag CWS
2. Input verslag 2023 YTI
3. Organogram CWS

Aanleiding

De Commissie Werkelijke Schade (CWS) heeft aangekondigd begin april te komen met een plan van aanpak om het eigen proces te verbeteren. Bij deze ontvangt u een conceptplan dat de voorzitter graag met u bespreekt op vrijdag 5 april a.s.

Kernpunten

- Bijgevoegd plan is op donderdag 28 maart gedeeld met het ministerie.
- Het plan is nog in concept. Voordat de definitieve versie wordt gedeeld met het ministerie, bespreken de voorzitter van de CWS de huidige versie met u.
- Ter voorbereiding op het gesprek zijn in overleg met de stuurgroep VDvO enkele punten geconstateerd. Deze zijn hieronder per thema toegelicht samen met het handelingsperspectief voor u binnen het gesprek van vrijdag.
- Met name een financiële paragraaf met uitgewerkte scenario's voor productiestijging zijn in deze fase aandachtspunten.

Annotatie

Ontbrekende punten uit plan

- Een financiële paragraaf ontbreekt, net als scenario's voor een productieprognose. U kunt vragen naar de reden dat deze niet beschikbaar is en of deze nog aan het plan kan worden toegevoegd.
- Ambtelijk is CWS deze week verzocht de financiële paragraaf en uitgewerkte prognoses toe te voegen aan het plan van aanpak.
- Het plan gaat beperkt in op de werkrelatie tussen CWS en de Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH). U kunt de voorzitter vragen naar zijn visie op deze samenwerking.

Organisatieherziening CWS

- CWS streeft ernaar op 1 mei 2024 een nieuwe organisatie te hebben staan. Deze tijdlijn lijkt ambitieus. U kunt vragen of in het definitieve plan een meer gedetailleerde tijdlijn kan worden opgenomen.
- De voorzitter van CWS zal in het gesprek vrijdag aangeven een mandaat vanuit het ministerie nodig te hebben om gewenste veranderingen door te voeren. Aan dit mandaat wordt gewerkt.
- Het conceptplan maakt onderscheid tussen tijdelijke krachten (ZZP'ers) die omgezet moeten worden naar vast, en nieuwe vaste krachten die

aangetrokken moeten worden. U kunt vragen of de CWS kan aangeven hoe ze deze aanpassingen door willen voeren zonder dat daarmee productiesnelheid verloren gaat.

Aanpassing beleid

- In het conceptplan wordt een aanzet gedaan voor plannen om de toepassing van het kader te herzien, maar dit is nog weinig concreet. U kunt vragen naar de aanpassingen, met name welke posten de CWS nog meer forfaitair denkt te maken en de invulling van causaliteit.
- De CWS geeft aan haar beleid ruimhartiger te willen maken met meer aandacht voor de bejegening van ouders. Dit sluit aan bij voornemens die de voorzitter eerder onder andere met u gedeeld heeft. U kunt aangeven dat u uitkijkt naar de uitwerking van dit beleid.
- Aandachtspunt hierbij blijft om binnen de kaders van de Wht en het civiele schadevergoedingsrecht te blijven. U kunt de CWS vragen hoe zij hier rekening mee houden.

plannen

Toelichting plan

Het plan bestaat uit een algemeen beeld van het functioneren van de commissie zelf, de organisatie van het secretariaat, de beleidskaders en overige ontwikkelingen. Als bijlagen zijn enkele cijfermatige projecties toegevoegd.

Algemeen beeld commissie

Sinds de nieuwe instellingsregeling van kracht is (oktober 2023) bestaat de CWS uit een voorzitter en twee andere leden. Dit wordt uitgebreid naar maximaal vijf leden in totaal. Commissieleden zijn niet langer betrokken op dossierniveau, maar stellen alleen adviezen vast als eindverantwoordelijk orgaan.

Organisatie secretariaat

Adviesbureau Berenschot heeft een rapport opgeleverd met als kern dat herstructurering van de organisatie en hercontractering van het personeel dient plaats te vinden. De CWS wil een nieuwe start maken met de organisatie. De volgende uitgangspunten zijn leidend:

- CWS moet over voldoende personeel beschikken;
- Een ruimhartiger en eenvoudiger beleidskader draagt bij aan versnelling en verbetering;
- In de bejegening richting ouders moet meer oog zijn voor de ouder als slachtoffer.

Om de genoemde doelen te bereiken onderneemt CWS een aantal concrete stappen, zoals het vervroegen van het intakegesprek in het proces; het verzoekformulier te vereenvoudigen; een meer pragmatische aanpak gericht op output dan juridische perfectie en verplichte kantoor dagen.

CWS streeft ernaar op 1 mei 2024 een nieuwe organisatie te hebben staan. Daarna verwacht CWS vanaf Q3 2024 de huidige behandeltijd te kunnen halveren naar gemiddeld 6 maanden.

Tevens is volgens CWS nog behoefte aan:

- Permanente huisvesting met meer ruimte.
- Voldoende ICT-faciliteiten, zoals dubbele schermen en goede wifi.

- Een eigen budget.
- Afwijking van Rijksregels inzake inhuur van tijdelijke krachten. CWS vreest voor leegloop.

Beleidskaders

De uitgangspunten bij het vernieuwen van de beleidskaders zijn het beleid ruimhartiger en eenvoudiger maken. Onderzoek naar oorzakelijk verband tussen schade en de toeslagenaffaire wordt vereenvoudigd.

Over aannemelijkheid van causaliteit schrijft CWS:

'Het verhaal van de ouder moet het uitgangspunt vormen, zolang dat verhaal op voorhand geen vragen oproept en niet in strijd is met de informatie in het dossier van UHT (dus: uitgaan van aannemelijkheid, tenzij ...). De ouder moet in geval van twijfel het voordeel van de twijfel krijgen.'

Bovendien wil CWS een marginale aannemelijkheidstoets toepassen bij posten met een lager bedrag dan €2500 per schadepost. Ouders worden door CWS meer begeleid bij het reconstrueren van werkelijke schade.

Voor een deel kijkt CWS ook naar een bredere toepassing van forfaitaire bedragen zoals bij reis- en verletkosten en vaste rentepercentages.

De CWS hecht eraan om op te merken dat zij in alle gevallen uiteraard wel zorgvuldig zal blijven beoordelen of een ouder daadwerkelijk recht heeft op aanvullende schadevergoeding.

Overige ontwikkelingen

Het rapport maakt melding van de volgende overige ontwikkelingen:

- CWS beschikt sinds december over huisvesting aan de Orteliuslaan 1000. CWS beschrijft dit als een goede eerste stap.
- Conceptadviezen worden sinds kort toegelicht aan ouders voor ze naar UHT worden gestuurd. Deze nieuwe aanpak wordt in Q2 geëvalueerd.
- CWS is begonnen met een analyse om bij de behandeling onderscheid te kunnen maken tussen relatief eenvoudige en complexe dossiers. Het doel is het proces hiermee voor alle ouders te versnellen.
- CWS heeft besloten vaker ervaringsdeskundigen in te zetten.
- Verder meldt CWS:
 - o Het onderzoek van de ADR;
 - o De brief van de NOVA over rechtsbijstand;
 - o De door de CWS aangeleverde zienswijze op de ex-partnerregeling.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Het definitieve plan wordt zo spoedig mogelijk gedeeld met de Kamer. Kamerleden Van Dijk (CDA) en Dijk (SP) hebben vragen gesteld n.a.v. berichtgeving rondom de CWS. Het is de bedoeling deze vragen voor het tweeminutendebat van dinsdag 9 april te beantwoorden.

Bij het debat van 19 maart is gevraagd naar onderdelen van het plan, met name de samenwerking met de SGH.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Adon-2024

*1084
1300*

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Ketenregie

Persoonsgegevens

nota

Besluitvorming organisatie Regieroute VSO

Datum

2 april 2024

Notanummer

2024-0000220055

Bijlagen

geen

Aanleiding

Op basis van de praktijktest VSO is besloten de pilot Regieroute VSO met 100 ouders te starten. Dit proces wordt naar verwachting in juni 2024 voor alle ouders voltooid. In deze nota doen we een voorstel voor het vervolg van de Regieroute.

Beslispunten

Gaat u akkoord met:

- Het voortzetten en formaliseren van de Regieroute, onder voorbehoud van de financiële implicaties die later (integraal bij het opschalingsbesluit over SGH) aan u zullen worden voorgelegd;
- Het blijven behandelen van de kerndoelgroepen, met uitbreiding naar onder andere ouders met urgentie en overname van dossiers vanuit de CWS-wachtrij;
- Het blijven toelaten van ouders op uitnodiging en doorverwijzing;
- Het - in eerste instantie - verdubbelen van de capaciteit naar 16 medewerkers.

Kernpunten

- De pilot Regieroute VSO behandelt maximaal 100 ouders. Momenteel zijn 16 VSO's gesloten, en zijn gesprekken met 37 ouders gaande. De pilot wordt binnenkort afgerond.
- Het resultaat van de Regieroute is een civielrechtelijke vaststellingsovereenkomst (VSO) tegen finale kwijting.
- Met de Regieroute wordt een andere doelgroep bediend dan bij de CWS en SGH. Hiermee is de route complementair aan deze twee andere routes, en wordt de druk verlicht zodat die kunnen versnellen.
- Om de Regieroute complementair te laten blijven moet ruimte blijven bestaan voor het geleverde maatwerk. Dit betekent ook dat moet worden voorkomen dat de route grote volumes te verwerken krijgt.
- Voorgesteld wordt daarom om de Regieroute te formaliseren, zodat de huidige aanpak kan voortbestaan met behoud van de vaardigheden van het huidige team.
- Voorgesteld wordt daarnaast om het toelaten van ouders op uitnodiging en doorverwijzing te behouden, en om de capaciteit te verdubbelen. Op het aanmeldportaal zal informatie worden verschaft over de Regieroute.
- De huidige behandelcapaciteit is ca. 200 dossiers per jaar, op 8 medewerkers (6,5 fte). Dit vertaalt zich naar ca. 25 dossiers per

1000

1000

plan
prognose
SGH
CWS
regieroute

medewerker per jaar. Bij een eerste uitbreiding naar 16 medewerkers (13 fte) kunnen ca. 400 dossiers per jaar kunnen worden behandeld.

Toelichting

Aangezien de Regieroute binnenkort de limiet van 100 dossiers bereikt, moet worden besloten of en hoe de Regieroute daarna gecontinueerd wordt. De signalen zijn overwegend positief en verzoeken tot deelname blijven binnenkomen.

Doelgroepen

- De huidige doelgroep betreft ouders die worden aangedragen via OTB, IPW, CWS, via advocaten die een specifieke groep vertegenwoordigen (bijvoorbeeld gedupeerden uit een CAF-zaak) en ouders die een civielrechtelijke procedure doorlopen of willen doorlopen.
- Ouders en advocaten kiezen voor de Regieroute vanwege de persoonlijke aanpak, de mogelijkheid in gesprek te zijn, en de transparantie van het proces. De route is tevens relatief snel, met een huidige doorlooptijd van 13 weken (inclusief tekenen van de VSO).
- Op basis van het huidige succes zijn de opties voor continuering van de Regieroute als volgt, waarbij het eerste punt de doelgroepen betreft:
 1. De 'kerndoelgroep' (huidige doelgroep) van ouders;
 2. De 'potentiële doelgroepen' die mogelijk aan de Regieroute willen deelnemen. We rekenen alle ouders die in eerste instantie de CWS- of SGH-route willen volgen tot deze categorie, evenals ouders met urgentie.
- Voorgesteld wordt om in de Regieroute naast (een deel van) de kerndoelgroep, ook (een deel van) de potentiële doelgroep te behandelen, namelijk ten minste de ouders met urgentie.

urgentie

urgentie

We maken onderscheid tussen deze categorieën van doelgroepen en belichten hun huidige en verwachte totale omvang (exclusief ex-toeslagpartners):

- Ouders in de eerste categorie ('kerndoelgroep') hebben veelal een complex dossier, en behoefte aan dialoog en maatwerk zoals de Regieroute kan bieden. Advocaten geven aan dat ze hun cliënten veelal een maatwerkroute (i.p.v. forfaitaire route) adviseren voor aanvullende schadevergoeding, zowel vanwege de juridische uitgangspunten als het persoonlijk contact en daardoor afsluiting voor de ouder. Om deze aanpak te blijven garanderen wordt voorgesteld dat de Regieroute zich ten minste kan blijven richten op deze afgebakende doelgroep.
- Ouders in de tweede categorie ('potentiële doelgroepen') hebben uiteenlopende redenen om zich te willen aanmelden. Zo wordt de Regieroute in vergelijking met de CWS-route gezien als persoonlijker, met meer ruimte om in gesprek te zijn en met een transparanter proces. De Regieroute is ook relatief snel, met een gemiddelde doorlooptijd van 13 weken (inclusief tekenen VSO). De Regieroute zou een verlichtende rol kunnen spelen voor de omvang van de wachtrij en duur van de wachttijd bij CWS. Ook ouders met urgentie zouden geholpen zijn door deze route.
- Overzicht van huidige en verwachte totale omvang:
 1. Eerste categorie: 'kerndoelgroep'; in totaal 1.100-1.700 ouders:
 - o 60 ouders verenigd via advocaten, met stijging tot ca. 500;
 - o 10 ouders in civielrechtelijke procedure, met stijging tot ca. 500-1.000;
 - o 10 ouders vanuit OTB en IPW, met stijging tot ca. 100-200.

2. Tweede categorie: 'potentiële doelgroepen'; in totaal 1.100-2.100 ouders:
 - o 20 ouders vanuit CWS, met stijging tot ca. 1.000-2.000¹;
 - o 0 ouders 'met urgentie', maar naar verwachting tot ca. 100²;
 - o 0 ouders vanuit SGH, en voor nu buiten beschouwing gelaten (veel kleinere kans op overlappende behoeften met Regieroute).

Toelating en capaciteit

Het tweede punt dat voorligt betreft de wijze waarop deze doelgroepen worden toegelaten bij de Regieroute, in combinatie met de benodigde capaciteit. Hierin zien we twee scenario's, uitgaande van uitbreiding van de doelgroep:

1. Op uitnodiging of doorverwijzing, met ten minste een verdubbeling van de teamcapaciteit;
2. Op aanmelding met geregleerde toelating, met ten minste een verdubbeling van de teamcapaciteit.

In beide scenario's moet de continuïteit van (ten minste) het huidige team van medewerkers worden gewaarborgd. Zo dient bijvoorbeeld een garantie te worden gegeven over arbeidsovereenkomsten of kostenplaatsen, in verband met aflopende contracten. In elk scenario is de Regieroute onderdeel van het aanmeldportaal, om informatie over de route te verschaffen.

z.s.m. regelen

In scenario 1 zouden ouders nog steeds in behandeling worden genomen op uitnodiging of doorverwijzing. Voorgesteld wordt om het team te verdubbelen naar 16 medewerkers (13 fte), zodat naar schatting 400 dossiers per jaar kunnen worden behandeld. Hiermee kan de gehele 'kerndoelgroep' in ca. 2-3 jaar worden behandeld en/of een deel van de wachtenden bij CWS en ouders met urgentie.

De vervolgstap is om de instroom te monitoren, schattingen aan te passen op basis van nieuwe inzichten, en na te denken over uitbreiding van de capaciteit tot 20 fte. Hiermee zouden jaarlijks minimaal 500 dossiers kunnen worden behandeld. Op termijn kan (scenario 2) worden gekozen voor aanmelding met geregleerde toelating, binnen het aanmeldportaal. Gezien de te verwachten hogere instroom zou dan de capaciteit in ieder geval moeten worden uitgebreid tot 20 fte.

waarna met nr. 1

waarna met nr. 2

Voorgesteld wordt om voorlopig de toelating op uitnodiging of doorverwijzing te behouden en om de teamcapaciteit te verdubbelen. Afhankelijk van de eerste ervaringen kan eventueel verder worden uitgebreid tot 20 fte.

Vervolgstappen

- Afhankelijk van verder verloop van livegang aanmeldportaal en in- en doorstroom bij SGH en CWS, zou kunnen worden besloten tot de optie van aanmelding met geregleerde toelating. Voorwaardelijk hieraan zou zijn dat deze route afzonderlijk wordt aangeboden – dus niet 'onder' CWS.
- Richting opschalingsbesluit SGH volgt een nota met schets van het integrale schadestelsel, inclusief de verschillende routes, de routing en financiële implicaties. Hierin wordt ook de Regieroute meegenomen.

¹ Zeer grove schatting, vooral o.b.v. gesprekken met screeningsjuristen en o.b.v. ca. 3.000 wachtenden bij CWS momenteel, en verwachte verdubbeling van dat aantal.

² O.b.v. een geschat totaal van 100-200, van wie een deel voor SGH-route zal kiezen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Ah3_04.2024

24/4
13.30

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Schade

Persoonsgegevens

nota

Bespreking digitale route 24 april

Datum

23 april 2024

Notanummer

2024-0000239342

Bijlagen

1. Beslisnota december 2023

Aanleiding

Via deze nota informeren we u over de huidige opzet van de digitale route. De inhoud van deze nota wordt op woensdag 24 april met u besproken.

Bespreekpunten

- Graag bespreken we met u de ontwikkelrichting van de digitale route, in het bijzonder de voorgenomen causaliteitstoets en het contrast met de SGH-route?
- Wat nemen we hierover op in de Kamerbrief met de 'integrale schadevisie' die gepland staat in mei?

Kernpunten

- Ouders geven in de huidige opzet zelfstandig aan welke schade zij hebben geleden aan de hand van hetzelfde schadekader als van de SGH. Ouders leveren daarvoor documentatie aan die zo veel mogelijk automatisch gecontroleerd wordt.
- De causaliteitstoets wordt 'binair' ingevuld door alleen te controleren of een gebeurtenis wel of niet gebeurd is na de eerste onrechtmatige handeling. Hierdoor kan volgens het huidige denken het beperkte aantal van 10+3 posten opengesteld worden.
- In het licht van de huidige verschillen in uitkomst tussen schaderoutes kan overwogen worden meer of minder schadeposten open te stellen.
- Het is op dit moment niet mogelijk een concrete schatting te maken van de grootte van de doelgroep.

Toelichting

Doel van de digitale route

De digitale route is een versimpelde en versnelde route voor ouders met aanvullende schade. Ouders kunnen via deze route straks grotendeels zelfstandig of met eigen gekozen hulp aangeven welke schade zij hebben geleden door de toeslagenaffaire waarvoor zij aanvullende schadevergoeding willen ontvangen. De route heeft een civielrechtelijk karakter en eindigt in een VSO. Het is niet mogelijk voor de ouder om (opnieuw) hun verhaal te doen. Het doen van het eigen verhaal wordt door sommige ouders als emotioneel belastend ervaren. Het is niet mogelijk meerdere schaderoutes tegelijkertijd te bewandelen.

De schade en het causale verband met de toeslagenaffaire wordt aannemelijk gemaakt middels een zo veel mogelijk geautomatiseerde binaire toets, dat wil zeggen zonder een menselijke afweging. Dat betekent dat in principe enkel schadeposten opengesteld worden waarvoor deze manier van toetsen verdedigbaar is. Ouders leveren om aan deze toets te voldoen zelf de stukken aan, die vervolgens op geautomatiseerde wijze gecontroleerd worden. Hoe deze methode er in de praktijk uit komt te zien, wordt nog aan gewerkt en is ook onderhevig aan uitvoeringstoetsen.

Doelgroep

De ouder heeft te allen tijde zelf regie om te kiezen welke schaderoute hij/zij passend vindt. We verwachten een specifieke doelgroep te bedienen in de digitale route, namelijk ouders met:

- Behoeftte aan snelle afronding en niet aan gedetailleerde berekening van geleden schade
- Geen behoefte aan het (opnieuw) vertellen van zijn/haar verhaal¹
- Een relatief simpel schadebeeld, bijv. geen medische- of anderszins lastig aan te tonen schade (bv. verbroken familieband, gevoel van discriminatie) en geen schade waarvoor geen posten zijn opgenomen in het forfaitaire schadekader (bv. alternatieve opvangkosten, zakelijk faillissement)
- Beschikking over bewijsstukken van de geleden schade, bv. doordat zij relatief recent gedupeerd zijn.

Er is meermaals gesproken met verschillende oudergroepen (bv. Oudercommissie en ouder community). In deze gesprekken is bovenstaande verwachting van de doelgroep bevestigd. Een keuze voor de digitale route zal volgens ouders met name gedreven worden door de (eigen regie op de) snelheid. Dit maakt de route voitwaardig naast – en complementair aan – andere schaderoutes, die op dit moment onderhevig zijn aan langere wacht- en doorlooptijden.

Op dit moment is het niet mogelijk een concrete schatting te doen van het aantal ouders dat geïnteresseerd is in de digitale route. Daarvoor is het schadestelsel nog te veel in beweging.

De integrale raming voor aanvullende schade wordt komende weken verder uitgewerkt. Vanwege de onzekerheid omtrent de digitale route (gemiddeld bedrag en aantal gedupeerden) zal gewerkt moeten worden met scenario's. Bezien zal moeten worden in hoeverre de huidig beschikbare middelen (ca. € 300 mln. + € 1,2 mld. op de AP) afdoende zijn voor het geheel van schaderoutes.

Opengestelde schadeposten in de digitale route

- In december 2023 heeft u akkoord gegeven op de ontwikkeling van de digitale route met een beperkt aantal schadeposten: 10 (voor iedereen) + 3 (voor de groep ouders die te maken heeft gehad met WSNP/MSNP, beslaglegging en/of beschermingsbewind).
 - Deze posten zijn destijds geselecteerd omdat de schade en het causale verband voldoende aannemelijk gemaakt kan worden zonder dat hier het verhaal van de ouder voor nodig is.
 - Deze posten zien met name op schade uit de leefgebieden Wonen en Financiën.

¹ NB. Ouders hebben aangegeven wél de behoefte te voelen voor eventuele ondersteuning bij het indienen van de schadestaat.

- De theoretisch maximale vergoeding zal naar verwachting ca. 49.000 euro² vóór saldering bedragen. Deze theoretische maximale vergoeding zal in de praktijk zelden voorkomen en een indicatie zijn dat een andere schaderoute voor de betreffende ouder meer passend is.
- Doordat deze theoretische maximale vergoeding aanzienlijk lager ligt dan het uitgekeerde bedrag bij bv. de SGH-route, voorzien we beperkt risico op aanzuigende werking. Daarnaast worden schadeposten zoveel mogelijk getoetst aan de hand van bewijsstukken.
- Tegelijkertijd moeten we ervoor waken dat de beoogde doelgroep niet te klein wordt, doordat het theoretische maximum te ver achterblijft op de gemiddelde schadestaat in andere routes.
- In het licht van de huidige verschillen in uitkomst tussen routes kan overwogen worden aanvullende schadeposten open te stellen, zodat de digitale route een volwaardige en complementaire schaderoute is.
 - Deze overweging hangt sterk samen met het opschalingsbesluit voor de SGH-route. In geval van (onvoorwaardelijke) opschaling van de SGH-route, kan overwogen worden om posten die in de praktijk toegekend worden aan alle ouders open te stellen met een verlaagde bewijslast.
 - Het openstellen van aanvullende schadeposten zal te allen tijde afbreuk doen aan de mate waarin het causale verband met de toeslagenaffaire getoetst kan worden en/of aan het streven om de bewijslast voor ouders zo veel mogelijk te beperken.
- Ten slotte kan overwogen worden de digitale route in te zetten als onderdeel van bestaande schaderoutes, waarbij bijvoorbeeld specifieke (voornamelijk materiële) schadeposten digitaal worden gevalideerd, om versnelling te bereiken. Deze optie is eerder – o.b.v. kennis in die tijd – door de VDvO-Stuurgroep afgeschreven.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

² Toekenning van alle 10+3 posten die opgesteld worden in de digitale route. Bedrag is gebaseerd op een periode van 3 jaar voor de post 'doorgewerkt zonder inkomen' (vanwege standaard duur van WSNP/MSNP) en een eenmalige toekenning voor 'thuis kwijtgeraakt'.

Huidig beleid rondom open te stellen schadeposten in de digitale route, op basis van het schadekader van SGH (totaal: 10 + 3 onder bepaalde voorwaarden)

Leefgebied	Schadepost	Bedrag (€)	Openstellen post (huidig beleid)	Mogelijke bewijsstukken (niet limitatief) <i>Onderhanden werk; onder voorbehoud van een toets op uitvoerbaarheid</i>
Werk	A: Niet of minder kunnen werken	20.200 / jaar	Nee	
Werk	B: Doorgewerkt zonder inkomen	7.000 / jaar	Ja, voor groep WSNP/MSNP, beslaglegging en bewindvoering	Ten minste één toekenning van de volgende posten: <ul style="list-style-type: none"> - WSNP/MSNP-traject - Beschermingsbewind - Faillissement Om inkomsten aan te tonen in geval van bewindvoering: <ul style="list-style-type: none"> - Kopie van inkomstenbelasting - Salarisstroken - Jaaropgave - Verzekeringsbericht UWV
Werk	Carrièregemis/studievertraging	20.000	Nee	
Financiën	Achterstand in betaling	2.000	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Aanmaning (verhoogde kosten) - Brief van incassobureau - Document gerechtsdeurwaarder
Financiën	Schuldeisers aan de deur	2.000	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Schriftelijke aankondiging van deurwaarder - Exploit van deurwaarder - Dwangbevel - Vonnis
Financiën	Beslaglegging	2.000	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Exploit van deurwaarder - Vonnis - Brief deurwaarder - Registratie beslag bij Belastingdienst (INL)
Financiën	WSNP/MSNP-traject	3.000	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Brief toepassing schuldsaneringsregeling - Vonnis van rechter aangaande start/eind WSNP
Financiën	Beschermingsbewind	3.000	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Beschikking bewindvoering van rechtbank - Uittreksel CCBR register - Belastingstelsel INL - Insolventieregister
Financiën	Faillissement	3.000	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Insolventieregister - Rechterlijke uitspraak
Wonen	Hogere huur	5.000	Ja	<ul style="list-style-type: none"> - Bewijsstukken voor verhuizing - Huurcontract - Stuk hypotheekverstrekker

				- Bankafschriften Plus ten minste één toekenning van een post in Leefgebied Financiën
Wonen	Noodgedwongen verhuizing	6.500 – 8.500	Ja	Onderbouwing financiële problemen: - Incassobrief - Correspondentie deurwaarder - Aanmaning van verhuurder - Ten minste één toekenning van een post in Leefgebied Financiën Onderbouwing verhuizing: - Uittreksel BRP - Huurcontracten - Koopakte - Aanmaning verhuurder
Wonen	(T)huis kwijtgeraakt	5.000 / jaar	Ja	- Uittreksel BRP - Koopakte - Notariële akte
Wonen	Verlies bezittingen	1.000 – 9.500	Nee	
Zorg	Invloed op mentaal welzijn	3.000	Ja	Geen; geldt voor iedereen die als gedupeerde is aangemerkt
Zorg	Emotionele impact van uitsluiting	3.000	Nee	
Zorg	Fysieke klachten	3.000	Nee	
Zorg	Gevoel van discriminatie	3.000	Nee	
Gezin	Ontoereikende levensstandaard kinderen	2.500	Ja, voor groep WSNP/MSNP, beslaglegging en bewindvoering	Ten minste één toekenning van de volgende posten: - WSNP/MSNP-traject - Beschermingsbewind - Faillissement - Ten minste twee posten in Leefgebied Financiën/Wonen Plus verklaring van de ouder (door aanvinken)
Gezin	Verlies gelijke kansen	5.000	Ja, voor groep WSNP/MSNP, beslaglegging en bewindvoering	Ten minste één toekenning van de volgende posten: - WSNP/MSNP-traject - Beschermingsbewind - Faillissement - Ten minste twee posten in Leefgebied Financiën/Wonen Plus verklaring van de ouder (door aanvinken)
Gezin	Verbroken familieband	2.500	Nee	
Gezin	Einde relatie	5.000	Nee	

Gezin	A: Emotionele schade door inperking	5.000 / gezin	Nee	
Gezin	B: Emotionele schade door onthechting	7.000 / ouder	Nee	
Gezin	Overlijden	7.500 / nabestaande	Nee	

A/04-05-2024

615 13.30

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESPREKING

Aan
de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Schade

Persoonsgegevens

nota

Bespreeknota opschaling SGH

Datum
3 mei 2024

Notanummer
2024-0000273397

- Bijlagen
1. Voorwaarden opschalin
 2. Kamerbrief integrale vi
 3. Evaluatie SGH

Aanleiding

De aanvullende schaderoute via Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) is beproefd en geëvalueerd. Mede op basis van deze evaluatie moet een besluit volgen over het al dan niet opschalen van de SGH-route. Alvorens dit besluit kan worden genomen, bespreken we op maandag 6 mei graag een aantal onderdelen hiervan met u.

Bespreekpunten

Op maandag 6 mei bespreken we graag de volgende punten met u:

- Of de in deze nota en in de bijlage geschetste voorwaarden voldoen aan de door u gestelde kaders.
- Of de bijgevoegde Kamerbrief met een integrale schadevisie in lijn is met uw visie op het schadestelsel.
- Een aantal dilemma's:

Lopende onderhandelingen

Kernpunten

- Op basis van de evaluatie bestaat de intentie de SGH-route in beginsel op te schalen aan de hand van een aantal waarborgen. De huidige opdracht wordt verduidelijkt en waar nodig verfijnd met behoud van de wettelijke kaders.
- Alvorens u een definitief besluit neemt, willen we een aantal punten met u bespreken. Dat gaat met name over de mate waarin de door u gestelde randvoorwaarden voldoende geborgd zijn, de mogelijke budgettaire en juridische gevolgen en de wijze van communicatie en afstemming met de minister van Financiën, het kabinet en tot slot de Kamer.
- Wat betreft de randvoorwaarden voor opschaling wordt op dit moment rekening gehouden met de eisen dat:

plan
CWS
VSO-
regie
ronde

Lopende onderhandelingen

- o Daarnaast zijn er mogelijk forse budgettaire consequenties die mede afhankelijk zijn van de gekozen richting. Dit vergt nog nadere uitwerking en bespreking. Dat geldt ook voor reeds eerder gedeelde risico's in het kader van een rechtmatige voortzetting van de route. In een volgende versie informeren wij u en de minister daar verder over.

- Om aan deze waarborgen te voldoen valt te denken aan:

Lopende onderhandelingen

- Het is onzeker of de SGH deze opdracht als zodanig accepteert. We bespreken graag met u wat dat voor gevolgen moet hebben voor de continuering van de SGH-route.
- Wat betreft de communicatie met de Kamer treft u bijgevoegd een concept Kamerbrief. De definitieve inhoud van deze brief is vanzelfsprekend afhankelijk van de gestelde voorwaarden aan opschaling en het verloop van besprekingen met de minister van Financiën en vervolgens het kabinet.

Toelichting

De huidige opdracht aan SGH bestaat uit het vaststellen van de aanvullende schade die in aanmerking komt voor vergoeding binnen de kaders van de Wht. Uit de evaluatie blijkt dat dit in de praktijk momenteel vaak niet goed gaat. Indien gekozen wordt voor een continuering van de huidige opdracht, dient een nieuwe DVO gesloten te worden die waarborgt dat de SGH binnen deze kaders opereert. Daarbij zijn op hoofdlijnen drie voorwaarden van belang:

1. De route moet schaalbaar zijn en een realistisch tijdsplan volgen om in 2027 klaar te zijn.

Bij de CWS is het aantal meldingen onderschat, wat lange wachttijden heeft opgeleverd voor ouders. Het is daarom zaak het aantal meldingen realistisch in te schatten en daarop voldoende te anticiperen in de capaciteit van de SGH-route. Bij opschaling - ook in de vorm met ingebouwde waarborgen - moet minstens rekening worden gehouden met een instroom van ongeveer 13.000 ouders.

Lopende onderhandelingen

Daarnaast moet opgemerkt worden dat ook mét de waarborgen die in deze nota uitgewerkt staan, geen garantie bestaat voor een afwikkeling van schade voor 2027.

2. De individuele uitkomsten van de route moeten uitlegbaar zijn

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Uitlegbaarheid: salderen met schulden

Lopende onderhandelingen

3. Het proces heeft voldoende *checks & balances*

Om aan bovenstaande eisen – schaalbaarheid maar met name uitlegbaarheid van uitkomst – te voldoen, moet het proces van de SGH voldoende robuust zijn ingericht. Het uitgangspunt hierbij is dat procesrechtvaardigheid een belangrijk onderdeel vormt van de uitlegbaarheid van de route als geheel. Juist in gevallen dat in overleg met het ministerie afgeweken wordt van werkinstructies, dient het SGH-proces onkreukbaar te zijn. Daarbij geldt op zijn minst dat:

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Checks & balances: Derde partij

Lopende onderhandelingen

Proces om te komen tot een nieuwe DVO

Lopende onderhandelingen

Indien SGH niet akkoord gaat met een nieuwe DVO met bovenstaande inzet, kan de SGH-route niet worden opgeschaald en wordt de opdracht aan de stichting beëindigd. Voor de SGH-route zal een alternatief moeten worden gevonden.

Toelichting – Onvoorwaardelijke opschaling

Lopende onderhandelingen

Autonomie over schade

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Verruiming van de afspraken of het in stand houden van de bestaande afspraken leiden in beide gevallen daarom tot een verruiming van de autonomie van de stichting ten opzichte van de door het ministerie beoogde situatie bij aanvang van de samenwerking. In de praktijk leidt dit tot situaties waarin onder andere schade wordt toegekend vóór de eerste negatieve berichtgeving zoals vastgesteld in de IB, de doelgroep wordt uitgebreid, en zeer ruim wordt omgegaan met het aannemelijk maken van schade en causaal verband.

Gevolgen voor doelgroep/versnelling

In het eigen 'Eerste Verslag' gaat SGH uit van 25.000 deelnemende ouders tot en met 2027. De inschatting dat dit haalbaar is, wordt vooralsnog niet gedeeld door het ministerie. De productiviteit van de stichting zou daarvoor 5 - 25 keer zo hoog moeten zijn als nu het geval. Daarnaast is 25.000 een grove schatting en kan het werkelijke aantal hoger komen te liggen, met een maximum van 51.000. ?

Lopende onderhandelingen

WON? Momenteel is het gemiddeld uitgekeerde bedrag €125.000. Dit leidt tot een mogelijk fors hoger totaal aan uitkeringen in het maximum scenario. Momenteel is 1,5 mld. gereserveerd en voor de rest is geen dekking. In een volgende nota worden handelingsperspectieven geschetst.

Daar komt bij dat de doelgroep significant wordt verruimd ten opzichte van wat beoogd was bij inrichting van de SGH-route. In de zomer van 2023 ging het ministerie ervan uit dat 8% van gedupeerde ouders na de IB een verzoek zou doen tot het vergoeden van aanvullende schade. Destijds werd ook aan de Kamer gecommuniceerd dat dit aantal waarschijnlijk zou toenemen, maar dat onduidelijk was met hoeveel.

Echter, uitvoering van de SGH-route conform de huidige werkwijze zou waarschijnlijk leiden tot een doelgroep bestaande uit vrijwel alle ouders die na de IB gedupeerd blijken te zijn. Daar is op geen enkel eerder moment rekening mee gehouden.

Niet ter discussie staat dat het bieden van emotioneel herstel helend kan zijn voor een significante groep ouders, een groep die mogelijk groter is dan het aantal ouders dat recht heeft op aanvullende financiële schadevergoeding op basis van de Wht. Om deze reden zou wel verkend kunnen worden op welke wijze het succesvol bieden van emotioneel en maatschappelijk herstel van de SGH-methodiek kan worden geïmplementeerd, zonder dat dit leidt tot uitkomsten die niet uitlegbaar zijn.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

De Kamer verwacht het plan van aanpak van de CWS eind mei. Voorliggend stuk wordt gelijktijdig actief openbaar gemaakt, met een begeleidende Kamerbrief waarin de integrale visie op het schadestelsel wordt geschetst.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Informatie in relatie tot gesprekken met de Stichting (Gelijk)waardig Herstel over een nieuwe DVO.

Gracy bespreken
En verder de
14/5 ontvangen

HEDEN
TER INFORMATIE

Aan
de minister
de staatssecretaris Toeslagen en Douane

Directoraat-Generaal van
de Rijksbegroting
Inspectie der
Rijksfinanciën en directie
Financieel Economische
Zaken

Persoonsgegevens (P-gv.)

nota

Opschaling SGH-route

U 14/5

Datum
8 mei 2024
Notanummer
2024-0000286151
Bijlagen

Aanleiding

Mondeling bent u door stas TD en P-gv. geïnformeerd dat vanuit Toeslagen (FIN-1) gewerkt wordt aan scenario's en ramingen voor aanvullende schade van toeslagen gedupeerden; onder andere naar aanleiding van de (pilot) schaderoute van Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH). Er liggen scenario's voor dat er in totaal ca. 5 mld. (generaal) extra budget nodig is. FEZ en IRF informeren u (minister) gezamenlijk in uw verantwoordelijkheid van minister Financiën.

Kernpunten

- Eerder is uw (minister) voorganger geïnformeerd over mogelijke risico's bij het starten van de pilot SGH; deze risico's lijken zich nu voor te doen. Uitgangspunt was toen dat op basis van de pilot een definitieve afweging zou kunnen worden gemaakt.
- Op basis van de pilot leidt een ongewijzigde aanpak tot een kostenraming van 1,2 mld. euro a 6,6 mld.
- Op dit moment staat er op de Financiën-begroting en op de Aanvullende Post (AP) in totaal 1,6 mld. euro gereserveerd. Hiervan is 1,2 mld. euro bij Voorjaarsnota 2024 extra beschikbaar gesteld. Bij voorjaarsnotabesluitvorming was bekend dat de 1,2 mld. euro naar aanleiding van de evaluatie SGH geactualiseerd zou worden. De op dit moment voorziene bijstelling betreft miljarden.
- Na maatregelen is de inschatting dat deze bandbreedte kan worden teruggebracht tot 1,2 mld en 4,7 mld euro. De kans lijkt groter dat het aan de bovenkant van deze bandbreedte zit dan aan de onderkant. Dit hangt af van de mogelijkheden en draagvlak (politiek) om opties om het uitgekeerde bedrag naar beneden lager vast te stellen. Op dit moment lijken er geen maatregelen in beeld waardoor de q beperkt wordt en dan komen de extra uitgaven fors hoger uit. Indien de SGH-uitkering hoger is dan via andere routes voor aanvullende schade zal het aantal gedupeerden dat zich meldt naar verwachting hoog zijn.
- Om het uit te keren bedrag te verlagen, lijken - gelet op de opstelling van SGH - 'onderhandelingen' met SGH nodig. Het belang van de toeslagen-gedupeerden moet voorop blijven staan, maar dubbelingen en uitlegbaarheid zal ook moeten worden gezien. Voor zover in eerste aanleg nu te overzien, zijn er logische maatregelen mogelijk (bijv. voorkomen van dubbele compensatie) om de P te verlagen en de uitlegbaarheid te verbeteren.

- Voor de q zijn ons geen concrete maatregelen bekend (een gedupeerde heeft weinig te verliezen om zich te melden); verwacht dient te worden dat veel gedupeerde zich zullen melden. Zie toelichting.
- De geplande besluitvormingsroute van de Kamerbrief is via de ACTH van 15 mei, de MCTH van 21 mei en MR van 24 mei of 31 mei.

Toelichting

- De schaderoute via SGH is recent door DGFZ en FEZ geëvalueerd. Mede op basis van deze evaluatie kan een besluit worden genomen over opschaling. Dat wil zeggen: naast de trajecten via Commissie Werkelijke Schade (CWS) en de regieroute VSO, de pilot van de SGH-route uitbreiden en de capaciteit verhogen.
- Op basis van de evaluatie is de intentie vanuit FIN-1 om te adviseren om de schaderoute met SGH op te schalen. Deze opschaling zou moeten plaatsvinden aan de hand van een aantal waarborgen:
 - De route moet opschaalbaar zijn om 2027 te halen, eventuele uitloop wordt ook overwogen. De productiesnelheid van de SGH zou met een factor 5 tot 25 moeten versneld worden om dit te halen. Het is op dit moment niet duidelijk of dit uitvoerbaar en realistisch is.
 - De individuele uitkomsten van de route moeten voldoende uitlegbaar zijn.
 - Het proces moet voldoende checks en balances bevatten. Het uitgangspunt hierbij is dat procesrechtvaardigheid een belangrijk onderdeel vorm van de uitlegbaarheid van de route als geheel.

Budget

De bandbreedte voor de totale kosten voor deze opgeschaalde route lopen van 1,2 mld. euro tot 4,7 mld. euro. De daadwerkelijke kosten zijn sterk afhankelijk van de P en de Q. Op dit moment zien we weinig argumenten om aan te nemen dat Q lager dan het maximum zal worden.

- Op dit moment bedraagt het gemiddelde uitgekeerde bedrag 128.000 euro. Bij het doorvoeren van diverse door FIN-1 aanbevolen en met Stas TD gedeelde maatregelen zou het gemiddelde aanvullende schadebedrag uit kunnen komen op 85.000 euro (of lager als de reeds kwijtgescholden bedragen uit de schuldenaanpak meegenomen wordt in de hoogte van de forfaitaire bedragen). Deze voorgestelde maatregelen maken onderdeel uit van onderhandelingen met SGH, de uitkomst hiervan is onzeker.
- Het aantal gedupeerde ouders dat zich aanmeldt is ook onzeker. Het huidige percentage van het aantal aanmeldingen voor een aanvullende schaderoute na afgeronde Integrale beoordeling (IB) van 25% van de gedupeerden en ex-toeslagpartners zou 13.000 aanmeldingen betekenen.
- Als alle gedupeerde ouders en ex-partners zich aanmelden voor aanvullende schade en het lukt niet met de SGH om de P van 128.000 euro per gedupeerde te verlagen is het ook mogelijk dat er 51.000 aanmeldingen zijn. Dit geeft ook het maximale risico van 6,6 mld. euro. Gelet op de hoge P is het niet ondenkbaar dat nagenoeg alle gedupeerden zich alsnog melden voor het SGH-traject.
- Qua budgettaire verwerking hoort normaliter bij een voorstel aan de Tweede Kamer (TK) (opschalingsbesluit) een bijpassend bedrag. Wij adviseren u later hoe om te gaan met een Nota van wijziging op de eerste supplettoire begroting van Financiën, dan wel een Incidentele Supplettoire Begroting en de meerjarige uitwerking via de augustusbesluitvorming/ontwerpbegroting 2025.

DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING

Aan
de minister
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Schade

Persoonsgegevens

nota

Opschalingsbesluit SGH

Datum
16 mei 2024

Notanummer
2024-0000320862

Bijlagen
1. Huidige versie Kamerbi
2. Evaluatie SGH
3. Advies Nauta-Dutilh

Aanleiding

De aanvullende schaderoute via Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) is beproefd en geëvalueerd. Mede op basis van deze evaluatie moet een besluit volgen over het al dan niet opschalen van de SGH-route. Het advies van DGT en de IRF staan onderaan.

Besispunten

U wordt geadviseerd om:

- Akkoord te gaan met het opschalen van de SGH-route met waarborgen zoals beschreven in deze nota. Het is onzeker of de SGH en het ministerie elkaar zullen kunnen vinden over deze voorwaarden. Dit besluit vereist:
 - a. Aanvaarden van de in deze nota geschetste juridische risico's;
 - b. Aanvaarden van de in deze nota geschetste budgettaire gevolgen;

Handwritten note: "voorwaarden" and "ander voorwaarde van"

Lopende onderhandelingen

- Akkoord te gaan met het opstellen van een nader advies over het wegnemen van de juridische onrechtmatigheid van de SGH-route.

Lopende onderhandelingen

Kernpunten

- Op basis van de evaluatie bestaat de intentie de SGH-route in beginsel op te schalen aan de hand van een aantal waarborgen. Dat is tevens de inhoud van de eerste en tweede aanbeveling van de evaluatie. Daarbij wordt de aanpak van SGH gewaardeerd en meegewogen dat de

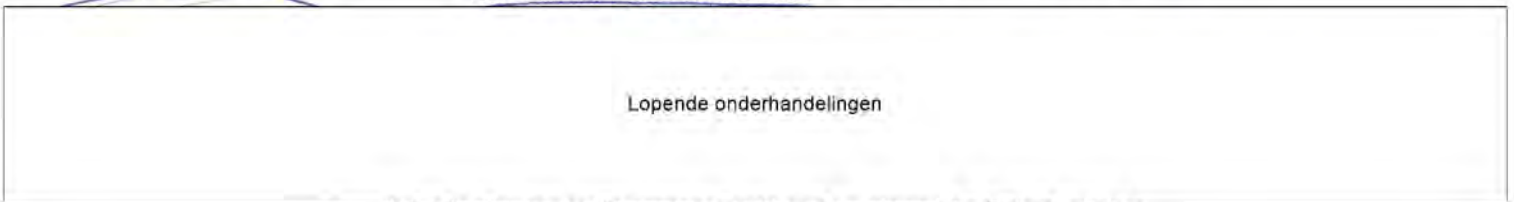
oudertevredenheid groot is. Het is onzeker of de SGH en het ministerie elkaar zullen vinden over deze voorwaarden.

- Het is de bedoeling om deze waarborgen vast te leggen in een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO), waarbij het uitgangspunt is dat:
 - o De route schaalbaar is en een realistisch tijdspad volgt om – conform ambitie – in 2027 de operatie af te kunnen sluiten. Afhankelijk van het aantal deelnemende ouders betekent dit een opschaling van 5 tot 25 keer de huidige productiesnelheid;
 - o De individuele uitkomsten van de route voldoende uitlegbaar zijn.
 - Dat betekent onder andere dat:

- Wij wijzen u erop dat deze waarborgen niet leiden tot uitlegbare verschillen tussen de uitkomsten van de CWS-route en de route via de SGH.

noties

- o Het schadevergoedingsproces voldoende robuust is. Schadestaten die voor het ministerie niet navolgbaar zijn worden (nog) niet doorgezet voor ondertekening.

Lopende onderhandelingen

- Daarbij wordt u gewezen op het feit dat het voortzetten van de SGH-route de juridische risico's die ook bij de start van dit traject geaccepteerd zijn, onverminderd gelden en ook bij opschaling met genoemde waarborgen blijven bestaan. Dit bestaat kort samengevat uit:
 - o Het ontbreken van een juridische grondslag;
 - o De daaruit volgende mogelijke onrechtmatigheid van de SGH-route.
- Dit heeft als gevolg dat VSO's mogelijk ongeldig worden verklaard, de betalingen comptabel onrechtmatig zijn en reeds gecompenseerde ouders procedures kunnen aanspannen. Ook dit risico is aan de orde geweest en gewogen voor de start van dit traject.
- Daarnaast wijzen wij u op de grote budgettaire gevolgen, de onzekerheid daarvan, het gebrek aan dekking en het risico op overcompensatie.
 - o De verwachte kosten liggen in geval van opschaling met de genoemde waarborgen in totaal tussen de 1,2 en 4,7 miljard Euro.
 - o Zonder wijzigingen in het proces door de genoemde waarborgen kunnen de totale kosten oplopen tot 6,6 miljard Euro.

Lopende onderhandelingen

- Wat betreft de communicatie met de Kamer treft u bijgevoegd de concept Kamerbrief. Daarbij zijn wij ervan uitgegaan dat u het opschalingsbesluit neemt.
- DG Toeslagen ziet op vier punten bezwaren bij het voorliggende voorstel om tot uitgangspunt te nemen dat de route wordt voortgezet. Deze bezwaren zijn onder de toelichting uiteengezet. DG Toeslagen adviseert het opschalingsbesluit nu niet te nemen.
- De IRF adviseert de pilot niet op te schalen en compensatie van aanvullende schade niet uit te laten voeren door een externe partij maar door een overheidsdienst. Indien gekozen wordt voor het continueren van samenwerking met SGH, adviseert IRF alle aanbevelingen uit de evaluatie over te nemen, stevig te borgen en duidelijk te hebben of afronding van aanvullende schade voor eind 2027 haalbaar is.

Toelichting

De huidige rol van SGH bestaat uit het vaststellen van de aanvullende schade die in aanmerking komt voor vergoeding binnen de kaders van de Wht. Uit de evaluatie blijkt dat dit in de praktijk momenteel vaak niet goed gaat. Wel beveelt de evaluatie aan de route met aanpassingen op te schalen en te continueren.

Indien gekozen wordt voor een continuering van de huidige samenwerking, dient een nieuwe DVO gesloten te worden die waarborgt dat de SGH uitlegbaar opereert. Daarbij zijn op hoofdlijnen drie voorwaarden van belang:

1. De route moet schaalbaar zijn en een realistisch tijdspad volgen om - conform ambitie - in 2027 klaar te zijn.

met alleen CWS
Bij de CWS is het aantal aanmeldingen onderschat, wat lange wachttijden heeft opgeleverd voor ouders. Het is daarom zaak het aantal aanmeldingen realistisch in te schatten en daarop voldoende te anticiperen in de capaciteit van de SGH-route. Bij opschaling - ook in de vorm met ingebouwde waarborgen - moet minstens rekening worden gehouden met een instroom van ongeveer 13.000 ouders.

Lopende onderhandelingen

Daarnaast moet opgemerkt worden dat ook met de waarborgen die in deze nota uitgewerkt staan, geen garantie bestaat voor een afwikkeling van schade voor 2027.

2. De individuele uitkomsten van de route moeten uitlegbaar zijn

Individuele uitkomsten van de SGH-route moeten uitlegbaar zijn om het draagvlak van de hersteloperatie als geheel te borgen. In de DVO nemen we daarom ten minste op:

Lopende onderhandelingen

Wij wijzen u erop dat alleen deze waarborgen waarschijnlijk nog niet leiden tot uitlegbare verschillen tussen de uitkomsten van de CWS-route en de route via de SGH. Daarvoor is ook een aanpassing van de CWS nodig.

Uitlegbaarheid: salderen met schulden

Lopende onderhandelingen

3. Het proces heeft voldoende checks & balances

Om aan bovenstaande eisen – schaalbaarheid maar met name uitlegbaarheid van uitkomst – te voldoen, moet het proces van de SGH voldoende robuust zijn ingericht. Het uitgangspunt hierbij is dat procesrechtvaardigheid een belangrijk onderdeel vormt van de uitlegbaarheid van de route als geheel. Juist in gevallen dat in overleg met het ministerie afgeweken wordt van werkinstructies, dient het SGH-proces onkreukbaar te zijn. Daarbij geldt op zijn minst dat:

Lopende onderhandelingen

Checks & balances: Derde partij

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Juridische risico's

Wij wijzen erop dat de eerder gedeelde risico's in het kader van een rechtmatige voortzetting van de route ook bij opschaling met de genoemde waarborgen blijven bestaan. Deze risico's zijn ook in aanloop naar de Kamerbrief van 23 juni over VDvO gewogen en gedeeld.

Een juridische grondslag voor de SGH-route ontbreekt. De wet (Wht) biedt geen grondslag voor de staat om schikkingen (vso's) aan te gaan met gedupeerden, zoals in de SGH-route gebeurt. Onrechtmatige daad kan ook een grondslag zijn om schikkingen te treffen, maar die grondslag is in de SGH-route tot nu toe niet gekozen. De huidige SGH-route is bovendien qua inhoud en proces ongelijk aan de Wht.

- o Ten eerste ligt de gehanteerde lat in de SGH-route om de schade en het causaal verband aan te nemen lager dan in de wet;
- o Ten tweede wordt gebruik gemaakt van een privaatrechtelijke VSO en heeft de gedupeerde geen toegang tot de (bestuurs)rechter omdat de gedupeerde tekent voor finale kwijting;
- o Om de SGH-route qua inhoud en proces gelijk te maken aan de Wht dienen ook de schadekaders en de toepassing daarvan gelijk te zijn;

Gelet op het ontbreken van een grondslag en op de ongelijkheid met de Wht is te beargumenteren dat de SGH-route niet rechtmatig is. Voorgesteld wordt om, als de SGH-route ongewijzigd wordt voortgezet, advies op te stellen over het wegnemen van de juridische onrechtmatigheid.

- Door een gebrek aan wettelijke grondslag:

- o Kunnen VSO's mogelijk ongeldig worden verklaard, waardoor de gedupeerde opnieuw in aanmerking komt voor aanvullende compensatie voor de werkelijke schade;
- o Zijn de te verrichten betalingen mogelijk comptabel onrechtmatig;
- o Worden mogelijk gerechtelijke procedures aangespannen door gedupeerden met beschikking of VSO die menen dat zij in de SGH-route meer compensatie zouden hebben ontvangen, waardoor gedupeerde alsnog opnieuw in een andere route behandeld moet worden (o.b.v. gelijkheidsbeginsel).

Daarnaast wordt u geadviseerd om de ADR actief te betrekken in de vormgeving van de nieuwe DVO en om deze risico's expliciet te melden aan de Kamer.

Budgettaire gevolgen

Daarnaast wijzen wij u op de grote budgettaire gevolgen, de onzekerheid daarvan, het gebrek aan dekking en het risico op overcompensatie.

De verwachte kosten liggen in geval van opschaling met de genoemde waarborgen in totaal tussen de 1,2 en 4,7 miljard Euro, waarbij het verschil verklaard wordt door het niet in kunnen schatten van het aantal ouders (de Q). Zonder wijzigingen in het proces door de genoemde waarborgen kunnen de totale kosten oplopen tot 6,6 miljard Euro.

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Er is bij Voorjaarsnota reeds ca. € 1,6 mld. gereserveerd tot en met 2027 voor aanvullende werkelijke schade waarvan ca. € 0,4 mld. op artikel 13 van de Financiënbegroting en € 1,2 mld. op de Aanvullende Post (deze reservering is nog niet geaccordeerd door de Tweede Kamer).

- Het huidige kasritme loopt tot en met 2027. Op basis van de huidige afhandelingstijd is dit mogelijk niet realistisch. Wij adviseren om na het afsluiten van de DVO het kasritme opnieuw te bezien en indien nodig aan te passen.
- De raming blijft zeer onzeker omdat de P afhankelijk is van de nieuwe afspraken in de DVO, en de Q erg lastig te voorspellen blijft, daarom adviseren we deze ontwikkelingen te blijven monitoren.

Advies DG Toeslagen

DG Toeslagen deelt de visie dat een versnelling van de afhandeling van werkelijke schade zowel wenselijk als noodzakelijk is, in het belang van ouders en van de overheid. De methode die SGH hanteert - door vooraleerst naar een ouder te luisteren en in verbinding met die ouder snel tot een bevredigende afronding komen - is zeer waardevol.

Vanuit onze rol in de gehele hersteloperatie ziet DG Toeslagen niettemin op vier punten bezwaren bij het voorliggende voorstel om tot uitgangspunt te nemen dat de route wordt voorgezet.

1. De verwachte gemiddelde bedragen die - ook ná aanpassingen opgenomen in de Kamerbrief - uitgekeerd worden zijn dusdanig hoog dat het de vraag oproept of ze nog wel proportioneel zijn. Dit betreft zowel de verhouding tot geleden schade als gevolg van de gebeurtenissen in de toeslagenaffaire maar ook ten opzichte van andere schadeprocessen zoals misbruik in de jeugdzorg of Chroom-6 en de problematiek van andere burgers in een kwetsbare positie.
2. Het project VDvO is opgezet met in gedachten een afruil tussen snelheid en precisie. De hersteloperatie begint met een eerste toets en daarna een uitgebreide integrale beoordeling waarbij heel precies wordt nagegaan welke terugvorderingen onterecht waren en daarop volgt een nauwkeurig berekende compensatie. Die precisie kost logischerwijs tijd. In het voorliggende voorstel wordt met grote stappen afstand genomen van die precisie, terwijl de gemiddelde bedragen een veelvoud zijn van wat er bij de IB's gebeurt. Anders dan beoogd, bestaat het risico dat het afhandelen van schade niet sneller maar wel duurder wordt.
3. Het grote probleem bij de vergoeding van werkelijke schade is het tempo, het gaat te traag. Dit probleem lijkt met de huidige werkwijze echter niet opgelost. De verwachte instroom bij deze werkwijze vormt immers naar verwachting een immense opgave voor SGH. Er is naar ons oordeel onvoldoende concreet perspectief op de opbouw van de benodigde organisatie.
4. Tot slot verlopen de gesprekken tussen de SGH en het ministerie dusdanig moeizaam dat deze naar verwachting onvoldoende basis bieden om een traject in te gaan waar de overgrote meerderheid van gedupeerde ouders voor de vergoeding van schade van afhankelijk zal zijn.

Bovenstaande bezwaren zijn op dit moment van dien aard dat DG Toeslagen de vraag over opschaling van de SGH-route - ook met de in de brief gestelde minimale voorwaarden - helaas nu niet positief kan beantwoorden.

CWS
kan
de
aantallen
met
aan

hoe dan zal
het medisch
[scribbles]

Advies IRF

De IRF adviseert op basis van de evaluatie de pilot niet op te schalen. Bij de start van de pilot zijn uitlegbaarheid en opschaalbaarheid als randvoorwaarden genoemd. Bij de start van de pilot zijn een aantal risico's benoemd bij deze werkwijze, waaronder een mogelijke aanzuigende werking, overcompensatie en het niet realiseren van de beoogde versnelling. Uit de evaluatie blijkt dat niet aan deze voorwaarden is voldaan en deze risico's zich voordoen. Ook indien de aanbevelingen in zijn geheel zijn overgenomen is het niet aannemelijk dat het compenseren voor aanvullende schade in 2027 is afgerond (opschaalbaarheid), dat de forse verschillen tussen SGH-route en andere routes leiden tot aanzuigende werking en dat de totale kosten, in het hoogste scenario van 4,7 miljard euro tot 6,6 miljard euro niet uitlegbaar zijn ten opzichte van de schade. Zoals uit de evaluatie duidelijk blijkt.

Wij adviseren de compensatie van aanvullende schade niet uit te laten voeren door een externe partij maar door een overheidsdienst uit te laten voeren.

Indien toch politiek wordt gekozen voor het continueren van de samenwerking met SGH, adviseren wij alle aanbevelingen uit de evaluatie over te nemen en dit stevig te borgen. Ook dient dan duidelijk te zijn of 2027 nog steeds haalbaar is voor afronding van aanvullende schade.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

De Kamer verwacht dit besluit eind mei te ontvangen en wil half juni een debat. Voorliggend stuk wordt gelijktijdig met de Kamerbrief actief openbaar gemaakt, samen met het plan van aanpak van CWS.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

- Ik volg lyn met De Vries
- Alle degenen die voorkeuren van groot belang voor uitlogbaarheid, schadeloosheid & robuustheid.

Ministerie van Financiën

scw 22/5

- My MR mandaat voor gesprek met SGH.
- Nog keer terug naar MR voor definitieve besluitvorming na afhandeling gesprekken

HEDEN, SVP 22/5 RETOUR I.V.M. AGENDERING MCHT
 DÉPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
 TER BESLISSING
 Aan
 de minister

Programma DG Herstel
 Schade

Persoonsgegevens

- 2sm wzh met TK debet om quaacten steun koers vast te stellen

nota

Voorstel aanvullende schaderoute SGH (FIN-1)

Datum
 17 mei 2024

Notanummer
 2024-0000322064

Bijlagen
 1. Scan voorwaardennot
 2. Kamerbrief

- Mbt kosten: afweging baseren op reëlabertheid en uitlogbaarheid van afhandeling, niet op budget. Bestag.

Aanleiding

De pilot voor een aanvullende schaderoute via Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) is geëvalueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat de huidige afspraken met SGH ontoereikend zijn om de route nu op te schalen. De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane is daarom voornemens tot nieuwe afspraken te komen in een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO).

In de bijlage treft u het door de staatssecretaris geaccordeerde voorstel van Financiën-1; U ontvangt gelijktijdig een separaat advies van de Rijksbegroting over dit voorstel t.b.v. uw FIN-2 rol.

Beslisapunten

U wordt geadviseerd:

- Akkoord te gaan met de beslisapunten die in het bijgevoegd besluit geformuleerd staan.

Kernpunten

Niet van toepassing.

Toelichting

Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

Niet van toepassing.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

- Mbt verwerking in begroting:
 - 1) eens met IRE om uit te gaan van hoge scenario 4,7 mld
 - 2) & m.i. op moment definitieve besluitvorming in MR wzh keuze maken of dan via NULV suppletore begroting of

DÉPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK

Pagina 1 van 1

- met prijsperdag
 • nadenken over dan B voor als gesprek SGH niet lukt.

A/21-05-2024

TERSTOND
DEPARTEMENTAAL VERTROUWELIJK
TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Programma DG Herstel
Schade

Persoonsgegevens (P-gv.)

Datum
21 mei 2024

Notanummer
2024-0000324048

Bijlagen
1. Kamerbrief
2. MCTH-formulier

nota

Voorwaarden voortzetting SGH-route

Aanleiding

De pilot voor een aanvullende schaderoute via Stichting (Gelijk)waardig Herstel (SGH) is geëvalueerd. Uit de evaluatie is gebleken dat de huidige afspraken met SGH ontoereikend zijn om de route nu op te schalen. Daarom is het ministerie voornemens tot nieuwe afspraken te komen in een nieuwe dienstverleningsovereenkomst (DVO). Deze voorwaarden worden aan u ter besluitvorming voorgelegd.

Beslispunten

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de volgende punten:

- Financiën gaat in gesprek met SGH om een nieuwe DVO af te spreken, voorafgaand aan een eventuele definitieve continuering van de SGH-route, waarbij de volgende punten randvoorwaardelijk zijn:
 - o De route is uitlegbaar;
 - o De route is schaalbaar;
 - o De route is voldoende robuust.
- Deze voorwaarden zijn in de toelichting van deze nota en in de bijgevoegde Kamerbrief nader uitgewerkt.
- De voorwaarden worden voorgelegd aan de MCTH van 28 mei en de Tweede Kamer middels een Kamerbrief. Hiervoor ondertekent u het bijgevoegde MCTH-formulier.
 - o De Kamerbrief wordt nog gewijzigd op twee punten: in de inleiding en bij het slot aangaande de vervolplanning richting de Kamer. U vraagt in het MCTH-formulier mandaat de brief op tekstuele punten te wijzigen.
- Er wordt door het ministerie een nader advies opgesteld over de mogelijkheden om de juridische onrechtmatigheid van de SGH-route te mitigeren of helemaal weg te nemen alvorens u al dan niet een definitief besluit neemt over opschaling. De risico's zijn in de nota van 16 mei reeds aan u voorgelegd.
- Na uw akkoord ontvang de minister de door u getekende scan van deze nota en de vraag om ook zijn akkoord te geven. De IRF adviseert de minister afzonderlijk.

Kernpunten

- De evaluatie van de SGH-route concludeert dat de SGH-route in beginsel een kansrijke route is, met een innovatieve aanpak die leidt tot grote oudertevredenheid en in potentie meer snelheid voor individuele gevallen.

akkoord

Tegelijkertijd blijkt dat de huidige aanpak leidt tot onvoldoende uitlegbare individuele uitkomsten.

Lopende onderhandelingen

- Indien u akkoord gaat met de gestelde voorwaarden ziet het proces er als volgt uit:
 - o Gesprekken met SGH worden gevoerd over de kabinetsvoorwaarden. Resultaat van deze gesprekken is een nieuwe concept DVO;
 - o Alvorens deze DVO getekend wordt, wordt het opschalingsbesluit voor akkoord aan het kabinet voorgelegd;
 - o De SGH en de Staat tekenen na een definitief opschalingsbesluit de nieuwe DVO, onder voorbehoud van het budgetrecht van de Kamer die hiervoor een ISB of NvW ontvangt.
- Aan het op dit moment (tijdelijk) continueren van de route kleven juridische en comptabele risico's. Daarom is ons advies alvorens u een definitief opschalingsbesluit neemt, parallel aan de gesprekken met SGH uit te zoeken of en hoe deze juridische en comptabele risico's vermeden dan wel gemitigeerd kunnen worden.
 - o Tijdelijk continueren van de route op de huidige wijze is riskant om meerdere redenen, met name de precedentwerking van het toenemende aantal VSO's.
- De huidige DVO voorziet alleen in een pilotfase welke bestaat uit 300 VSO's en wordt afgesloten met een evaluatie. Aan beide criteria is voldaan, waardoor de pilot van rechtswege eindigt. Dat betekent dat de Staat niet langer VSO's tekent op basis van schadestaten die door de SGH worden aangeleverd. Wel zullen afspraken gemaakt worden met SGH om de VSO's te tekenen van ouders die reeds een schadeberekening teruggekoppeld hebben gekregen, omdat er in deze gevallen sprake van een gerechtvaardigd vertrouwen op een VSO is. Vanzelfsprekend is het uitgangspunt van het ministerie dat de periode tussen de pilotfase en eventuele opschaling zo kort mogelijk dient te zijn, om ouders zo min mogelijk in onzekerheid te laten.

Toelichting

De huidige rol van SGH bestaat uit het vaststellen van de aanvullende schade die in aanmerking komt voor vergoeding binnen de kaders van de Wht. Ondanks dat niet altijd binnen deze kaders gebleven wordt, beveelt de evaluatie aan de route met aanpassingen op te schalen en te continueren. Deze aanpassingen staan uiteengezet in de bijgevoegde Kamerbrief en hieronder:

1. De route moet schaalbaar zijn en een realistisch tijdsplan volgen.

Gedurende de hersteloperatie is het aantal aanmeldingen vaak onderschat, wat lange wachttijden heeft opgeleverd voor ouders. Het is daarom zaak het aantal aanmeldingen realistisch in te schatten en daarop voldoende te anticiperen. Bij opschaling – ook in de vorm met ingebouwde waarborgen – moet minstens rekening worden gehouden met een instroom van ongeveer 9.000 ouders.

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Daarnaast moet opgemerkt worden dat ook mét de waarborgen die in deze nota uitgewerkt staan, of indien de SGH-route definitief stopgezet wordt, geen garantie bestaat voor een afwikkeling van schade voor 2027.

2. De individuele uitkomsten van de route moeten uitlegbaar zijn

Individuele uitkomsten van de SGH-route moeten uitlegbaar zijn – ook ten opzichte van de Wht – om het draagvlak van de hersteloperatie als geheel te borgen. In de DVO nemen we daarom ten minste op:

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Uitlegbaarheid: salderen met schulden

Lopende onderhandelingen

3. Het proces is voldoende robuust

Om aan bovenstaande eisen – schaalbaarheid maar met name uitlegbaarheid van uitkomst – te voldoen, moet het proces van de SGH voldoende robuust zijn ingericht. Het uitgangspunt hierbij is dat procesrechtvaardigheid een belangrijk onderdeel vormt van de uitlegbaarheid van de route als geheel. Juist in gevallen dat in overleg met het ministerie afgeweken wordt van werkinstructies, dient het SGH-proces uitlegbaar te zijn. Daarbij geldt op zijn minst dat:

Lopende onderhandelingen

Checks & balances: Derde partij

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Budgettaire gevolgen

U wordt reeds in deze fase gewezen op de grote mogelijke budgettaire gevolgen mocht de SGH-route worden opgeschaald, de onzekerheid daarvan, het gebrek aan dekking en het risico op overcompensatie.

De verwachte kosten liggen in geval van opschaling met de genoemde waarborgen in totaal tussen de 1,2 en 4,7 miljard Euro, waarbij het verschil verklaard wordt door het niet in kunnen schatten van het aantal ouders (de Q). Zonder wijzigingen in het proces door de genoemde waarborgen kunnen de totale kosten oplopen tot 6,6 miljard Euro.

Daar we in een begroting een exact getal dienen op te nemen, kunnen de volgende schattingen gebruikt worden:

Lopende onderhandelingen

Er is bij Voorjaarsnota reeds ca. € 1,6 mld. gereserveerd tot en met 2027 voor aanvullende werkelijke schade waarvan ca. € 0,4 mld. op artikel 13 van de Financiënbegroting en € 1,2 mld. op de Aanvullende Post (deze reservering is nog niet geaccordeerd door de Tweede Kamer).

- Het huidige kasritme loopt tot en met 2027. Op basis van de huidige afhandelingstijd is dit mogelijk niet realistisch. Wij adviseren om na het afsluiten van de DVO het kasritme opnieuw te bezien en indien nodig aan te passen.
- De raming blijft zeer onzeker omdat de P afhankelijk is van de nieuwe afspraken in de DVO, en de Q erg lastig te voorspellen blijft, daarom adviseren we deze ontwikkelingen te blijven monitoren.

De budgettaire gevolgen indien niet wordt overgegaan tot opschaling van de SGH-route zijn in deze fase nog onzeker.

Indien de gesprekken met SGH niet voortgezet (kunnen) worden

Lopende onderhandelingen

Lopende onderhandelingen

Communicatie

Niet van toepassing.

Politiek/bestuurlijke context

De Kamer verwacht dit besluit eind mei te ontvangen en wil half juni een debat. Voorliggend stuk wordt gelijktijdig met de Kamerbrief actief openbaar gemaakt, samen met het plan van aanpak van CWS.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

Ar 22_05_2024

2315
N. 10

HEDEN
TER ADVISERING

Aan
de minister

ter info: Stas TD

Directoraat-Generaal van
de Rijksbegroting
Inspectie der
Rijksfinanciën

Datum
21 mei 2024

Notanummer
2024-0000324240

Bijlagen
1. Getekende beslisnota
Stas TD
2. Nota 146507
3. Nota 213915

nota

Voorwaarden voortzetting SGH-route

Aanleiding

De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane heeft u een beslisnota over de voorwaarden van de voortzetting van de Stichting Gelijkwaardig Herstel (SGH)-route (nota 322075) gestuurd.

Adviezen

- Wij adviseren u niet akkoord te gaan met het voorstel om de gesprekken met SGH voort te zetten.
De uitkomsten van de evaluatie laten zien dat de pilot niet voldoet aan de eisen die vooraf aan het doel van de SGH-route zijn gesteld, te weten: de route is uitlegbaar, schaalbaar en voldoende robuust. Daarnaast doen de vooraf voorziene (juridische) risico's zich voor en zullen die zich ook voordoen na het verwerken van de aanbevelingen.
- Wij adviseren om de schadeafhandeling van aanvullende schade niet door verschillende partijen en ook niet door een externe partij uit te laten voeren maar publieke alternatieven te verkennen waaronder uitvoering door een overheidsorganisatie. Wij vragen ons ook af of de SGH-route nu de gewenste versnelling kan leveren. Wij begrijpen dat er binnen Financiën ook alternatieve routes zijn gezien en nog verder kunnen worden gezien; wij adviseren u om alternatieve varianten aan u voor te laten leggen.
- Mocht besloten worden om de onderhandelingen wel te starten met SGH (politieke terugval) over de voorwaarden, adviseren wij daarbij nadrukkelijk de hele set aan aanbevelingen uit de evaluatie over te nemen en processen in te richten die voorzien in opvolging en monitoring van deze aanbevelingen. Hierbij dient ook vooraf de vraag te worden beantwoord: wat als SGH zich gedurende het proces niet houdt aan de op te stellen aanvullende voorwaarden. Is het dan out of control?
- Als voor de politieke terugval wordt gekozen dan adviseren wij een Nota van Wijziging van de suppletoire begroting van Financiën in te dienen en hierbij uit te gaan van het hoge scenario van 4,7 miljard. Definitieve omvang is afhankelijk van de uitkomst van de 'onderhandelingen' met SGH.

Toelichting

- De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane (StasTD) is voornemens met SGH in gesprek te gaan om tot een nieuwe

dienstverleningsovereenkomst (DVO) te komen, en heeft daar een aantal voorwaarden aan verbonden. Het voorstel is om de Kamer te informeren over dit traject, na besluitvorming in de MR van 28 mei, en tegelijk het gesprek aan te gaan met de stichting. De uitkomst van de onderhandelingen worden in een concept DVO opgenomen die langs het kabinet gaat. Dit komt dus nogmaals bij u langs.

- Vanuit het perspectief van de rijkbegroting zien wij echter grote risico's bij het starten van de onderhandelingen die leiden tot eventuele opschaling van de SGH-route. Bij de start van de pilot zijn een aantal risico's benoemd bij de werkwijze van de SGH, waaronder een mogelijke aanzuigende werking, overcompensatie en het niet realiseren van de beoogde versnelling.
- Op 15 juni 2023 heeft de IRF bij de aankondiging van een nieuwe schaderoute een apart advies gestuurd (nota 146507). Randvoorwaarden waren toen: de route is uitlegbaar, schaalbaar en voldoende robuust. De toen benoemde risico's zagen op drie concrete punten:
 1. Geen duidelijkheid over de causaliteit. Causaliteit wordt in de nieuwe route in mindere mate getoetst. Dit kan leiden tot een ruimere behandeling dan bij de oorspronkelijke CWS.
 2. Verschillende routes kunnen leiden tot een andere materiele uitkomst. Ongelijke behandeling kan tot juridische procedures leiden en het breder moeten toepassen van het schadekader.
 3. Onzekerheden over de raming. Afhankelijk van de uitwerking van het schadekader (de gemiddelde compensatie) kan het aantal gedupeerden wat zich gaat aanmelden mogelijk hoog zijn, waardoor de raming aanzienlijk hoger kan uitvallen.
- Op 25 september (nota 213915) is door uw voorganger en de StasTD besloten om te starten met de pilot en de risico's te accepteren. De kern van het advies was om de resterende risico's op onrechtmatigheid, doelmatigheid, comptabele verantwoording en financiële dekking te accepteren wegens de in de politiek en maatschappij breed gedragen opgave. De pilot moest gaan uitwijzen in welke mate aan de randvoorwaarden zou kunnen worden voldaan en of de risico's zich zouden voordoen/blijven bestaan.

Evaluatie

- Uit de evaluatie is gebleken dat deze risico's zich in grote mate voordoen. Uit de evaluatie blijkt dat de eisen rondom causaliteit verlaagd zijn ten opzichte van de CWS-route en de Regieroute VSO. Het Feitenrelaas van de ouder staat centraal en alleen waar dat nodig wordt geacht, wordt een nadere onderbouwing gevraagd. Verder blijkt uit de evaluatie dat het gemiddelde compensatiebedrag bij de huidige SGH-route aanzienlijk hoger is dan bij de andere route, (na saldering) 128.000 euro bij de SHG-route ten opzichte van 18.000 euro bij de CWS.
- Op basis van de evaluatie blijkt het niet mogelijk een precieze raming te maken van de totale uitgaven. De evaluatie is gebaseerd op 91 VSO's waarbij er sprake is van een minimumcompensatie van ruim 30.000 euro. Vanwege onder andere de lage bewijslast en het hoge praktische minimumbedrag is de verwachting dat er (veel) animo is voor de route.

Dit leidt ertoe dat er maar beperkt grip is op de totale uitgaven en dat er geen zekerheid is over het hoogste scenario (6,6 miljard).

- In de evaluatie is de rechtmatigheid van de SGH-route zelf, gelet op bijvoorbeeld de doorkruisingsleer, het legaliteitsbeginsel en het aanbestedingsrecht, niet betrokken. Desalniettemin is in het evaluatierapport wel opgenomen dat als de toepassing van het schadekader in de SGH-route en de uitkomsten daarvan significant verschillen van de toepassing en uitkomsten die uit het bestuursrechtelijke kader van de Wht zouden volgen, dit een strijdigheid met het huidige bestuursrecht (Wht) zou kunnen opleveren en dat zou een risico met zich zou brengen voor de rechtmatigheid van schikkingen die in de SGH-route worden getroffen.
- De in de evaluatie gestelde aanbevelingen helpen om de SGH-route meer conform de oorspronkelijke intentie van dit traject te krijgen. Echter, vraagstukken blijven spelen rond rechtmatigheid, de nog steeds grote uitkeringsverschillen tussen de Commissie Werkelijke Schade (CWS)-route en de SGH-route (ca. 18.000 euro bij CWS en 85.200 euro bij SGH) en toekomstige samenwerking tussen Rijk en stichting.
- Het laten uitvoeren van een deel van de hersteloperatie door een externe partij (de SGH) brengt risico's met zich mee in de governance en het proces van zorgvuldige schadeafhandeling.
- Verder blijft ongelijke behandeling bij de verschillende schaderoutes een risico. Het schadekader en – zo is uit de evaluatie gebleken – de toepassing van het schadekader door de SGH, wijken af van de uitvoering van de Wht door de CWS. Daarnaast ontbreekt er op dit moment een juridische/wettelijke grondslag voor de SGH-route. Tot slot is het opnieuw afsluiten van een DVO met de SGH mogelijk onrechtmatig en zou dit contract conform de aanbestedingswet aanbesteed moeten worden. Dit alles leidt mogelijk ook tot juridische procedures en comptabele onrechtmatigheid.

Budgettaire

- De totale kosten voor de hersteloperatie kunnen door de SGH-route oplopen tot meer dan 13 miljard euro. Hoewel geld geen beletsel moet zijn om het goede te doen voor de getroffen en, constateren wij ook dat hiermee de uitlegbaarheid van de operatie steeds verder onder druk staat. De verwachte kosten liggen in geval van opschaling met de genoemde waarborgen in totaal tussen de 1,2 en 4,7 miljard euro, waarbij het verschil verklaard wordt door het niet in kunnen schatten van het aantal ouders (de Q). Zonder wijzigingen in het proces door de genoemde waarborgen kunnen de totale kosten oplopen tot 6,6 miljard euro. Er is bij Voorjaarsnota reeds ca. 1,6 miljard euro gereserveerd tot en met 2027 voor aanvullende werkelijke schade waarvan ca. 0,4 miljard euro op artikel 13 van de Financienbegroting en 1,2 miljard euro op de Aanvullende Post, voor de overige uitgaven is geen dekking.
- De ambitie om de hersteloperatie in 2027 af te ronden achten wij ondertussen nauwelijks haalbaar. Om tijdige afhandeling van de hersteloperatie te kunnen bewerkstelligen zal de SGH 5 tot 25 keer productiever moeten zijn dan nu het geval is. Het is van groot belang om tijdig een realistisch opschalingsplan te ontvangen en goed verwachtingsmanagement richting Kamer te doen. Wij adviseren om, indien wordt overgegaan tot het afsluiten van een DVO, het kasritme opnieuw te bezien en indien nodig aan te passen.

- Er is bij Voorjaarsnota reeds ca. 1,6 miljard euro gereserveerd, dit betekent dat er nog additioneel 3,1 miljard moet worden toegevoegd aan de begroting tot en met 2027. Hiervoor is geen dekking, dit betekent dat dit bedrag ten laste komt van het saldo. De precieze budgettaire verwerking is afhankelijk van het moment dat het opschalingsbesluit met de Kamer wordt gedeeld. Dit kan via Nota van wijziging op de eerste suppletoire begroting van Financiën, dan wel een Incidentele Suppletoire Begroting en de meerjarige uitwerking via de augustusbesluitvorming/ontwerpbegroting 2025. Op 4 juni behandelt de Kamer de Voorjaarsnota.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.